

PÁRBESZÉDDEL ÉS ÖSSZEFOGÁSSAL AZ AUTONÓMIÁÉRT

– Dokumentumtár –

Kiadja a Királyhágómelléki Református Egyházkerület

2007

Szerkesztő:
Nagy Attila

Szövegkorrektúra:
Pap Judith

Tördelőszerkesztő:
Kraftsikné Petrikó Ildikó

TARTALOM

EMNT ÁB	Levél Markó Bélához	2004. 01. 9.	9
Krónika	Markó nem tárgyal	2004. 01. 10-11.	10
Tőkés László	Nyilatkozat	2004. 01. 15.	12
Szabadság	Egyedüli megoldás: az RMDSZ keretében párbeszédet folytatni	2004. 01. 16.	15
Markó Béla	Levél Tőkés Lászlóhoz	2004. 03. 30.	17
Markó Béla	Felhívás – párbeszéd a jövőért	2004. 03. 24.	18
Tőkés László	Levél Markó Bélához	2004. 04. 6.	19
Tőkés László	Nyilatkozat az erdélyi magyar párbeszédéről	2004. 04. 28.	20
A MRE Zsinata	Állásfoglalás	2004. 09. 30.	23
Tőkés László	Levél Markó Bélához	2004. 10. 12.	25
Tőkés László	Nyilatkozat	2004. 10. 14.	27
Markó Béla	Levél Tőkés Lászlóhoz	2004. 10. 15.	28
Tőkés László	Levél Markó Bélához	2004. 10. 15.	29
Tőkés László	Levél Markó Bélához	2004. 10. 18.	30
Tőkés László	Levél Markó Bélához	2004. 10. 19.	31
Tőkés László	Közlemény	2004. 10. 25.	33
Tőkés László	Állásfoglalás	2004. 10. 26.	34
RMDSZ- Tájékoztató	Markó-Tőkés megbeszlés Kolozsváron	2004. 10. 26.	36
Tőkés László	Levél Markó Bélához	2004. 10. 27.	37
Markó Béla	Levél Tőkés Lászlóhoz	2004. 10. 27.	38
Tőkés László	Az utolsó órában	2004. 10. 28.	40
Tőkés László	Levél Markó Bélához	2005. 03. 1.	44

Markó Béla	Levél Tóké Lászlóhoz	2005. 03. 09.46
MTI	Markó találkozna Tókéssel	2005. 03. 11.47
Tóké László	Levél Markó Bélához	2005. 03. 14.48
Szabadság	Tóké feltételeket szabott	2005. 03. 16.50
Markó Béla	Levél Tóké Lászlóhoz	2005. 03. 17.52
EMNT Tájékoztatói			
Szolgálat	Közlemény	2005. 03. 18.53
Tóké László	Levél Markó Bélához	2005. 03. 23.54
Tóké László	Levél Markó Bélához	2005. 04. 12.55
KRE Igazgatótanácsa			
	Jegyzőkönyvi kivonat	2005. 04. 1.57
EMNT	Cselekvési terv	2005. 03. 15.58
EMNT Tájékoztatói			
Szolgálat	Közlemény	2005. 04. 15.60
Tóké László	Párbeszéd és Fórum az Autonómiáért	2005. 04. 18.61
Tóké László	A Marosvásárhelyi Községi Fórum Állásfoglalása	2005. 04. 23.63
Szabadság	Markó csak az RMDSZ-en belül hajlandó Tókéssel tárgyalni	2005. 05. 7.65
EMNT Tájékoztatói			
Szolgálat	Közlemény	2005. 07. 5.67
Tóké László	Állásfoglalás	2005. 07. 19.69
Tóké László	Levél Markó Bélához	2005. 08. 7.72
Tóké László	Nyilatkozat	2005. 10. 5.74
Tóké László	Meghívó Egyeztető Autonómia-Kerekasztalra	2006. 01. 15.76
Tóké László	Közlemény	2006. 01. 24.77
Az egyeztető Autonómia-kerekasztal résztvevői			
	Szándéknyilatkozat	2006. 01. 26.79
Háromszék	Az ERMÁÉRT létrehozását kezdeményezték	2006. 01. 27.80
KRE és ERE	Elvi Nyilatkozat	2006. 02. 15.81
Tóké László	Felhívás párbeszédre és összefogásra	2006. 03. 16.82

EMNT Elnökség	Nyilatkozat	2006. 07. 12.	84
Tókécs László	Nyilatkozat a párbeszédéről és az autonómiáról	2006. 07. 31.	86
EMNT-ÁB	Meghívó Autonómia-Kerekasztalra	2006. 08. 20.	88
Tókécs László	Közlemény	2006. 10. 12.	90
Tókécs László	Nyilatkozat	2006. 10. 18.	91
EMNT Tájékoztatói Szolgálat	Közlemény	2006. 10. 31.	93
Magyar Hírlap	Markó és Tókécs napirendre vette a területi autonómiát	2006. 11. 3.	94
EMNT Tájékoztatói Szolgálat	Tájékoztató	2006. 11. 3.	96
Magyar Rádió	Tókécs-Markó egyeztetés a magyar nemzeti minimum programról	2006. 11. 3.	97
Erdélyi egyházfők	Támogató Nyilatkozat	2006. 11. 3.	98
Hargita Népe	Markó-Tókécs párbeszéd	2006. 11. 4.	99
Szabadság	Nyers érdek és tisztességes politikai haszon	2006. 11. 4.	101
Szabadság	A nemzeti minimumot keresi Markó és Tókécs	2006. 11. 4.	103
Háromszék	Egyetértés, közös platform (Tókécs-Markó találkozó)	2006. 11. 4.	105
Krónika	Egy pillanat	2006. 11. 5.	107
Krónika	Egyeztető kerekasztalt alapít Markó Béla és Tókécs László	2006. 11. 6.	108
EMNT Tájékoztatói Szolgálat	Közlemény	2006. 11. 7.	110
Erdélyi Riport	Kidolgozzák a minimumot	2006. 11. 9.	113
Erdélyi Riport	Még időben vagyunk	2006. 11. 9.	114
EMNT-SZNT	Közös Nyilatkozat	2006. 11. 11.	116
Krónika	Az egység párlata	2006. 11. 13.	118

Krónika	Az RMDSZ megjelölte a nemzeti minimumbizottsági tagokat	2006. 11. 13. . . .	119
Szabadság	Az igazságok menti megbeszélés	2006. 11. 13. . . .	120
Háromszék	Nemzeti minimumbizottság	2006. 11. 14. . . .	122
EMNT			
Elnöki Hivatal	Közlemény	2006. 11. 15. . . .	123
Krónika	Az EMNT is kijelölte a nemzeti minimum-bizottságokban dolgozókat	2006. 11. 16. . . .	125
Tótkés László	Nyilatkozat az erdélyi magyar párbeszéd és összefogás tárgyában	2006. 12. 15. . . .	126
Krónika	RMDSZ-EMNT: Közeledő álláspontok	2006. 12. 29. . . .	128

AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGA

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA SZÖVETSÉGI ELNÖK ÚRNAK
MAROSVÁSÁRHELY

Tisztelt Elnök Úr!

A 2003. december 13-án megalakult Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács nevében hivatalos formában is tisztelettel elküldjük alakuló ülésünk legfontosabb dokumentumait. A Határozat és a Felhívás mellett külön is felhívjuk az Elnök úr figyelmét a Fogadalomra, mely szellemiségében szorosan kapcsolódik az RMDSZ parlamenti képviselőinek és szenátorainak az 1992. október 25-i, a kolozsvári Szent Mihály-templomban letett esküjéhez, és ezáltal közvetlen eszmei kapcsolatot teremt az RMDSZ Kolozsvári Nyilatkozata (1992), valamint az EMNT önkormányzati célkitűzései között.

Közös gyökereinkből, illetve valamennyiünket elkötelező fogadalomtételünk eszmei alapjairól kiindulva, ezúton keressük meg az Elnök urat annak céljából, hogy a lehető legrövidebb időn belül tegye lehetővé az EMNT és az RMDSZ közötti magas szintű párbeszéd beindítását. Konkrét javaslatunk a párbeszéd elkezdésének lehetséges időpontjaira nézve: január 19., 20., 21. és 24. A helyszín tekintetében a kolozsvári Szent Mihály plébánia vagy az Unitárius Püspökség tanácstermére gondolunk.

Úgy ítéljük, hogy a romániai magyarság közös ügye, az autonómia szolgálatában szót kell értenünk egymással. Ezt várja el tőlünk egész elnyomott magyar nemzeti közösségünk.

Magyarságunk érdekében készek vagyunk bármely előfeltétel nélkül elkezdeni a párbeszédet. Megjegyzem, hogy hasonló megkereséssel fordultunk az erdélyi magyar polgári szerveződésekhez, melyektől kedvező választ kaptunk. Az új esztendőnek minden bizonnyal egyik legszebb eredménye volna, ha nyitottságunk és jószándékunk az Elnök úr, az RMDSZ hivatalos vezetősége részéről is hasonló fogadtatásra találna.

Az EMNT Állandó Bizottsága nevében és határozata alapján – tisztelettel:
Kolozsvár, 2004. január 9.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

Krónika, 2004. január 10–11.

MARKÓ NEM TÁRGYAL HIÁBA SZÓLÍTOTT FEL PÁRBESZÉDRE TÓKÉS LÁSZLÓ

Elutasítja a párbeszédet az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) Állandó Bizottságával Markó Béla, az RMDSZ szövetségi elnöke. Tőkés László EMNT-elnök pénteken felhívásban kérte fel találkozóra Markót, és időpontot is javasolt. Markó Béla szövetségi elnök szerint a meghívás elfogadása azt jelentené, hogy politikai partnernek tekintik az EMNT-t.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és az RMDSZ közötti magas szintű párbeszéd beindítására kérte fel pénteken Tőkés László elnök az EMNT Állandó Bizottsága nevében Markó Bélát, az RMDSZ szövetségi elnökét. Erről a bizottság Tőkés által aláírt nyílt levele tanúskodik.

A pénteki kolozsvári ülésen megfogalmazott levél január 19., 20., 21. és 24-ét javasolta, mint a párbeszéd lehetséges időpontját.

Bár Tőkés László reményét fejezte ki, hogy az RMDSZ elnöke kedvezően fogadja kezdeményezésüket, Markó Béla lapunknak elmondta, nem hajlandó asztalhoz ülni az EMNT képviselőivel. „Az EMNT-t nem fogadjuk el politikai partnerként, mivel ez azt jelentené, hogy tudomásul vesszük az erdélyi magyarság politikai megosztottságát, és magunk cselekszünk a politikai egység ellen” – nyilatkozta a Krónikának Markó Béla. A szövetségi elnök elmondta, ha az EMNT politikai csoportosulásnak tekinti magát, felajánlja, hogy platformként tevékenykedjék az RMDSZ-en belül, ha pedig civil szervezetként határozza meg önmagát, a Szövetségi Egyeztető Tanácsban dolgozhat a szövetséggel. „A felhívásból úgy érzem, célkitűzéseink ugyanazok, tehát minden lehetőséget megadunk, hogy az RMDSZ-en belül tevékenykedjenek” – nyilatkozta Markó.

Toró T. Tibor EMNT-alelnök sajnálkozását fejezte ki a Markó Béla által tanúsított „elutasító magatartás” miatt. Elmondta, továbbra is keresik a párbeszéd lehetőségét RMDSZ-en belüli és kívüli erőkkel egyaránt. Toró kifejtette, többek között azt várta volna a Markóval való első találkozástól, hogy egyfajta „munkamegosztásra” kerül sor, azaz amennyiben a szövet-

ség a román baloldallal épített ki jó kapcsolatokat, ők hajlandóak lettek volna megkeresni azokat a román jobboldali erőket, amelyekkel elképzelhetőnek tartják az együttműködést.

Az EMNT már a december 13-i alakuló ülésén felhívással fordult a nemzetközi szervezetekhez, valamint a román parlamenthez és a politikai pártokhoz, amelyben kérte a párbeszéd megkezdését az erdélyi magyarság autonómiájának kérdésében. A párbeszédre való felhívásra mindeddig a román fél sem válaszolt pozitívan.

Az EMNT Állandó Bizottsága pénteken tartotta első, egyben alakuló ülését, amelyen Szilágyi Zsolt alelnök elmondása szerint elsősorban szervezési kérdésekkel foglalkoztak. Az EMNT titkárságát Nagyváradra helyezték, azzal indokolva a döntést, hogy Tókes László EMNT-elnöknek és Csapó I. Józsefnek, a Székely Nemzeti Tanács elnökének is a Körös-parti városban van az állandó lakhelye, s így könnyebb az ügyintézés. Ugyanakkor az EMNT ÁB kilenc szakbizottság létrehozásáról is döntött, és leosztották a nyolc alelnök és ugyanannyi jegyző feladatkörét is.

Szilágyi Zsolt EMNT-alelnök, RMDSZ-képviselő elmondta: február elején párbeszédet kezdeményeznek a román állami intézményekkel, pártokkal, valamint a civil szervezetekkel is. Szilágyi közölte, tavasszal nemzetközi konferenciát szerveznek az autonómia kapcsán, ahol az Európa-szerte bevált autonómiamodelleket mutatják be és vitatják meg. Ide több külföldi meghívottat, köztük Andreas Grosst, az Európai Tanács Parlamenti Közgyűlésének alelnökét is várják. Elhangzott: a konferencia remélhetőleg a román–magyar párbeszédet is előrelendíti.

Csapó I. József az SZNT által felvállalt, a Székelyföld autonómiájáról szóló törvénytervezetről kifejtette, az SZNT Állandó Bizottsága január 7-én véglegesítette a tervezetet, és a házszabály értelmében január 17-ére hívta össze a tanácsot ennek jóváhagyására. Elfogadását követően a jogszabálytervezetet be lehet nyújtani a parlamentnek, de Csapó nem közölte, ezt kik teszik majd meg.

LÁZÁR LEHEL, LEPEDUS PÉTER

NYILATKOZAT

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács csak egyetérthet a Székely Nemzeti Tanács azon igényével, hogy Románia EU-csatlakozásának előzetes feltételeként kezeljék az erdélyi magyarság autonómiájának biztosítását. Ezen követelés egyébként teljes összhangban áll az RMDSZ 1993-ban megfogalmazott és azóta többszörösen megerősített autonómia-programjával.

Szintén csak egyetérteni lehet az SZNT elnökének, Csapó I. Józsefnek azon követelményével, melyet a Tanács küldöttségének legutóbbi, budapesti tárgyalásai alkalmával fogalmazott meg, mely szerint: „Az autonómiáért való küzdelmet nem szabad olyan politikai eszközként felhasználni, ami egy közösséget megoszthatna“.

Az erdélyi magyarság belső megosztottságának leküzdése végett az EMNT Állandó Bizottsága megkereséssel fordult az RMDSZ országos vezetőségéhez, valamint az erdélyi magyar polgári szerveződésekhez. Előfeltétel nélküli kezdeményezésünket Markó Béla, az RMDSZ szövetségi elnöke sajnálatos módon, meredeken visszautasította. A polgári erők viszont indítványunkat kedvezően fogadták, sőt új elemekkel egészítették ki.

Borbély László RMDSZ-alelnök csalárd módon „erőltetett játéknak“ minősítette javaslatunkat, és bármely ésszerű indoklás nélkül kijelentette, hogy: „az EMNT által kidolgozott egyik autonómia-tervezet sem jelent járható utat az erdélyi magyarság számára“.

Egyik megelőző nyilatkozatában Takács Csaba ügyvezető elnök a román nacionalisták eszköztárából vett rémisztgetés motívumát alkalmazva jelentette ki, hogy: „Csak robbantásokkal lehet egyik napról a másikra autonómiát kivívni!“.

Markó Béla elnök a szerbiai választások rémképével igyekszik sokkolni az erdélyi magyarságot, nem kevesebbet állítva, mint azt, hogy „az ottani magyarság elsősorban azért veszítette el parlamenti képviselőjét, mert nem lépett fel egységesen a választásokon“.

Az egység demagógiájával szemben a valóság az, hogy a szerbiai választások csúfos elvesztése a Kasza József vezette Vajdasági Magyar Szövetség hatalombarát politikájának a csődjét jelenti. Könnyű belátni,

hogy amennyiben megalkuvó protokollum-politikáján nem változtat: a Markó Béla vezette RMDSZ is hasonló sorsra jut.

Az erdélyi magyarság sorsa és jövője iránti aggodalomtól és felelősségtől indítatva – az EMNT Állandó Bizottsága ezért kezdeményezett párbeszédet az RMDSZ vezetőségével. Megítélésünk szerint a romániai magyarság képviselőjét egyoldalúan kisajátító, totalitárius párttá torzult Szövetségünk kudarc-politikájából egyedül a Kolozsvári Nyilatkozatban (1992) megfogalmazott közösségi önrendelkezés jelenthetne kiutat. A szerbiai vereség intő példája mellett ugyanerre figyelmeztet bennünket a szlovákiai magyarság önrendelkezését kimondó révkomáromi felsereglés 10. évfordulója (1994).

Érthetetlennek és elfogadhatatlannak kell tartanunk, hogy az RMDSZ vezetősége jobban szót ért és inkább hajlandó tárgyalni az utódkommunista román Szociáldemokrata Párttal, mint saját nemzettársaival – az EMNT-vel. Teszi ezt egy olyan időszakban, amikor az erdélyi magyarság 67%-a – a saját közvélemény-kutatása értelmében is – azon a véleményen van, hogy az SZDP vezette Románia rossz irányba halad. És teszi ezt egy olyan kisebbségi vert helyzetben, melyben az Európai Unió országjelentése még csak említést sem tesz a lesújtó helyzetben leledző erdélyi magyarságról.

Mélységesen kiábrándító, hogy az RMDSZ neptuni „élcsapata” készséggel együttműködik azzal a Ion Iliescu elnökkel, aki szerint „etnikai enklávénk” „az etnikai tisztogatás gondolata felé mutatnak” – miközben az EMNT-vel való párbeszédétől mereven elzárkózik.

Szintén megrendítő az a történelmi párhuzam, hogy a rendszerváltozáskor, a nemzeti kerekasztal keretében az – akkor még egyeduralkodó – MSZMP készségesen tárgyalóasztalhoz ült a magyarországi ellenzékkel – ezzel szemben viszont az RMDSZ az egykori kommunistákat túllicitálva utasítja vissza közeledésünket. Jelen összefüggésben az is érthetetlen, hogy az MSZMP jogutódjának, az MSZP-nek a pártelnöke, Kovács László miért fogja vissza a párbeszédétől az RMDSZ-t.

Mindezeket szem előtt tartva, az EMNT Állandó Bizottsága köszönettel veszi az erdélyi magyar polgári erők párbeszéd iránti hajlandóságát.

A nagyvárad Magyar Polgári Egyesület javaslata értelmében ezúton is szorgalmazzuk egy széles körű dialógus megkezdését az erdélyi magyarság sorsdöntő kérdéseiről. Szintén csak helyeselni tudjuk, hogy erdélyi történelmi egyházaink „közvetítsenek a folyamat mielőbbi beindítása érdekében”.

Hasonlóképpen felhívással fordulunk az anyaországi politikai pártokhoz, hogy nemzeti érdekből segítsék elő az erdélyi – belső – párbeszéd kialakulását.

A Magyar Kormányt felkérjük, hogy az RMDSZ-t – idejétmúlt módon – ne tekintse a romániai magyarság „egyedüli legitím képviselőjének”, hanem az EMNT képviselőjét is hívja meg a Magyar Állandó Értekezlet rövidesen sorra kerülő tanácskozására. Szintén szükséges, hogy „a magyar kormányzat világosan és egyértelműen kötelezze el magát az autonómia támogatása mellett”.

Az autonómia közvetlen célkitűzése mellett az idén sorra kerülő választások is párbeszédre és összefogásra készítetnek bennünket. Az 1922-es választásokon is volt annyi bölcsesség az akkori eljárókban, hogy összefogjanak, és a Magyar Néppárt, valamint a Magyar Nemzeti Párt szövetséget alkotva vállalkozzon a megméretkezésre. A Magyar Népi Szövetség '40-es évekbeli „győztes” kudarcának nem szabad többé megisméltódnie!

Az RMDSZ tagságát és választóit, a helyi és területi RMDSZ-szervezeteket is testvéri módon felszólítjuk, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel segítsék elő az erdélyi magyar–magyar párbeszéd és összefogás megvalósulását.

Nagyvárad, 2004. január 15.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök,
az EMNT elnöke

Szabadság, 2004. január 16.

EGYEDÜLI MEGOLDÁS: AZ RMDSZ KERETÉBEN PÁRBESZÉDET FOLYTATNI

Az erdélyi magyar–magyar párbeszéd és összefogás megvalósulására szólította fel Tókécs László püspök, az EMNT elnöke az RMDSZ tagságát és választóit, valamint a helyi és területi RMDSZ-szervezeteket tegnapi sajtónyilatkozatában. Erre azt követően került sor, hogy Markó Béla szövetségi elnök kijelentette: csakis az RMDSZ-en belül képzei el a párbeszédet, és felajánlotta az EMNT-nek, hogy platformként, illetve civil szervezetként helyet kaphat az SZKT-ban vagy a SZET-ben. Ezt azonban Tókécs László elutasította azzal érvelve, hogy az EMNT nem párt vagy platform, hanem a teljes romániai magyarságra kiterjedő önkormányzati kezdeményezés. Erről kérdeztük Takács Csabát, az RMDSZ ügyvezető elnökét.

– Imerem Tókécs László kijelentéseit és állításait. Sőt, újra és újra kénytelen vagyok tudomásul venni azt a megbélyegző, püspökhöz nem illő hangvételt, amellyel folyamatosan az RMDSZ ellen beszél. Gyakran úgy érzem, nem az a fontos, amiről beszélünk, hanem hogy a mérgező nyilatkat ki tudja mondani. Nem hiszek a jó szándékú közeledésben, hiszen arról a személyről van szó, aki tavaly még izgalommal várta a beperelést követően, hátha törvényen kívül helyezik ezt a szervezetet. Milyen erkölcsi jogon szólít fel kampányra, és szólítja fel a területi szervezeteket egységre az, aki beperelte az RMDSZ-t?

Nem hiszem, ez a személy, aki az előző választásokon arra szólította fel a magyarokat, hogy ne szavazzanak az RMDSZ jelöltjeire tiszteletbeli elnökként, hiteles üzenetet fogalmaz meg, amikor nyájas szavakat intéz a területi szervezetek irányába. Az előzmények arra utalnak, hogy zavart akarnak kelteni az emberekben, az RMDSZ felelős politikai vezetőiben. Súlyos legitimációs problémákkal küzdenek, hiszen a tanácsok egyik alakuló ülésükön sem haladták meg a százas létszámot, az érdeklődőkkel, sajtósokkal és a szenzációra mindig éhes személyekkel együtt. Minden arra

utal, hogy szeretnék megtéveszteni az embereket, kiiktatni a politikai életből azt a szervezetet, amely mindig tisztességesen és kitartóan a magyar közösség szolgálatában járt el.

– Ön szerint mi a megoldás, hogy ebből az „áldatlan” helyzetből kikerüljön az erdélyi magyarság?

– Bátorkodom felidézni az általuk tagadott és titkosított iratot azzal kapcsolatban, hogyan kell átvenni a romániai politikai hatalmat. Ez volt a vitatott, nyilvánosságra hozott reform tömörüléssel programtervezet, amelyből lépésről lépésre nyomon követhető, hogy a két évvel ezelőtt megtervezettek szerint történik minden. Eszerint az egyik megoldás az RMDSZ választási küszöb alá szorítása, amely természetesen új helyzetet teremtene. Nem a mostani nyilatkozatokat tartom hitelesnek, hanem az akkori stratégiát, amit gyáva módon letagadtak, és hamisítványnak neveztek. Ezek a szervezetek arról voltak ismertek, hogy nem indulnak a választásokon, nem akarják veszélyeztetni az erdélyi magyarság politikai egységét. Ehhez képest manapság részt vesznek a választásokon, sőt alku tárgyává akarják tenni a területi szervezetek szuverén jogát a parlamenti mandátumokra vonatkozóan. Először önvizsgálatot végezzen az, aki ilyen kifejezéseket használ, mint diktatúra, szankciórendszer... Alku tárgyává tenni a szervezet legdemokratikusabb vívmányát, a területi szervezetek pluralizmusából fakadó jelöltállítási lehetőségét a legsúlyosabb politikai hibának tekintem, bűnnek, amely megosztja az erdélyi magyarságot. Politikai pozíciókról, hatalom megszerzéséről van szó. Temesváron le tudtunk ülni megbeszélni a dolgainkat az RMDSZ-en belül úgy, hogy Toró T. Tibor is, aki kigyót-békát kiált a szövetségre, jelen volt ezen a beszélgetésen. Ez az egyetlen megoldás.

– Frunda György napokban tett nyilatkozatából kiderült, hogy az RMDSZ Marosvásárhelyen kész tárgyalni a Magyar Polgári Szövetséggel a polgármesterjelölt-állítást illetően.

– Frunda György vagy nem tudja, mi a helyzet Marosvásárhelyen, amit nem hiszek, vagy aki lefordította a nyilatkozatát, az nem értette a szénátort.

PAPP ANNAMÁRIA

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG SZÖVETSÉGI ELNÖKI HIVATAL

TŐKÉS LÁSZLÓ ELNÖK ÚRNAK
ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS
NAGYVÁRAD

Tisztelt Elnök úr!

Mellékelten elküldöm Önnek a „Párbeszéd a jövőért” címmel közzétett felhívásomat.

A tervezett konzultáció-sorozat keretében tisztelettel meghívom egy találkozóra, mely elképzeléseink szerint a romániai magyar közösség jelenlegi helyzetéről, közösségi létünk jogi és intézményes kereteinek további alakításáról, az RMDSZ-nek mint egységes érdekképviseleti és érdekvédelmi szervezetnek minél nyitottabb, minél demokratikusabb működéséről kellene véleményt cserélnünk. Természetesen Önök döntenek el, hogy megbeszélésünkön még milyen kérdéseket kívánnak fölvetni

A találkozóra április közepétől kezdődően, lehetőleg hétvégén, pénteken vagy szombaton kerülhetne sor, és július közepéig szeretnénk ezt az első konzultáció-sorozatot lebonyolítani, hogy az így kialakított fontosabb célkitűzések már az RMDSZ parlamenti választási programjába is bekerülhessenek. Helyszíneként elsősorban a marosvásárhelyi (Köcsög utca 4. szám) vagy kolozsvári (Majális utca 60. szám) RMDSZ-székházat ajánljuk, de nyilvánvalóan nem a helyszín a lényeges, hanem hogy minél eredményesebb megbeszélésre kerüljön sor.

Nagyon remélem, tisztelt Elnök Úr, hogy kezdeményezésünket hasznosnak ítélik, és meghívásunkat elfogadják. Kérem Önöket, jelezzék mielőbb, hogy munkatársam, Bartunek István, kivel vegye fel a kapcsolatot a program egyeztetése végett.

Őszinte tisztelettel:

Marosvásárhely, 2004. március 30.

MARKÓ BÉLA
szövetségi elnök

FELHÍVÁS

PÁRBESZÉD A JÖVŐÉRT

A romániai magyar nemzeti közösség sorsdöntő időszak előtt áll.

A következő években eldől, hogy magyarságunkat szülőföldünkön kiteljesítve, az európai integráció nyertesei leszünk-e, vagy pedig megoszlunk, peremre sodródunk, megfogyatkozunk, és vesztesek maradunk.

Az Európai Unió csatlakozási folyamatban lehetőségünk nyílik nemzeti, gazdasági és szociális céljaink érvényesítésére, a hátrányos helyzetű kisközösségek felemelésére, a különböző közösségi és közigazgatási autonómiaformák megteremtésére. Ahhoz, hogy ezt az esélyt kihasználhassuk, meg kell őriznünk érdekképviseleti és politikai egységünket, és közös programunkat közösen kell megvalósítanunk.

Közös a feladatunk és közös a felelősségünk is: az RMDSZ-nek, a civil társadalomnak, az egyházaknak továbbra is egymásra kell támaszkodniuk a jövő érdekében.

Az RMDSZ programalkotó munkáját eddig is széles körű konzultációra alapoztuk, és ezután még több intézményt, szervezetet, áramlatot, platformot szeretnénk bevonni ebbe a konzultációba.

Parlamenti választási programunk, illetve a választások utáni négy esztendő cselekvési prioritásainak részletes kidolgozása céljából az RMDSZ konzultáció-sorozatot kezdeményez Párbeszéd a jövőért címmel. A párbeszéd során szeretnénk közösen megoldást keresni nemzeti, gazdasági és szociális gondjainkra, és egyúttal választ adni arra is, hogy miképpen tudjuk a jövőben minél nyitottabbá tenni szövetségünket, és miképpen lehet az elvi-eszmei sokszínűségnek ezután is természetes módon helyet adni egységes érdekképviseleti szervezetünkben.

A Párbeszéd a jövőért nyitva áll a romániai magyarságon belüli minden demokratikus áramlat és csoportosulás számára.

Tisztelettel felkérem ezúton is történelmi egyházainkat, a civil társadalmi szervezeteket, az ifjúsági és nőszervezeteket, az RMDSZ különböző platformjait, hogy vegyenek részt a tervezett közös munkában.

Kolozsvár, 2004. március 24.

MARKÓ BÉLA
szövetségi elnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA ELNÖK ÚRNAK
MAROSVÁSÁRHELY

Tisztelt Elnök úr!

Azok után, hogy Ön az elmúlt időszakban több ízben is megbélyegezte autonómia-mozgalmunkat és egységbontással vádolt meg bennünket, végezetre pedig még csak válaszra sem méltatta január 9-én kelt – mellékelt –, párbeszédre felhívó megkeresésünket, március 30-án kelt, a miénket követő felhívását meglehetősen kétséggel fogadom.

Mindazáltal merjük remélni, hogy indítványa őszinte. Január 9-i kezdeményezésünket fenntartva, tisztelettel javasoljuk a párbeszéd elkezdésére a következő dátumok valamelyikét: április 15. vagy 16., vagy 19., vagy 23. A helyszínnel kapcsolatos javaslatunk az eredetivel azonos.

Kérem, hogy amennyiben az EMNT ÁB javaslatát elfogadja, a találkozó ügyében Szilágyi Zsolt alelnök úrral egyeztessen.

A megteremtésre váró egység föltétlen szükségessége iránti meggyőződéssel – tisztelettel küldöm ünnepi jókívánságaimat:

2004. április 6.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

NYILATKOZAT

AZ ERDÉLYI MAGYAR PÁRBESZÉDRŐL

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Állandó Bizottsága 2004. január 9-én kelt nyílt levelében párbeszédet kezdeményezett a Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel. Miközben előfeltétel nélküli kezdeményezésünket meredeken visszautasította, Markó Béla szövetségi elnök egy politikai esszé útján, Magyarországon szorgalmazott párbeszédet az ún. nemzeti minimum tárgyában. A kapcsolatos bírálatokon minden bizonnyal okulva, két hónap múltán az RMDSZ elnöke idehaza is párbeszédre szóló felhívást tett közzé. Markó Béla immár Erdélyben is kész „konzultációkat” folytatni „az RMDSZ-nek, mint egységes érdekképviseleti és érdekvédelmi szervezetnek... a működéséről” – áll az EMNT-hez és az egyházakhoz eljuttatott levélben, melyben azt is megengedi, hogy a címzettek döntsék el, hogy „megbeszélésünkön még milyen kérdéseket kívánunk fölvetni”.

Mindenekelőtt rendkívül fonák és antidemokratikus, hogy saját kizárólagos egységét deklarálva, az RMDSZ nem hajlandó tárgyalni más politikai erővel, példának okáért a Magyar Polgári Szövetséggel. Az RMDSZ, természetes módon, kész a tárgyalásra a román pártokkal, sőt az utódkommunista Szociáldemokrata Párttal való egyetértése egyenesen kiváló – ezzel szemben viszont az MPSZ-t nem tekinti tárgyalópartnerének.

De a felhívásnak megfelelően, hadd lássuk, mi is szerepelhetne tárgyalásaink napirendjén. A párbeszéd tárgyát illetően javaslatunk a következők:

1. Szász Jenő MPSZ-elnök politikai pluralizmusra vonatkozó szemléletes képében annak szükségességéről beszél, hogy a választás szabadsága „két csapatnak a felállítását” követeli meg a pályára. Az RMDSZ mellett – ez esetben – az MPSZ volna ama másik csapat.

Az RMDSZ viszont egymagában, játékpártnér nélkül, egykapus játékot kíván játszani, antidemokratikus módon „lerúgva” a pályáról szabályos kihívóját. Erről szól – egyebek mellett – a kisebbségekre nézve súlyosan diszkriminatív választási törvény RMDSZ általi megszavazása, valamint az MPSZ hivatalos bejegyzésének az RMDSZ, illetve a Központi Választási Iroda általi elutasítása.

Az 54.000 aláíró MPSZ-tag semmibevétele olyan politikai döntés, melyet utóbb tizenöt ET-képviselő is határozottan elítélt. Gabriel Andreescu „a

képviselőt monopolizálásával” vádolja az RMDSZ-t. Az erdélyi magyarságnak az egység demagógiája helyett inkább a magyar erők választási szövetségére lenne szüksége.

2. Markó Béla elnök Szász Jenő futball-metaforáját kiforgatva, ekképpen szellemeskedik: „Ejnye, polgármester úr!... igazán észrevehette volna, hogy mi réges-rég kétkapus mérkőzést játszunk, csak hogy az egyik térfélen románok vannak. A mi mérkőzésünk román–magyar mérkőzés”.

Valóban, joggal vetődik fel a kérdés, hogy a jelenleg folyó politikai játékokban ki melyik csapatban játszik, ki melyik csapattal tart.

Számtalan példából kitűnik, hogy Markó Béla Năstase Adriannal, Hrebenciuc Vioréllal és magyar hivatali kollégáival játszik egy csapatban. Az a bizonyos mérkőzés már régóta nem egy román és egy magyar csapat között zajlik, sőt, jó pénzen futtatott „idegenlégiósaink” a magyar kapura játszanak. Ezzel szemben viszont Szilágyi Zsolt és Pécsi Ferenc képviselőknek nem hogy egyik vagy másik csapatban, de még a pályán sincs helyük. Román–magyar egyetértéssel piros lapot mutattak nekik. Volt csapattársaik sorozatban „elbundázzák” a meccseket.

3. A párbeszéd kiemelt tárgya lehetne továbbá az aradi Szabadság-szobor felállításának ügye.

„Kiszabadítottuk” – imígyen szól az RMDSZ-sikerpropaganda. Arról nem is szólva, hogy valójában ki is szabadította ki a szobrot, újból csak felvetődik a kérdés, hogy melyik csapatban játszik az, aki kifogástalanul együtt tud működni az utódkommunista-nacionalista román hatalommal, miközben a magyar nemzeti erők lefasisztázásában vállal cinkosságot. Melyik oldalon állanak azok, akik „párbeszédet”, „megértést”, „együtműködést” és kölcsönös „tiszteletet” hirdetnek elnyomóinkkal szemben, miközben Arad magyarsága a szemük láttára, szinte teljesen kipusztul?! Minő „európaiság” az, mely az erdélyi magyarság vértelen genocídiumához, tovább tartó asszimilációjához és exoduszához ünnepelve asszisztál?

Az uralkodó magyar politika paradoxona, hogy miközben a román–magyar egyetértés látványosan erősödik (lásd: státustörvény, protokollum-politika, európai integráció, román alkotmány, autonómia-ellenesség stb.) – ezzel szemben a magyarság belső megosztottsága minden eddiginél jobban elmélyül.

Az aradi diadalív nem más, mint: durva magyarelles provokáció. Az erdélyi magyarságnak elidegeníthetetlen közösségi joga saját hazájában

saját szobrait és műemlékeit előfeltételek és restriktió nélkül felállítania.

Az aradi Megbékélés Parkja valójában a magyar politikai megalkuvás szégyenletes objektuma – s mint ilyen, a Petőfi–Schiller fantomegyetemmel, valamint a Kempinsky-szindrómával rokon létesítmény. Felavatása egyet jelent a magyar politika, illetve az erdélyi magyarság „rituális megalázásával” – még akkor is, hogyha a Szabadság-szoborcsoport újraállítása önmagában véve örvendetes eseménynek számít.

Ez a sikerként beállított önfeladás ráadásul a több milliárd forintot érő Gozsdu-vagyon elpazarlását is jelenti – a magyar nemzeti vagyon rovására.

4. Végezetre: mi a politikai ára az erdélyi magyar nemzeti közösségnek járó román és magyar állampénzek, a romániai és magyarországi adólejek és adóforintok RMDSZ általi eltérítésének és felélésének? Mely csapatban játszik és milyen politikai ellenszolgáltatásokat teljesít az RMDSZ „központi bizottsága” annak fejében, hogy a két ország kormányai „nagyvonalúan” elnézik neki a Communitas és a Progres alapítványok hatalmas összegeinek a törvénytelen és pártpolitikai célokra való felhasználását?!

Érthető, hogy az RMDSZ minden lehetőet megtesz a MPSZ, másfelől pedig az EMNT és az SZNT ellehetetlenítése érdekében. Ez a „bolt” a magyar- és autonómia-ellenes román hatalomnak is kifizetődő, másfelől az RMDSZ-nek is előnyös, hogy senkivel nem kell osztoznia a kampánycélokat szolgáló kormánypénzekben. Másfelől a Draskovics-féle megszorítások mégcsak tovább szűkítik az erdélyi magyar polgári és egyházi szféra mozgásterét.

5. A felvázolt hatalmi-anyagi-politikai összefüggések Markó Béla jelenlegi és Domokos Géza volt RMDSZ-elnök legutóbbi kitüntetéseihez is rávilágítanak. Példát vehettek volna Adrian Năstase miniszterelnöktől, ki a Kempinsky-ünnepségen igen, de az aradi szoboravatáson már nem vett részt. Következetes volt önmagához, és van önbecsülése. És a maga nemében jó politikus.

2004. április 28.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök,
az EMNT elnöke

A ROMÁNIAI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATÁNAK

ÁLLÁSFOGLALÁSA

A Romániai Református Egyház Zsinata a Kolozsvárt, 2004. szeptember 30-án tartott ülésén a közeledő romániai parlamenti választásokra tekintettel megfogalmazta alábbi elvárásait.

A református egyház a következő négy évben elvárja, hogy a neki okozott károkat az állam maradéktalanul megtérítse, egykor államosított ingatlanjait, elkobzott ingóságait gyorsan és ténylegesen visszaadja, egyházunk megkülönböztetés nélküli szabadságát biztosítsa és a felekezeti oktatást törvényes úton helyreállítsa – ezért nem mindegy, hogy az erdélyi magyarságnak lesz vagy nem lesz országgyűlési képvisellete.

A református egyház elvárja, hogy az erdélyi magyarság parlamenti képvisellete keresztyén erkölcsű, felebarát-szerető emberekből álljon.

A református egyház elvárja, hogy a következő négy évben a mostani ziláltság helyett egészséges nemzeti összefogás tudata erősítse a létében veszélyeztetett, számban megfogyatkozott erdélyi magyarságot – ezért fontos, hogy a választójogosult hívők csak a nem-megalkuvó, békeszerető, tárgyalni kész és nemzetben gondolkodni képes jelöltekre adják szavazatunkat.

A református egyház elvárja a politikusoktól, hogy a választási előkészületek mostani utolsó napjaiban, tartsanak bűnbánatot és üljenek le egymással tárgyalni. Az utolsó órában vagyunk ahhoz, hogy a szembenálló magyar politikai erők egyetértésre jussanak egymással. Azok, akik a tárgyalásokat és a megegyezést visszautasítják, nemzeti közösségünk parlamenti képviselét veszélyeztetik. „A széthúzás az ember bűne, az egység Isten csodája.”

A református egyház elvárja az őt képviselni hivatott politikai erőktől és politikusoktól, hogy maradéktalanul, következetesen és megalkuvás nélkül képviseljék magyarságunk önrendelkezéshez való jogát – ezért

fontos, hogy a református választók szavazatukkal a magyar közösségi autonómia iránt elkötelezett jelölteket támogassák.

Ezeket szem előtt tartva, valamint az egységes érdekképviselő megvalósulása reményében a Zsinat felhívja az Erdélyi és a Királyhágómelléki Egyházkerület területén élő, szavazó jogú reformátusokat, hogy november 28-án mindnyájan menjenek el szavazni. Szavazatukkal csak azokat a jelölteket támogassák, akik a román parlamentben a keresztyén hit és erkölcs értékrendjét és egyházunk magyar és felekezeti hagyományait védeni fogják.

Kolozsvár, 2004. szeptember 30.

D. TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök

PAP GÉZA
püspök

KOVÁCS ZOLTÁN
főgondnok

TONK ISTVÁN
főgondnok

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS TÓKÉS LÁSZLÓ ELNÖK – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA SZÖVETSÉGI ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST – MAROSVÁSÁRHELY

Tisztelt Elnök úr!

Építő jellegű eseménynek tartom, hogy október 6-án, Aradon egyazon rendezvények keretében emlékeztünk meg a 13 Aradi Vértanúról. Elismeréssel tartozom a Szervezőknek, hogy más alkalmaktól eltérően, ez esetben – kezdeményező megkereséseimre – felszólalásomnak helyt adtak.

Aradon örömmel vettem, hogy a tárgyalások lehetőségét Te is elfogadtad. Ez teljes mértékben egybeesik Zsinatunk 2004. szeptember 30-i Állásfoglalásával, melyet mellékelten itt is elküldök. Sajnálom, hogy a kedvezőtlen körülmények folytán október 8-án, Sepsiszentgyörgyön nem nyílt alkalmunk beszélgetésre.

Ennek nyomán, a tárgyalások megkezdése reményében fordulok Hozzád ezzel a levéllel. Írásbeli úton kereslek meg. Teszem ezt a pontos, tárgyszerű kommunikáció és utókommunikáció érdekében is. Hasonló tartalmú megkeresést intéztem egyébként a Magyar Polgári Szövetség országos vezetőségéhez is, melyre ők kedvező választ adtak.

Nos, az esetleges tárgyalásokkal – párbeszéddel – kapcsolatban álláspontom egyfelől megegyezik a Zsinat, szélesebb értelemben pedig a protestáns egyházfők véleményével, másfelől pedig az EMNT – mér ez év elején megfogalmazott – álláspontját tolmácsolhatom.

Az erdélyi magyarság érdekeit mindennek elébe helyezve, jó volna hogyha a szemben álló hazai magyar politikai erők leülnének egymással tárgyalni. Ebben a vonatkozásban jó példával járt elől Bihar. Kár, hogy előre mutató próbálkozásuk – Takács Csaba közbeavatkozása következtében – végül is meghiúsult.

Az EMNT képviselőjében, a közeledés érdekében, szívesen közvetítenék. A kolozsvári főkonzulátuson esett szeptember 29-i találkozónkon – Terényi János nagykövet társaságában – egy esetleges egyházi közvetítés lehetősége is komolyan felvetődött.

Kérlek, fontold meg, hogy élni tudsz-e ezekkel a lehetőségekkel. Én magam mindkét minőségemben kész vagyok az ügyet előmozdítani. Ami pedig az esetleges megbeszélések tárgyát illeti, témajavaslataim a következők: autonómia, székelyföldi népszavazás, az országos választások, az erdélyi magyarság képviselője a MÁÉRT-on, a román pártokkal való kapcsolat, az EU-Alkotmány kisebbségi vonatkozásai stb.

Mivel a tárgyalási lehetőségek időbeli keretei – az Általatosok teremtett kész helyzet miatt – egyre szűkülnek, gyors választást várva küldöm köszöntésemet:

2004. október 12.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök-elnök

NYILATKOZAT

Annak nyomán, hogy mind Markó Béla, mind Szász Jenő szövetségi elnökök elfogadták az EMNT nevében felajánlott közvetítő szolgáltatást, megrökönyödéssel olvastam Markó elnök úrnak az ezen tárgyban írott, október 12-én kelt megkeresésemre a sajtó útján közzétett válaszüzenetét. Megítélésem szerint az RMDSZ államelnök-jelöltjéhez méltatlan az a mód, ahogyan a Magyar Polgári Szövetség elnökének személyét minősíti, és egyben a Vele való tárgyalást visszautasítja.

Az EMNT, eredeti rendeltetésének megfelelően, mindenképp fölébe helyezi az erdélyi magyar önrendelkezést. Mindenekelőtt ezt tartja szem előtt, amikor ez év eleje óta, következetesen szorgalmazza az RMDSZ és a Magyar Polgári Szövetség közötti párbeszédet és megegyezést. Az EMNT olyan értékkel, demokratikus megméretkezést és olyan magyar parlamenti képviselőt kíván, melynek legfőbb, nemzetstratégiai fontosságú tárgya és tétje: az autonómia. A küszöbön álló országos választások irányadó jelszava tehát ez lehet: „Összefogással és tettekkel az autonómiáért” – ami számunkra egyet jelent az erdélyi magyar jövővel.

Ennek a nemzetpolitikai megfontolásnak az alapján, 2004. október 12-i felhívásomat újból megismételve, tisztelettel meghívom az RMDSZ és az MPSZ elnökeit egy, a parlamenti választásokra tekintő megbeszélésre, melynek időpontjaként 2004. október 20-át vagy 21-ét, helyszínül pedig Kolozsvárt vagy Nagyváradot javaslom.

A mai napon az EMNT Állandó Bizottságának egyetértésével, ebben az értelemben intéztem megkeresést Markó Béla és Szász Jenő elnökökhöz.

Nagyvárad, 2004. október 14.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök,
az EMNT elnöke

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG SZÖVETSÉGI ELNÖKI HIVATAL

TÓKÉS LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚRNAK
AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKÉNEK

Tisztel Püspök Úr!

Október 12-i levelét köszönettel megkaptam, és amint már erről azelőtt telefonon is megegyeztünk, természetesen szeretném ha mielőbb sort keríthetnénk egy tárgyalásra.

A javasolt témákkal én is egyetértek, de a felsoroltak mellett mindenképpen szót kellene ejteni a kettős állampolgárság kérdéséről is. Nem biztos, hogy egy ilyen kimerítő listát már első alkalommal részletesen meg tudunk beszélni, viszont az autonómia és a kettős állampolgárság szerintem a sürgősen megtárgyalandók közé tartozik.

Ugyanakkor nem tartanám hasznosnak, ha az előzetes egyezségünktől eltérően kibővítenénk a tárgyaláson résztvevők körét, akár a Magyar Polgári Szövetség elnökével, akár másokkal. Továbbra is az a véleményem, hogy először nekünk kettőnknek kell leülnünk egymással, és meg kell próbálnunk alapvető kérdésekben egyetértésre jutni. Erre, úgy gondolom, van lehetőség.

Utána viszont miért ne lehetne a párbeszédet más formában is folytatni, esetleg másokkal is – személyeket, testületeket, szervezeteket – bevonni!

Most tehát ismételten azt javaslom, tisztelt Püspök Úr, hogy a kettőnk párbeszédére kerítsünk sort például a megadott dátumok valamelyikén. De ezt telefonon is pontosíthatjuk.

Tisztelettel:

2004. október 15.

MARKÓ BÉLA
az RMDSZ elnöke

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA ELNÖK ÚRNAK
KOLOZSVÁR

Tisztelt Elnök úr!

Engedje meg, hogy ez alkalommal az október 12-én, kedden Önhöz írt levelemben, másfelől pedig ugyanaznapi Felhívásomban felajánlott közvetítői szolgálatomat a mai napon konkretizáljam.

A mellékelt Nyilatkozat szerint tisztelettel javaslom, hogy vizsgálja felül a sajtó útján közzétett visszautasítását, és nemzeti közérdekből fogadja el azt, hogy vagy október 20-án Kolozsváron, vagy október 21-én Nagyváradon Szász Jenő elnökkel hármásban megbeszélésre közös asztalhoz ülünk.

Tisztelettel küldöm köszöntésemet:

2004. október 15.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök
az EMNT elnöke

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
T. MARKÓ BÉLA SZÖVETSÉGI ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST – MAROSVÁSÁRHELY

Tisztelt Elnök úr!

A reánk köszöntő hétvége miatt csak most nyílik lehetőségem október 15-i levelére válaszolni. (Azért is írok, mert a mozgótelefon-számát nem ismerem, s már a telefonomról is kitörlődött.)

Sajnálattal veszem tudomásul, hogy az általam javasolt hármastalálkozót az Elnök úr gyakorlatilag visszautasítja. Ezzel szemben Szász Jenő készséggel elfogadta indítványomat.

A kialakult helyzetben további javaslatom az, hogy – lehetőleg – október 21-én, Nagyváradon találkozzunk, külön-külön. Az október 20-i lehetőséget ez esetben azért nem említem, mivel egy közbejött, szinte áthidalhatatlan akadályoztatás miatt alig tudnám szabaddá tenni ezt a napot. Amennyiben ennek nyomán az Elnök úr által kilátásba helyezett további párbeszédre, nevezetesen a hármunk megbeszélésére is sor kerülhet, nos, ez esetben mindhárman a helyszínen lévén, a találkozót azon nyomban megejthetnénk.

Mivel az idő nagyon sürget, különösképpen a választási határidők közeledő lejáráására való tekintettel kérem az Elnök urat, hogy fontolja meg újabb javaslatom elfogadását – tisztelettel:

2004. október 18.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök
az EMNT elnöke

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS TÓKÉS LÁSZLÓ ELNÖK – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
T. MARKÓ BÉLA SZÖVETSÉGI ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST

Tisztelt Elnök úr!

Úgy ítélem, hogy október 18-án kelt, legutóbbi levele mintegy visszalépést jelent az előző, október 15-ihez képest. Az Elnök úr nemcsak, hogy az előzőleg elfogadott, október 20- vagy 21-i dátumokat halasztja el, hanem ráadásul a „valamiféle közvetítést egy harmadik személy felé” is kifogásolja.

Nos, egyfelől nem tartom megfelelőnek az Elnök úr által megjelölt időpontokat, ugyanis október 22-én éppen egyházkerületi választásainkat tartjuk, a 30-i nap viszont túlságosan kései ahhoz, hogy a legsürgősebb, vagyis a közelgő választások kérdésében érdemi tárgyalás folyhasson.

Másfelől továbbra is fenntartom legutóbbi javaslatomat egy kolozsvári vagy nagyváradi találkozóra nézve, lehetőleg a következő hét hétfőjén vagy keddjén. Október 25-én vagy 26-án még lehetőség volna arra, hogy a parlamenti választásokon való MPSZ–RMDSZ együttműködés dolgában netalán egyetértés szülessen.

Elnök úr!

Megítélésem szerint történelmi felelősség terheli azokat, akik erdélyi magyarságunk összefogása érdekében elmulasztják a tárgyalást, és ezáltal azt kockáztatják, hogy nemzeti közösségünk a következő időszakban parlamenti képviselő nélkül maradjon. A helyzet kulcsa az Elnök úr kezében van. Kérem, a kinyújtott kezet ne utasítsa vissza. Ön is jól tudja,

hogy a jelen pillanatban a legsürgetőbb közös ügyünk az országos választásokon való részvétel, melyről bármely további késedelem nélkül párbeszédet kellene folytatnunk. Elnök úr! Ne hagyja, hogy az RMDSZ tovább sodródjon az SZDP oldalvizein. Másfelől elzárkózásával ne hajtsa a Magyar Polgári Szövetséget idegen pártok karjaiba.

Ismételten kérem az Elnök urat, tegye lehetővé, hogy a javasolt találkozóra/találkozókra október 25-én vagy 26-án sor kerüljön – tisztelettel:

2004. október 19.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök
az EMNT elnöke

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS TÓKÉS LÁSZLÓ ELNÖK – NAGYVÁRAD

KÖZLEMÉNY

Amint az közismert, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács már ez év eleje óta párbeszédre törekszik az RMDSZ-szel, és párbeszédet kíván létrehozni a hazai magyar politikai erők, nevezetesen az RMDSZ és a Magyar Polgári Szövetség között. Ebben a törekvésünkben széles körű társadalmi és egyházi támogatottságot tapasztalunk.

Örvendetes, hogy hosszan tartó eredménytelen kísérletezés nyomán, 2004. október 26-án végre sor kerülhet egy találkozóra közöttem és Markó Béla szövetségi elnök között. Sajnálatos viszont, hogy eredeti javaslatommal ellentétben Markó Béla nem hajlandó tárgyalni Szász Jenő MPSZ-elnökkel. Ennek következtében Szász Jenővel csak egy önálló külön-találkozóra nyílik lehetőségem. Az MPSZ elnöke egyébként Markó Béla elnökkel is készséggel egyeztetne.

Mindkét megbeszélésen az a törekvés fog vezérelni, hogy az országos választások ügyében kialakult válságos helyzet megoldása érdekében közvetíteni próbáljak. Az 1998-as Alsócsernátoni Fórummal, valamint a Székely Nemzeti Tanács tavalyi megalakulásával kapcsolatos hatósági eljárások, illetve zaklatások óta, sőt az egész utóbbi tizenöt esztendőben még egyszer sem volt a hazai magyar politikai élet olyan súlyos szervezeti és erkölcsi válságban, mint éppen manapság. Ez a körülmény különösképpen fontossá teszi a holnap reggel 9 és délelőtt 11 órakor, a kolozsvári Bethlen Kata Diakóniai Központban sorra kerülő találkozónkat.

2004. október 25.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök
az EMNT elnöke

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS TÓKÉS LÁSZLÓ ELNÖK – NAGYVÁRAD

ÁLLÁSFOGLALÁS

A Szász Jenő MPSZ- és Markó Béla RMDSZ-elnök urakkal a mai napon folytatott megbeszéléseken álláspontom, illetve indítványom a következő volt:

1. A küszöbön álló országos választások ügyében kialakult válságos helyzet megoldása abszolút elsőbbséget érdemel minden más tárgyhoz képest. A jelenlegi helyzet megnyugtató rendezése előtt idővesztés volna más kérdésekkel foglalkozni.

2. Az erdélyi magyarság számára elsőrendűen fontos, hogy az RMDSZ és az MPSZ egyetértésre jusson egymással. Ennek érdekében kész vagyok minden lehetőt megtenni, és közvetíteni a két fél között.

3. Mindenekelőtt elengedhetetlenül fontosnak tartom, hogy a két fél képviselői, nevezetesen Markó Béla és Szász Jenő elnökök a lehető legrövidebb időn belül üljenek egymással tárgyalóasztalhoz. Ez még az eddigieknél is fontosabb lett attól a pillanattól, hogy az Országos Választási Iroda pártos és diszkriminatív módon kizárta a választásokon indulók sorából az MPSZ-t.

4. Konkrét értelemben javaslom, hogy az RMDSZ és az MPSZ – a korábban meghiúsult bihari egység mintájára – állítsanak össze közös jelöltlistát a közelgő választásokra, oly módon, hogy kompromisszumos formában az MPSZ fogadja el, hogy a lista az RMDSZ jele, illetve neve alatt szerepeljen. A két szervezet ilyenét összefogásával nyílna valós esély arra, hogy a parlamenti bejutáshoz szükséges kritikus 5%-os küszöböt az erdélyi magyarság teljesítse. Ezt a közös lehetőséget elmulasztani történelmi felelőtlenség volna.

5. Az összefogás és az egység megteremtésének kiváltképpeni eszköze és feltétele gyanánt javaslom, hogy:

a. Az RMDSZ emelje fel szavát az MPSZ-szel szemben foganatosított hatósági zaklatások és antidemokratikus intézkedések ellen, és ítélje el a Polgári Szövetségnek a választási szabadságot durván megsértő – immár másodszeri – diszkvalifikálását.

b. Miként az MPSZ, az RMDSZ is részesítse egyértelmű támogatásban a székelyföldi autonómia ügyében kezdeményezett népszavazást.

c. Annak feltételével, hogy az RMDSZ az MPSZ közös listán való indulását elfogadja, az MPSZ álljon el a román pártokkal való közös választási lista állításától.

6. A távlati romániai magyar–magyar együttműködés intézményes kereteinek a megteremtése végett, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács közreműködésével kezdeményezem az Erdélyi Magyar Állandó Értekezlet (ERMAÉERT) létrehozását, a politikai, a civil és az egyházi közélet képviselőinek részvételével.

2004. október 26.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök
az EMNT elnöke

RMDSZ-Tájékoztató, 2004. október 26.

MARKÓ–TÓKÉS MEGBESZÉLÉS KOLOZSVÁRON

A romániai magyarság parlamenti képviseléről és az autonómia kérdéséről tárgyalt hangsúlyosan ma, 2004. október 26-án Kolozsváron Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke és Tőkés László püspök, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke.

A kétoldalú megbeszélést követő sajtótájékoztatón Markó Béla elmondta: Tőkés Lászlóval egyetértettek a magyarság politikai képviselésének fontosságában. Azzal kapcsolatosan viszont, hogy a következő években a politikai egységet miként kell biztosítani, egyelőre eltérően gondolkoznak, de látnak lehetőséget a konszenzusra. A Szövetség listáit a romániai magyarság az előválasztásokon való jelentős részvételével hitelesítette, éppen ezért ezen változtatni nem fognak.

– A mi érdekünk, hogy a Szövetséget az egész magyar közösség támogassa, így a jelöltlistákat módosítani már nem lehet – fogalmazott Markó. A Szövetség elnöke viszont felajánlotta, hogy az RMDSZ listáin befutó helyre került, a Magyar Polgári Szövetséggel szimpatizáló jelöltek a Romániai Magyar Demokrata Szövetségen és a majdani parlamenti frakción belül képviseljék a Szövetségen kívüli szervezeteket.

Az autonómia kérdéséről szólva, Markó Béla kifejtette: a Romániai Magyar Demokrata Szövetség a kulturális autonómiát a következő parlamenti ciklusban megvalósíthatónak tartja. Markó kijelentette, az adminisztratív-területi autonómia, így a Székelyföld autonómiája irányában további lépéseket kívánnak tenni, főképp a decentralizáció fokozásával és az intézményi autonómiák megerősítésével.

Markó Béla és Tőkés László megegyeztek abban, hogy a párbeszédet két héten belül folytatják.

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST

Tisztelt Elnök úr!

A közvetítés és a megegyezés kudarcának a csalódottságával tértem haza Kolozsvárról. A történetek után minden további párbeszéd és egyeztetés hiábavalónak tűnik.

Egy nappal a választási jelöltlisták leadási határidejének a letelte előtt, a segíteni akarás végső jóhiszeműségével és erdélyi magyarságunk közös érdekei iránti elkötelezettséggel kérem, hogy vizsgálja felül hajthatatlan álláspontját, hívja össze az Operatív Tanácsot, és nyissák meg jelöltlistáikat a Magyar Polgári Szövetség jelöltjei előtt.

Ellenkező esetben senki sem mossa le Önökről annak ódiumát, hogy antidemokratikus módon, teljes kizárólagosságra törekedve: (1) nem voltak hajlandók az MPSZ-szel közös előválasztásokat rendezni; (2) hosszú hónapok óta minden párbeszédre vonatkozó kezdeményezést visszautasítottak; (3) nemzeti közösségünket a rossz idők emlékét idéző egypártrendszerbe kényszerítették; (4) saját politikai kisebbségüket, illetve ellenzéküket likvidálták; (5) a demokratikus módon, önállóan szerveződő magyar polgári erőket, illetve az autonomista politika képviselőit hatalmi segédlettel kizáratták a politikai életből, illetve a választásokról.

Könnyű belátni, hogy mindez nem jó ómen a közelgő választásokra nézve, még kevésbé pedig egy államelnökjelölt számára, akinek minden romániai magyar képviselőre kell vállalkoznia.

Az utolsó órában kérem bölcs belátását és ennek megfelelő gyors intézkedését – tisztelettel:

2004. október 27.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök,
az EMNT elnöke

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG SZÖVETSÉGI ELNÖKI HIVATAL

TÓKÉS LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚRNAK
AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKÉNEK

Tisztel Püspök Úr!

A tegnapi találkozásunkat én semmiképpen sem tartom kudarcnak, hiszen néhány elvi kérdésben egyetértettünk, például az egységes erdélyi magyar érdekképviselő fontosságában.

Egy pillanatig sem gondolhattuk azt, hogy egy ilyen megbeszélés után mindenben egyet fogunk érteni, de a párbeszédet el kellett kezdeni.

Ami az RMDSZ választásokra való felkészülését illeti, véleményem szerint az idén a lehető legdemokratikusabban jártunk el, ugyanis minden magyarnak lehetővé tettük, hogy részt vegyen az előválasztásokon, és beleszólhasson abba, ki képviselje a magyarságot a Parlamentben. Mi a Magyar Polgári Szövetséget is felkértük arra, hogy vegyenek részt az előválasztásokon, közülük többen pedig válaszoltak is felkérésünkre, és jelöltették magukat. Örülök annak, hogy ezek a személyek RMDSZ-en belül akarják szolgálni közös céljainkat és örülök annak is, hogy közülük többen bejutó helyen szerepelnek az RMDSZ választási listáin, bár sok mindenről más a véleményünk.

Ön tulajdonképpen azt kéri tőlünk, hogy dobjuk félre a magyarság akaratát, és egy szűk vezető réteg határozattal változtassa meg az RMDSZ képviselő- és szenátorjelöltjeinek listáit. Ez formailag sem lehetséges, másrészt pedig, ismétlem, pontosan azokat az elveket taposnánk sárba, amelyeket Ön is nagyon fontosnak tart: a közösségi demokráciát, a sokszínűséget, az esélyegyenlőséget. Egyébként nem csak nekem, de az Operatív Tanács tagjainak is az a véleményük, hogy néhány ember nem változtathatja meg sok százezer ember döntését, és nincs is okunk erre. Ugyanakkor meg vagyok győződve arról, hogy az előválasztások eredményeként egy sokszínű, felkészült, politikailag elkötelezett csoport állt össze, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy a közös célokat, mint például az autonómia is, az elkövetkező években politikai eszközökkel kivívhassuk.

A történelmi felelősség pedig mindannyiunké. Mi a ránk eső felelősséget vállaljuk, és nagyon remélem, hogy mások is ezt teszik, tisztelt püspök úr!

Mert számomra rendkívül meggondolkoztató, hogy az MPSZ vezetői semmi másról nem beszélnek, mint hogy szenátorok és képviselők akarnak lenni. Mint hallom, akár román pártok listáin is indulnának, aminek más célja nem lehet, mint az önös egyéni ambíciók érvényesítése és a magyar érdekképviselet meggyengítése. Ha valóban őszintén kívánják szolgálni a közösséget, és valóban tudják, mit akarnak, akkor az RMDSZ-en belül együtt tudunk dolgozni, és ezt a lehetőséget továbbra is föl kínáljuk nekik. Meggyőződésem ugyanis, hogy nem csak szenátorként, vagy képviselőként lehet a közösség javára cselekedni annak, aki tényleg azt akarja.

Én, ismétlem Püspök úr, ezután is fontosnak tartom a párbeszédet Önnel is, de nem látom, miről kellene beszélni azokkal, akik mindvégig mereven visszautasították az együttműködést és az előválasztásokon való részvételt. Mi továbbra is föl kínáljuk nekik azt, hogy az RMDSZ-en belül együtt munkálkodjunk, hiszen ebben a szervezetben nem csak a szenátorok és képviselők, hanem sok ezer ember dolgozik a közösségért.

Az RMDSZ elnökeként, de államfőjelöltként is az egész magyarság közös érdekeit képviseltem és fogom képviselni a jövőben is.

Remélem, Ön is fel fogja ismerni azt, hogy most, a parlamenti választások előtt nem az a legfontosabb, hogy melyik magyar politikai szervezet kerekedik felül a másikon, hanem az, hogy a román pártokkal szemben tudjuk-e érvényesíteni a magyar közösség érdekeit. Ehhez elengedhetetlenül szükség van a parlamenti képviseletre, és számítok arra, hogy a választásokon való minél nagyobb részvétel érdekében Ön is támogatni fogja az erős magyar parlamenti képviselet megteremtését célzó erőfeszítéseinket.

Remélem, mielőbb újból találkozunk.

Tisztelettel,

2004. október 27.

MARKÓ BÉLA
az RMDSZ elnöke

AZ UTOLSÓ ÓRÁBAN

Az utolsó órában fordulok az RMDSZ vezetőségéhez, Markó Béla szövetségi elnökhöz, valamennyi felelősen gondolkodó erdélyi magyar emberhez és az egész erdélyi magyar közvéleményhez, most, kisebbségi nemzeti közösségünk utóbbi tizenöt esztendő történetének legnagyobb társadalmi-politikai-erkölcsi válságának idején. Teszem ezt annak nyomán, hogy több éve tartó, következetes erőfeszítések ellenére, a közelgő országos választások küszöbén, romániai magyarságunk vészterhes megosztottságát még mindig nem sikerült leküzdenünk, és a román nacionalista, utódkommunista hatalom fogságába került RMDSZ-t alapvetően elhibázott politikájának útjáról nem sikerült visszatérítenünk. Konkrét módon a Markó Béla RMDSZ-pártvezetővel 2004. október 26-án megíúsult közvetítési kísérletem készlet erre a megszólalásra.

(Előzmények)

A korábbi próbálkozásoktól ezennel eltekintve, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács idén januárban kezdeményezett párbeszédet az RMDSZ-szel, személy szerint az RMDSZ elnökével, alapvető nemzeti érdekeink közös érvényesítése érdekében. Időközben a Magyar Polgári Szövetség is hasonló értelmű megkeresésekkel fordult a mind inkább totalitárius magyar pártként működő Szövetséghez. Mindhiába. Az idevágó javaslatok, jelzések, állásfoglalások ez év szeptemberében, októberében megszorodtak. Közülük is a legfontosabbak a következők: a bihari MPSZ (szeptember-október), a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsa (szeptember 28.), az erdélyi protestáns püspökök (szeptember 29.), a Romániai Református Egyház Zsinata (szeptember 30.) és az EMNT Állandó Bizottságának (október 15.) megnyilatkozásai. Október 6-án, Aradon én magam léptem fel párbeszédre irányuló javaslattal. A Markó Bélával váltott, több telefonbeszélgetés nyomán sűrű levelezés és különféle dokumentumok követték egymást, a következő dátumokon: október 12., 14., 15., 18., 19., 25. Párhuzamosan Szász Jenő MPSZ-elnököt is egy RMDSZ–MPSZ párbeszéd mihamarabbi létrejötte céljából kerestem meg, az EMNT képviselőjében ekképpen vállalva a

szembenálló felek közötti közvetítést. A jég végül is megtörni látszott. Közbenjárásom nyomán mind Markó Béla, mind Szász Jenő szövetségi elnökök beleegyeztek abba, hogy 2004. október 26-án megbeszélést folytassanak velem. Ezzel szemben viszont Markó Béla semmiképpen sem hajlott arra, hogy kettesben vagy hármásban Szász Jenő elnökkel is találkozzon.

(A meghíúsult közvetítés)

Az október 26-i, kolozsvári kettős találkozó, mely a szembenálló romániai magyar politikai erőket volt hivatott párbeszédre és – lehetőleg – megegyezésre bírni, Markó Béla RMDSZ-elnök hajthatatlan visszautasítása miatt nem vezetett eredményre. Pedig a helyzet rendezésének a kulcsa az ő kezében volt. Furcsa és érthetetlen módon, miközben az RMDSZ hivatalosai bármely gátlás nélkül szövetkezni képesek a román versenypártokkal, köztük is az utódkommunista Szociáldemokrata Párttal – ezzel szemben még csak tárgyalni sem hajlandók a Magyar Polgári Szövetséggel.

„Tökés sikertelenül közvetített” – áll egy újságcikk címében. A megfogalmazás félrevezető. Nem én voltam „sikertelen”, hanem az RMDSZ, nevezetesen Markó Béla elnök párbeszédkésztsége és nemzeti érdekeink iránti érzékenysége mondott csődöt.

Pedig Markó Béla folyton nyitottságról és párbeszédéről szónokol. Látványos akciót indított „Párbeszéd a jövőért” címen. Az RMDSZ választási programjának elnevezése is ez: „Párbeszéd az autonómiáért”. Ezzel szemben viszont sem nemzetünk közös jövője, sem az autonómia ügye nem volt eléggé fontos számára ahhoz, hogy bár szóba álljon az autonómia által leginkább elkötelezett Magyar Polgári Szövetséggel. Párbeszédet hirdet az autonómiáért – tetteikkel viszont nem hajlandó érte cselekedni, amikor is a székelyföldi autonómia ügyében a népszavazás kiírását maga gáncsolja. A jövőről „párbeszél”, miközben konok elzárkózásával éppen erdélyi jövőnk, nevezetesen a parlamenti magyar képviselőket sodorja veszélybe.

Az RMDSZ politikai diskurzusa és gyakorlata között egyre mélyebb az ellentét. Markó elnök úr folyton együttműködésről szónokol, s a

konfrontációval a kooperációt állítja szembe – miközben arrogáns módon utasítja vissza a felé kinyújtott kezét, sőt az általa vezetett RMDSZ valóságos nyomozóhatóságként és denunciánsként vállal cinkosságot az MPSZ képviselőit sújtó hatalmi önkénnyel, nevezetesen a demokratikus értékeket megcsúfoló román ügyészségi és rendőrségi szervekkel.

Szóval és tettel valóságos testvérháborút folytat mindennel és mindenkivel, aki nem kíván totalitárius egypártrendszerébe betagozódni. „A párbeszédhez alázat és felelősségtudat szükséges – mondja Markó Béla. – Ezért nincs mit tárgyalni egy olyan szervezettel, amely román pártoknak kínálja eladásra a magyar szavazatokat” – mondja. A mondottakkal ellentétben viszont éppen az említett alázat és felelősségtudat hiányzik az RMDSZ elnökéből. Nem hiányzik belőle viszont a képmutatás, hiszen egy olyan szervezetnek a nevében ítélik, amely az idők folyamán éppen a román pártokkal, köztük az utódkommunista SZDP-vel való elvtelen megalkuvásban jeleskedett, és tűnik ki ma is.

A párbeszédéről ágáló és a román pártokkal való együttműködést kárhóztató RMDSZ maradék hitelének az elvesztését kockáztatja, amikor: képviselője az Országos Átvilágító Bizottságban tisztára mossa a Nagy-Románia elnökjelöltjét, Vadim Tudort (1); amikor parlamenti képviselői az utódkommunistákkal együtt szavaznak a szólásszabadság ellen (2); vagy amikor Ügyvezető Elnöksége pusztuló magyarságunkat kigúnyolva azt nyilatkozza, hogy: „Románia alkotmánya pozitív diszkriminációt alkalmaz a nemzeti kisebbségek irányában” (3).

Mindezek láttán joggal vetődik fel a kérdés: egyáltalán van-e kivel, és érdemes-e, szükséges-e az RMDSZ-szel párbeszédet folytatni? Vajon kit és milyen érdekeket képvisel az a pártszervezet, amely az elnyomó hatalomnak behódoló, cinkos politikájával alapvető magyar érdekeinket, pusztán megmaradásunkat veszélyezteti?!

Következésképpen: az október 26-i, kolozsvári közvetítési kísérletnek éppen azért kellett megghiúsulnia, mert az RMDSZ pártbizottsága valahogyan úgy viszonyul az autonómiához, miként a volt kommunisták a békeharchoz. Frunda György előző államelnökjelöltnek is csak arra kellett annak idején a külhoni állampolgárság, hogy annak hátszelével a jelöltetéséhez szükséges aláírásokat összegyűjtse. Hozzá hasonlóan, Markó

Béla államelnökjelölt is, miközben maga siklatta vakvágányra az autonómia ügyét, most viszont az RMDSZ autonómia-programjával kampányol megtépzott hitele és népszerűsége visszaszerzéséért. Úgy tűnik egyébként, hogy számára a „párbeszédnek” is csak arculati jelentősége van. Közvetítési kísérletem meghiúsulásának oka is elsősorban az, hogy kettőnk találkozását szintén csak választási propagandára kívánja használni.

(Utolsó kísérlet)

Annak ellenére, hogy Markó Béla és csapata súlyosan visszaélnék erdélyi magyar népünk és választóik, illetve jóhiszemű partnereik és nemzettársaik bizalmával – ezúton még egy utolsó kísérletet teszek a szándékosan elszabotált és meghiúsult politikai párbeszéd előmozdítására.

Tegnap újabb megkeresést intéztem Markó Béla és Szász Jenő szövetségi elnök urakhoz, a megegyezés érdekében. Ma, egy nappal a választási listák letételi határidejének a letelte előtt, nemzeti közösségünk létérdekeit mindenek fölé helyezve, még egyszer arra kérem Markó Béla elnököt, hogy eddigi – elhibázott – álláspontját felülvizsgálva – az utolsó órában –, nyisson teret az erdélyi magyar nemzeti összefogásnak.

2004. október 28.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök
az EMNT elnöke

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST

Tisztelt Elnök úr!

Tavaly októberben, az aradi történelmi megemlékezés nyomán, majd a legutóbbi, kolozsvári találkozásunk kapcsán halovány remény támadt arra nézve, hogy az erdélyi magyarságon belüli párbeszéd nem reked meg a választási propaganda szintjén, és nemcsak „párbeszéddel”, hanem tettekkel is össze tudunk fogni az autonómiáért. Ez azonban sajnos nem valósult meg, sőt utóbb az RMDSZ, a számára rendkívül kedvező politikai konjunktúrát kihasználva, olyannyira meg tudta erősíteni a romániai magyarságon belüli egyeduralmát, hogy immár végképp nem érzi szükségét a párbeszédnek, hanem teljesen a pártbeszédre rendezkedik be, és – a többségi hatalom háttértámogatásával – minden téren csak diktálni kíván.

Az erőltetett ütemben készülő kisebbségi törvény mélységes aggodalommal tölt el bennünket, mivel a jelek szerint semmi egyébre nem irányul, mint hogy az RMDSZ politikai monopóliumát végleg bebiztosítsa, másfelől pedig a tényleges közösségi autonómiát valami autonómia-pótlékkal behelyettesítse.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács következetesen ragaszkodik az egyébként az RMDSZ programjában is szereplő, eredeti erdélyi magyar önkormányzati rendszerhez. Éppen ezért, ezúton is felszólítom az Elnök urat, hogy romániai magyarságunk eme legfőbb politikai törekvéseit ne hagyják kisiklani, illetve a személyi elvű, valamint a területi autonómiát ne váltsák kétes értékű „kulturális” autonómiára, illetve „decentralizációra”.

Tisztelt Elnök úr! Az EMNT képviselőjében párbeszédre hívom az erdélyi magyarság autonómiája tárgyában. Meggyőződésem, hogy ez az az

ügy, amely teljes összefogást érdemel részünkről. Kérem, ne járjanak el egyoldalú pártszerűséggel ebben a kérdésben.

Továbbmenve, megismétlem 2004. október 26-án tett indítványomat az Erdélyi Magyar Állandó Értekezlet (ERMÁÉRT) létrehozására, a politikai, a civil és az egyházi közélet képviselőinek részvételével, a romániai magyar–magyar együttműködés intézményes kereteinek a megteremtése végett.

Annak reményében, hogy az RMDSZ és az EMNT képviselőinek megbeszéléseire mihamarabb sor kerülhet – tisztelettel küldöm üdvözlétemet:

2005. március 1.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG ELNÖKI HIVATAL

TÓKÉS LÁSZLÓNAK,
AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKÉNEK
A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
PÜSPÖKÉNEK

Tisztelt Elnök Úr
Tisztelt Püspök úr

Az RMDSZ rendkívül fontosnak tartja az egyházakkal, a civil- és szakmai szervezetekkel való folyamatos konzultációt, ezért is hirdettük meg a „Párbeszéd a jövőért” elnevezésű konzultáció-sorozatot, amelyre többek közt Önöket is meghívtuk.

Örömmel vettem, hogy most ezt a találkozót Önök is szorgalmazzák, hiszen az erdélyi magyarság jövőjét érintő fontos kérdésekről való párbeszéd véleményem szerint közös érdekünk.

A találkozóra Kolozsváron, az Ügyvezető Elnökség székhelyén (Majális u. 60. sz.) vagy pedig Marosvásárhelyen, a Szövetségi Elnöki Hivatalban (Köcsög u. 4. sz.) kerülhetne sor. A következő időpontokat javaslom: március 19., Marosvásárhelyen (délután), április 1., Marosvásárhelyen vagy Kolozsváron (délelőtt), vagy április 8., (délután) Marosvásárhelyen vagy Kolozsváron.

Őszinte tisztelettel:

Bukarest, 2005. március 9.

MARKÓ BÉLA
miniszterelnök-helyettes
az RMDSZ elnöke

MTI, 2005. március 11.

MARKÓ TALÁLKOZNA TÓKÉSSSEL

Az RMDSZ által kiadott közlemény alapján a kolozsvári Szabadság azt írja, hogy Markó március 9-i dátummal keltezett, Tókéshoz intézett levelében kifejtette: „az RMDSZ rendkívül fontosnak tartja az egyházakkal, a civil és szakmai szervezetekkel való folyamatos konzultációt”.

Markó örömmel vette tudomásul, hogy ezt a találkozót a püspök is szorgalmazta, hiszen – mint Markó megállapította – az erdélyi magyarság jövőjét érintő fontos kérdésekről való párbeszéd közös érdek.

A meghívóban az RMDSZ elnöke három időpontot javasolt. Lehetséges helyszíneként az RMDSZ Ügyvezető Elnökségének kolozsvári székhelyét és a szövetség marosvásárhelyi elnöki hivatalát jelölte meg.

A találkozó március 19-én Marosvásárhelyen, április 1-jén Marosvásárhelyen vagy Kolozsváron, április 8-án szintén a két helyszín közül az egyikre jöhet létre.

Markó szándékai szerint ez a megbeszélés a Párbeszéd a jövőért című konzultációsorozat részét képezné.

A mostani találkozó lenne a második azt követően, hogy tavaly a parlamenti választások előtt a két vezető hosszú idő után először találkozott egymással – emlékeztetett a Szabadság. Akkor Markó és Tókéss abban állapodott meg, hogy a választások előtt még találkoznak. Végül erre a megbeszélésre már nem került sor.

Az erdélyi Krónika pénteki számában utalt arra, hogy a püspök egy március elsején keltezett nyílt levélben maga is párbeszédet kezdeményezett. Akkor megállapította: az RMDSZ a párbeszéd helyett a „pártbeszédre” rendezkedett be.

Tókéss aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a készülő kisebbségi törvény „a jelek szerint kizárólag az RMDSZ politikai monopóliumának a végleges biztosítására irányul, és a tényleges közösségi autonómiát valami autonómiapótlékkal behelyettesíti”.

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST – MAROSVÁSÁRHELY

Tisztelt Elnök úr!

2005. március 9-én kelt leveléből nem tűnik ki, hogy március 1-én kelt megkeresésünkre válaszol-e, melyben pártbeszéd helyett tényleges párbeszédet szorgalmaztunk. Éppen ezért hivatkoztunk levelünket újból elküldöm.

Mi nem kívánunk az Elnök úr által emlegetett „Párbeszéd a jövőért” című, választási propaganda-célokat szolgáló „konzultáció-sorozatba” bekapcsolódni. Ezzel szemben feltett célunk Önökkel az autonómia tárgyában érdemi párbeszédet folytatni. Tisztelettel kérjük, beszéljen világosan: hajlandó-e múlt év január óta szorgalmazott párbeszéd-kezdeményezésünket elfogadni (1), illetve tavaly októberben félbeszakadt megbeszéléseinket folytatni (2)? Amennyiben igen, szíves-örömet állunk rendelkezésére.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács 2005. március 12-i ülésén felhatalmazást adott arra, hogy az RMDSZ-szel párbeszédbe bocsátkozzunk. A testület ugyanakkor kiköti a következőket:

1. Az RMDSZ ne nyújtson be önálló törvénytervezetet az autonómia ügyében, hanem egységesen támogassunk egyetlen autonómia-törvénytervezetet, illetve az RMDSZ támogassa az EMNT és az SZNT által Románia Parlamentjéhez benyújtott törvény-kezdeményezéseket.

2. Az Önök által kidolgozott kisebbségi törvénytervezet semmiképpen se legyen – hamis – alternatívája az általunk benyújtott autonómia-törvénytervezeteknek, hanem – épp ellenkezőleg – emezek képviselője és elfogadtatása számára nyújtson törvényes keretet.

Mindezeket figyelembe véve, készek vagyunk az RMDSZ-szel való őszinte párbeszédre. A március 19-re szóló időpont-javaslatot ennek megfelelően készségesen elfogadjuk.

Határozott kívánságunk viszont, hogy a március 19-i megbeszélést ne a Köcsög-utcai RMDSZ-székházban, hanem egy semleges területen tartsuk.

Mihamarabbi válaszát várva, tisztelettel küldöm üdvözetemet:

2005. március 14.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök,
az EMNT elnöke

Szabadság, 2005. március 16.

TÓKÉS FELTÉTELEKET SZABOTT

Tókés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke hajlandó tárgyalóasztalhoz ülni Markó Bélával, az RMDSZ elnökével, de csak bizonyos feltételek teljesülése esetén – derült ki egy, a szerkesztőségünkbe eljuttatott közleményből. Tókés leszögezte: egyrészt az RMDSZ ne nyújtson be önálló törvénytervezetet az autonómia ügyében, hanem a szövetség támogassa az EMNT és a Székely Nemzeti Tanács által a parlamenthez benyújtott törvénykezdeményezéseket, másrészt pedig az RMDSZ által kidolgozott kisebbségi törvénytervezet „semmiképpen se legyen – hamis – alternatívája” az általuk benyújtott törvénytervezeteknek. Tókés László a semleges területhez is ragaszkodik. Közölte: kész asztalhoz ülni Markóval március 19-én, de a találkozóra ne a Markó által korábban javasolt, az RMDSZ marosvásárhelyi elnöki hivatalában kerüljön sor.

A közlemény mellett Tókés László levélben is fordult Markóhoz. Rámutatott: „a tavalyi kolozsvári találkozás kapcsán halovány remény támadt arra nézve, hogy az erdélyi magyarságon belüli párbeszéd nem reked meg a választási propaganda szintjén, és nemcsak »párbeszéddel«, hanem tettekkel is össze tudunk fogni az autonómiáért. Ez azonban sajnos nem valósult meg, sőt utóbb az RMDSZ, a számára rendkívül kedvező politikai konjunktúrát kihasználva, olyannyira meg tudta erősíteni a romániai magyarságon belüli egyeduralmát, hogy immár végképp nem érzi szükségét a párbeszédnek, hanem teljesen a pártbeszédre rendezkedik be, és – a többségi hatalom háttértámogatásával – minden téren csak diktálni kíván” – áll a levélben. Tókést „mélységes aggodalommal” tölti el az „erőltetett” ütemben készülő kisebbségi törvény, mivel a jelek szerint ez „semmi egyébire nem irányul, mint hogy az RMDSZ politikai monopóliumát végleg bebiztosítsa, másfelől pedig a tényleges közösségi autonómiát valami autonómiapótlékkal behelyettesítse.”

Az EMNT „következetesen ragaszkodik az egyébként az RMDSZ programjában is szereplő, eredeti erdélyi magyar önkormányzati rendszerhez.” Tókés felszólította Markót, hogy „a romániai magyarságunk

eme legfőbb politikai törekvéseit ne hagyják kisiklani, illetve a személyi elvű, valamint a területi autonómiát ne váltsák kétes értékű »kulturális« autonómiára, illetve »decentralizációra«.

Tókes leszögezte: nem kívánnak a Párbeszéd a jövőért nevű választási propagandacélokat szolgáló „konzultációsorozatba“ bekapcsolódni. Ezzel szemben céljuk az autonómia tárgyában érdemi párbeszédet folytatni.

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG ELNÖKI HIVATAL

TŐKÉS LÁSZLÓNAK,
AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKÉNEK
A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
PÜSPÖKÉNEK

Tisztelt Elnök Úr
Tisztelt Püspök úr!

Megkaptam válaszlevelét javaslatomra, amelybe jeleztem, hogy mikor és hol tudnánk az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács vezetőivel találkozni.

Ezúton megismétlem, hogy bármilyen témáról szívesen folytatok párbeszédet Önökkel is, ha ez előbbre viszi az erdélyi magyarság ügyét.

Amennyiben egyetért azzal, hogy nekünk nem kell előzetes feltételeket szabnunk egymás számára, hanem mindenfajta körülményeskedést kerülve, megbeszélhetjük közös dolgainkat, akkor március 19-én 13 órakor szívesen látom Önt és munkatársait Marosvásárhelyen, a Szövetségi Elnöki Hivatalban.

Őszinte tisztelettel:

Bukarest, 2005. március 17.

MARKÓ BÉLA
az RMDSZ elnöke

KÖZLEMÉNY

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Sajtószolgálat a 2005. március 19-re tervezett, az EMNT és az RMDSZ elnökei közötti találkozóval kapcsolatban a következő pontosításokat teszi:

1. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy Markó Béla, mintegy visszautasítván az általunk javasolt semleges helyszínt, a találkozó helyszínéül az RMDSZ Köcsög utcai székházát jelölte meg.

2. Sokatmondó és beszédes tényként értékeljük, hogy a találkozó megrendezésével kapcsolatos legutolsó megkeresésünkre nem kaptunk választ e közlemény kibocsátásáig.

3. Tekintettel arra, hogy az EMNT elnöke, Tőkés László, március 19-én, szombaton amúgy is részt vesz Marosvásárhelyen a Fekete Március 15. évfordulója alkalmából szervezett megemlékezésen, továbbra is készen állunk a Markó Bélával való találkozóra.

4. Továbbra is fenntartjuk javaslatunkat, mely szerint a találkozóra a Pro Europa Liga marosvásárhelyi székhelyén kerüljön sor. Ezúton is megköszönjük Smaranda Enache asszonynak, hogy a Liga székházát felajánlotta a párbeszéd helyszínéül.

5. Amennyiben Markó Bélának ez sem fogadható el, indítványozzuk, hogy a megbeszélésre egy mindkét fél által elfogadott semleges helyszínen kerüljön sor.

2005. március 18., 18.30 óra

AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS
ELNÖKI HIVATALÁNAK SAJTÓSZOLGÁLATA

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST

Tisztelt Elnök úr!

2005. március 19-én, Marosvásárhelyen lévén, készségesen rendelkezésére állottam volna közös ügyeink, kiváltképpen pedig autonómia-követeléseink megbeszélése végett. Igazán sajnálom, hogy miként október hónapban, Kolozsváron a Diakóniai Intézetet, ez alkalommal Ön nem volt hajlandó elfogadni az RMDSZ-hivataltól eltérő helyszínt.

A párbeszéd és a tárgyat képező ügy fontosságának tudatában – az Ön bántó egyoldalúsága és politikai merevsége ellenére – most az Ön által ajánlott április 8-i időpontra kezdeményezzük, az EMNT képviselőjében, a találkozót. Ez alkalommal viszont a szorító körülmények miatt Nagyváradot ajánljuk a megbeszélés helyszínéül.

Meggyőződésünk, hogy remélt találkozásunkra már csak a készülő kisebbségi törvény megvitatása miatt is nagy szükség van.

Kérjük, ne mulassza el az újabb lehetőséget.

Megtisztelő válaszát várva, szeretettel küldöm húsvéti jókívánásainkat:

2005. március 23.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök
az EMNT elnöke

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST

Tisztelt Elnök úr!

Rendkívül sajnálom, hogy az Ön által (!) javasolt március 19-i, valamint április 8-i időpontokban meghiúsult a találkozásunk.

Az első esetben a megbeszélések helyszínében nem jutottunk egyetértésre.

A második időpontot viszont éppen Ön mondta le, aki – eredetileg – javasolta.

Ennek alapján úgy tűnik, hogy az Elnök úr valójában nem igazán kívánja a találkozást, vagy pedig félvállról veszi azt.

A párbeszéd és annak tárgya – az autonómia – fontosságának tudatában továbbra is szorgalmazom a megbeszélést. Teszem ezt egyfelől az EMNT március 12-i szándéka és felhatalmazása alapján (1), másfelől pedig a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsának a kifejezett támogatásával (2).

A párbeszéd létrejöttéhez viszont elengedhetetlenül szükségesnek tartom a következőket:

- a. kölcsönösen elfogadható helyszín kijelölése, az egyoldalú diktálás mellőzésével
- b. a párbeszéd tárgyának pontos meghatározása
- c. a javasolt időpontok betartása

E három vonatkozásban a következőket javaslom:

- a. Mindketten fogadjuk el az újan megválasztott László Attila Kolozs megyei RMDSZ-elnök helyszínre vonatkozó indítványát.

b. A párbeszéd tárgya legyen az erdélyi magyarság autonómiája – a kisebbségi törvénytervezet összefüggésében. Természetesen, nincs akadálya annak, hogy emellett más kérdéseket is felvessünk.

c. Időpontjavaslatait az Elnök úr tartsa be.

Várom újabb javaslatát. Viszont amennyiben Önnek is jók, számomra a következő dátumok felelnének meg: április 20. vagy 21., esetleg 19.

Végezetre azt is javasolom, hogy találkozókon többen képviseljék szervezeteinket. Legalább két-két személyre gondolok, vagyis másodmagunkkal vennénk részt a megbeszéléseken.

Annak reményében, hogy a köz javára végre sikerülni fog találkozoznunk – tisztelettel küldöm köszöntésemet:

2005. április 12.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök
az EMNT elnöke

Levelemhez tisztelettel mellékelem a következőket:

- az EMNT Cselekvési terve – Párbeszéd és konszenzus az autonómiáért
- a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsának Határozata

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET IGAZGATÓTANÁCSÁNAK HATÁROZATA

– JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT –

Tudatában az Egyházkerületi Közgyűlés által 2003. február 1-én, Szatmárnémetiben útjára bocsátott autonómia-mozgalom jelentőségének, illetve a közösségi önkormányzat pótolhatatlan fontosságának erdélyi magyarságunk jövője szempontjából,

Igazgatótanács mélyszéles aggodalommal tapasztalja, hogy az RMDSZ által március hónapban közzétett, megalkuvásra hajló kisebbségi törvénytervezet súlyosan veszélyezteti és kárba veszni engedné az autonómia megvalósítása terén elért eddigi eredményeket.

Igazgatótanács teljes összefogást szorgalmaz a politikai és a civil élet, valamint a magyar történelmi egyházak között az autonómia ügyének közös képviselése érdekében. Elégtelennek tartja az RMDSZ által lefolytatott látszat-vitát a kisebbségi törvénytervezet tárgyában. Ezzel szemben egy olyan széles körű, időigényes és tényleges társadalmi párbeszédet tart szükségesnek, amely lehetővé teszi, hogy magyar nemzeti közösségünk megragadja a számára kínálkozó korszakos lehetőséget helyzetének és sorsának megnyugtató rendezésére. Románia európai csatlakozásának, másfelől az RMDSZ kormányzati pozíciójának az előnyös körülményeit kihasználva, az EMNT és az SZNT által benyújtott autonómia-törvénytervezetekből kiindulva, a lehető legjobb, közmegegyezésen alapuló kisebbségi törvénytervezet elkészítése és Románia Parlamentje általi elfogadtatása szükséges és lehetséges.

Az összefogás érdekében Igazgatótanács valamennyi érdekelt fél közötti párbeszédet és a törvénytervezet érdekében való egyeztetést szorgalmaz. Szükség esete, a három szintű közösségi autonómia útjában álló akadályok leküzdésére és az egységes – magyar – álláspont kialakítása végett Igazgatótanács egy országos, illetve erdélyi szintű, reprezentatív jellegű autonómia-fórum megrendezését kezdeményezi.

(Ezen határozatot az Igazgatótanács 2005. április 1-jei, nagyváradi ülésén hozta.)

CSELEKVÉSI TERV

PÁRBESZÉD ÉS KONSZENZUS AZ AUTONÓMIÁÉRT

I. Hazai téren

1. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) által kezdetől fogva szorgalmazott, múlt év októberében alighogy elkezdett, máris megszakadt párbeszéd folytatása a Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel (RMDSZ), a következő feltételekkel:

- a. Az RMDSZ ne nyújtson be önálló autonómia-törvénytervezetet.
- b. Együttesen képviseljük az RMDSZ-szel a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) és az EMNT által a törvényhozáshoz benyújtott autonómia-tervezeteket.
- c. A közös képviselet alapjaként történjen meg a különféle autonómia-elképzelések, illetve –tervezetek harmonizációja, egységesítése a Parlament elé terjesztett törvénytervezetekkel. A készülő kisebbségi törvényt is össze kell hangolni az autonómia-tervezetekkel.

2. Az együttműködés folytatása a Magyar Polgári Szövetséggel (MPSZ) az autonómia ügyének hatékony politikai képviselete érdekében.

3. Az Erdélyi Magyar Állandó Értekezlet (ERMÁÉRT) létrehozása a romániai magyar egyházi, civil és politikai szféra képviselőinek a részvételével, közös ügyeink, köztük is kiemelten az autonómia együttes képviselete érdekében.

4. További erőfeszítések megtétele a hazai magyar–román párbeszéd beindítása érdekében, autonómiajogaink tárgyában.

5. Az EMNT megerősítése, szervezésének folytatása, képviseleti szervezetének kiteljesítése az erdélyi kistérségek és székely tanácsok szintjén.

II. Magyarországi viszonylatban

A Magyar Kormányánál, az Országgyűlésnél, a parlamenti pártoknál, illetve a magyar közjogi méltóságok révén elérni a következőket:

1. Magyarország a magyar-román államközi kapcsolatok szintjén támogassa autonómiajogaink kivívását – akár a magyar–román alapszerződés módosításának kezdeményezésével.

2. Az 1996. július 5-i, első magyar-magyar csúcstalálkozó Közös Nyilatkozatának 3. pontja értelmében a magyar országgyűlési pártok részesítsék „összehangolt támogatásban” a határon túli magyar közösségek autonómia-törekvéseit.

3. A Magyar Kormány kezdeményezze az Európai Uniónál, hogy Románia integrációjának legyen egyik feltétele nemzeti közösségünk önkormányzati jogainak a biztosítása – akár az integrációs tárgyalások bel- és igazságügyi fejezetének a felnyitását/újratárgyalását is indítványozva.

4. Egészében véve: Magyarország kösse feltételekhez Románia integrációjának a támogatását – példának okáért: autonómia iránti jogos követeléseink teljesítéséhez.

5. Nem utolsó sorban: Magyarország Államelnöke, hasonlóan a kettős állampolgárság melletti kiállásához, támogassa a határon túlra szakadt magyarság autonómia-törekvéseit.

III. Nemzetközi – európai viszonylatban

1. Az EMNT a 2004. április eleji, szovátai tanácskozás folytatásaképpen 2005. júniusában szervezzen nemzetközi autonómia-konferenciát.

2. Az EMNT magas szintű küldöttsége a lehető legrövidebb időn belül tegyen látogatást Brüsszelben, és lépjen kapcsolatba az EU illetékes vezetőivel és testületeivel – köztük az Európai Bizottság képviselőivel és az Európai Néppárt vezetőivel.

3. Az EMNT az Erdélyi Monitor révén és támogatóinak igénybevételével erősítse fel a romániai magyar nemzeti közösség képviseletében és az autonómia érdekében végzett nemzetközi népszerűsítő tevékenységét.

2005. MÁRCIUS 12-I, MAROSVÁSÁRHELYI ÜLÉSÉN ELFOGADTA
AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS

KÖZLEMÉNY

Markó Béla, az RMDSZ elnöke 2005. március 9-én levélben kereste meg Tőkés László királyhágómelléki püspököt, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnökét, amelyben kifejtette, hogy „az RMDSZ rendkívül fontosnak tartja az egyházakkal, a civil és a szakmai szervezetekkel való folyamatos konzultációt, ezért is hirdettük meg a »Párbeszéd a jövőért« elnevezésű konzultáció-sorozatot, amelyre többek közt Önöket is meghívtuk”.

„Az erdélyi magyarság jövőjét érintő fontos kérdésekről való párbeszéd” sajnos megghiúsult, mégpedig azért, mert a március 19-i megbeszélés helyszínében nem tudtak egyetértésre jutni a felek, míg az április 8-i időpontot a javaslattevő szövetségi elnök mondta le. Ezt követően fordult újabb levélben az EMNT elnökéhez.

Válaszában Tőkés László püspök kifejtette: „A párbeszéd és annak tárgya – az autonómia – fontosságának tudatában továbbra is szorgalmazom a megbeszélést. Teszem ezt egyfelől az EMNT március 12-i szándéka és felhatalmazása alapján (1), másfelől pedig a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsának a kifejezett támogatásával (2)”. A sikeres párbeszéd létrejötte érdekében Tőkés László EMNT-elnök – egyebek mellett – azt javasolta, hogy mindkét fél fogadja el az újan megválasztott László Attila Kolozs megyei RMDSZ-elnök helyszínre vonatkozó indítványát, s „a párbeszéd tárgya legyen az erdélyi magyarság autonómiája – a kisebbségi törvénytervezet összefüggésében”.

Az EMNT elnöke természetesen, más kérdések felvetésétől sem zárkózik el, és várja Markó Béla RMDSZ-elnök „magyaros” választát.

Nagyvárad, 2005. április 15.

Az EMNT
Tájékoztatási Szolgálat

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

PÁRBESZÉD ÉS FÓRUM AZ AUTONÓMIÁÉRT

Amint az 2005. április 15-i Közleményünkben kitűnik, Markó Béla RMDSZ-elnök halogató és kitérő viszonyulására való egyenes válaszképpen újabb konkrét javaslatot tettem az EMNT és az RMDSZ közötti párbeszédre – a készülő kisebbségi törvény, illetve az autonómia tárgyában.

Az indítványra adandó választ várva, ugyanakkor, a Székely Nemzeti Tanáccsal egyetértésben, 2005. április 23-án délelőtt 11 órára, a marosvásárhelyi Állami Színház nagytermébe összehívtuk az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és az SZNT együttes ülését, mely – bővített formában – széles körű erdélyi fóruma kíván lenni az autonómia megvitatásának – különös tekintettel az Európai Parlament Külügyi Bizottsága azon legutóbbi határozatára, amely kimondja, hogy: „a magyar kisebbség védelmének biztosítása érdekében kiegészítő intézkedésekre van szükség, a szubszidiaritás és az önkormányzatiság elveinek tiszteletben tartásával”.

1993-ban az RMDSZ neptuni klikkjének árulása következtében a Szövetség kisebbségi törvénykezdeményezése kudarcot vallott. Románia Európa Tanácsba való felvételének kedvező politikai körülményeit nem voltunk képesek kihasználni.

Az RMDSZ hasonlóképpen szalasztotta el a NATO-csatlakozás kínálta lehetőségeket.

Most, az uniós integráció kedvező politikai konstellációját, mint talán utolsó ilyen lehetőséget, az erdélyi magyar nemzeti közösségünk megmaradása és jövője érdekében, föltétlenül meg kellene ragadnunk.

Nem elégedhetünk meg hagyományos kisebbségi maradék-jogokkal, illetve tényleges közösségi jogok helyett „eurokonform” engedményekkel.

A romániai magyar nemzeti közösség önkormányzati jogai helyett nem érhetjük be az RMDSZ-párt „autonómiának” nevezett egyeduralmával.

Kisebbségi jogköveteléseinket nem adhatjuk alább a 86/1945-ös kisebbségi statútumnál, melynek több tekintetben alatta marad a mostani törvénytervezet.

Mindezeket szem előtt tartva: állhatatosan szorgalmazzuk a monopóliumhelyzetével visszaélő RMDSZ-szel a tényleges párbeszédet, másfelől pedig április 23-ra összehívjuk azt a „Vásárhelyi Találkozót”, melyen pártállástól függetlenül helye van mindazoknak, akik valóban kiállnak nemzeti közösségünk három szintű autonómiája mellett.

Nemzeti közmegegyezésre törekedve, éppen ezért tisztelettel hívjuk és várjuk a marosvásárhelyi fórumra nem csupán az EMNT és az SZNT küldötteit (1), hanem ezen túlmenően meghívást juttatunk el az erdélyi magyar polgári, egyházi és politikai közélet sok jeles képviselőjének (2), továbbá ezúton hívjuk meg mindazokat az érdeklődőket, akik elkötelezett és felelős módon vállalják és szolgálni kívánják az erdélyi autonómia ügyét (3).

Nagyvárad, 2005. április 18.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

ÁLLÁSFOGLALÁS

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a Székely Nemzeti Tanács 2005. április 23-i, marosvásárhelyi együttes ülése a meghívottakkal és az autonómiát támogató érdeklődőkkel kiegészülve közösségi fórummá alakult át. A Vártemplomban megtartott fórum résztvevői egyes, nagy fontosságú, időszerű kérdések tárgyában a következő állásfoglalást fogadták el.

1. A volt kommunista nomenklátúra és a volt Securitate erői által kiprovokált, 1990 márciusi, marosvásárhelyi magyarellenes pogromkísérlet 15. évfordulójáról megemlékezve, követeljük az egykori véres események hátterének és tetteseinek a törvényes úton való kivizsgálását – hasonló módon a bukaresti bányászjárások ügyében folyamatban lévő vizsgálathoz. Igazság- és jóvátételt követelünk a tizenöt évvel ezelőtti erőszakos cselekmények ügyében.

2. A kolozsvári magyarokkal szemben, a közelmúltban elkövetett erőszakos cselekmények a megelőző délvidéki magyarverések esetét idézik. Követeljük, hogy a román hatóságok, illetve a magyar nemzetiségű román hatalmi képviselők egyértelműen lépjenek fel a hasonló bűntettek ellen, egyben pedig a sovinszta indíttatású, megfélemlítő célzatú többségi erőszak – esetleges – elterjedésének a megelőzése érdekében.

3. Szolidaritásunkat fejezzük ki a helybéli reformátusság iránt az állam által továbbra is bitorolt marosvásárhelyi református kollégiumért folytatott állhatatos küzdelmében. A restitutio in integrum európai elvéből kiindulva, követeljük valamennyi elkobzott egyházi és közösségi tulajdonunk visszaszolgáltatását, annak tudatában, hogy a restitúció elengedhetetlen előfeltételét képezi a közösségi önkormányzat gazdasági, infrastrukturális és intézményi megalapozásának.

4. Szolidaritásunkat nyilvánítjuk ki a székelyföldi utak minősíthetetlen állapota ellen tüntetők iránt. A szégyenletes útviszonyok a mindenkori román kormány diszkriminatív politikájának tulajdoníthatók. Székelyföld európai mintájú autonómiát kíván, nem pedig az utak állapota és hiánya miatti elszigetelődést.

5. Értetlenséggel tapasztaljuk, hogy az EMNT által kezdeményezett és állhatatosan szorgalmazott párbeszéd elől az RMDSZ szövetségi elnöke, különféle helyszín- és időpontbéli ürügyekre hivatkozva, rendre újból és újból kitér. Mindazonáltal, az autonómia egységes képviselőjének a szükségszerűségét szem előtt tartva, továbbra is elengedhetetlennek tartjuk és sürgetjük az erdélyi magyar autonómia közös képviselőjét. Az RMDSZ-szel való együttműködés, már csak a szervezet parlamenti képviselői monopóliuma okán is: megkerülhetetlen.

6. A párbeszéd és az együttműködés elvét és jószándékát súlyosan sérti az RMDSZ vezetőségének az a testvérietlen megnyilvánulása, hogy az EMNT és az SZNT mai, összevont gyűlésére – órára pontosan – rászervezte a saját, ún. „előzmény nélküli médiatalálkozóját”, ezáltal igyekezőn „lekörözni” önkormányzati tanácskozásunkat. A közösségi fórum résztvevői az ilyen destruktív módszerek helyett sokkal inkább a közmegegyezés útjának együttes erővel való megkeresését szorgalmazzák.

Marosvásárhely, 2005. április 23.

A Marosvásárhelyi Közösségi Fórum nevében:

TÓKÉS LÁSZLÓ
az EMNT elnöke

Szabadság, 2005. május 7.

MARKÓ CSAK AZ RMDSZ-EN BELÜL HAJLANDÓ TÓKÉSEL TÁRGYALNI

– Hajlandó vagyok átgyúrni, átszervezni az RMDSZ-t, az ellenkezőket is meg tudom győzni ennek hasznosságáról, tartsunk belső választásokat, legyenek platformok, legyen belső pluralizmus, de csakis az RMDSZ-en belül – jelentette ki Markó Béla, a szövetség elnöke. A politikus a bukaresti kormánypalotában a magyar sajtó képviselői előtt beszélt erről.

A Szabadság kérdésére válaszolva a politikus leszögezte: csak az RMDSZ-en belül tárgyal Tókéssel Lászlóval is. Mint ismeretes, a két személyiség közötti találkozó hetek óta húzódik, mivel a felek nem értenek egyet a találkozó helyszínét illetően. Markó kételkedik abban, hogy Tókéssel László hajlandó lenne tárgyalni vele, hiszen – Markó szerint – a királyhágómelléki református püspök annyira gyűlöli a magyarság érdekvédelmi szervezetét, hogy a székházába sem teszi a lábát.

A napokban az RMDSZ szervezésében került sor Bukarestben az Európai Nemzetiségek Föderális Uniójának (FUEN) 50. kongresszusára, amely a kisebbségi és többségi közösségek párbeszédének fontosságával is foglalkozott. Pénteken reggel azt követően, hogy a romániai kisebbségek képviselői bemutatták közösségeiket, a magyar sajtó képviselőit Markó Béla miniszterelnök-helyettesi kabinetjében fogadta. A mintegy másfél órás beszélgetés alatt sok téma terítékre került. Markó elmondta, hogyan egyeztetheti össze miniszterelnök-helyettesi, szenátori és szövetségi elnöki tevékenységét. Ez azonban nem könnyű, hiszen hatalmas bürokrácia tapasztalható a kormányhivatalban.

Az utóbbi hetekben oly sokat emlegetett esetleges előrehozott választások kapcsán Markó kifejtette: lemondhatunk a 2007. január 1-jére tervezett EU-csatlakozásról, ha az idő előtti választásra valóban sor kerül. A politikus szerint az Unióban így is elég sok a szkeptikus álláspont Romániával kapcsolatban, ezért figyelmeztető jelként kell tekinteni, hogy az Európa Parlament vezető testülete, az elnökök konferenciája úgy

döntött, hogy a 35 román megfigyelői státussal rendelkező EP-képviselő szeptember elseji határidő helyett csupán 2006. január 1-jétől kezdheti el munkáját Brüsszelben. A miniszterelnök-helyettes úgy látja, hogy kormányátalakításra nem kerül sor nyárig.

A kisebbségi törvénytervezetet jövő csütörtökön ismét a kormány napirendjére tűzik. Markó nem rejtette véka alá, hogy a jogszabálytervezet parázs vitát szült a kormánykoalícióban. Az RMDSZ elnöke adott pillanatban durva konfliktusnak is nevezte a nézeteltérést. Kifejtette: az igazság- és a művelődésügyi minisztérium részéről érkezett a legtöbb ellenvetés. A két szaktárca vezetője szerint a kisebbségek által létrehozott autonómiatanácsoknak csak konzultatív jogú hatáskörrel kellene rendelkezniük a művelődési, oktatási, közszolgálati sajtó ügyeiben, az RMDSZ és a többi kisebbség elképzelése szerint azonban a hatóságoknak kötelező lenne kikérni ezek véleményét.

KÖLLŐ KATALIN

KÖZLEMÉNY

A hazai magyar sajtóban, az RMDSZ hivatalos tájékoztatása alapján elterjedt az az alaptalan hír, hogy 2005. július 2-án, Nagyváradon Tőkés László püspök találkozni fog Markó Béla RMDSZ-elnökkel. Amikor viszont kiderült, hogy eme találkozásra nem kerül sor, egyes lapok azt kürtölték, hogy: „Elmarad a Markó-Tőkés csúcs”, „nem jön létre a történelminek nevezett Markó-Tőkés csúcs Nagyváradon”.

Az eset tipikus példája annak, hogy egy valótlan hírt miként lehet hírértékre emelni. A Bihar megyei RMDSZ „szerda este még biztosnak mondta a találkozót” – olvassuk. „Mi már kedden felkértük a püspök urat a találkozóra” – nyilatkozza a bihari RMDSZ előző elnöke, majd hozzáteszi, hogy: „Ha tárgyalni akart volna, akkor szakít időt erre”. Íme, egy hazugság miként válik alkalmassá arra is, hogy Tőkés László püspököt még alaptalanul meg is vádolják.

Mindezekkel szemben a valóság a következő.

Június 28-án, kedden Markó Béla RMDSZ-elnök drótpostán közölte püspökünkkel, hogy július 2-án, szombaton reggel fél tízkor, Létavértesről jövet, szívesen felkeresné őt, hogy „az egyház gondjairól – és ha úgy gondolja: az Erdélyi Nemzeti Tanács javaslatairól, problémáiról is – beszéljenek”. Ugyanezt, még aznap Szepessy László elnöki irodavezető telefonon is megismételte.

Másnap, június 29-én, szerdán reggel Tőkés László a következő választ küldte az elnöki megkeresésre: noha kötött egyházi programja miatt, a megjelölt időpontban nem tud Markó Bélával találkozni, annak kezdeményezését „a közeledés jeleként értékeli”. „Ez bátorít fel arra, hogy ismételten szorgalmazzam a párbeszédet az RMDSZ és az EMNT között – kétoldali partneri viszonylatban. Csáky Pál szlovákiai miniszterelnök-helyettes, László Attila Kolozs megyei RMDSZ-elnök és Katona Ádám EMK-elnök javaslatai ugyanerre irányultak” – írja válaszlevelében az EMNT elnöke.

Mindezeket Tőkés László telefonon is megismételte az őt újból felhívó Szepessy Lászlónak. Ezek után teljességgel érthetetlen, hogy a Biharba látogató RMDSZ-elnök „hivatalos programjába” a „csúcstalálkozó” híre

miként kerülhetett be. Valószínűleg az RMDSZ azon „kommunikációs gondjairól” lehet szó, melyekre legutóbb Máté András Kolozs megyei parlamenti képviselő hívta fel a figyelmet.

A párbeszédre vonatkozóan pedig az is egy igen jellemző párhuzamos eset, hogy Markó Béla elnök mind ez ideig még csak válaszra sem méltatta Kincses Előd volt Maros megyei RMDSZ-elnök azon indítványát, hogy a kisebbségi törvénytervezet tárgyában tartsanak nyílt vitát Marosvásárhelyen. Több mint másfél év óta az EMNT tényleges párbeszédre irányuló erőfeszítései is rendre kudarcot vallanak. Márpedig a kisebbségi törvény főbenjáró ügye valóban megérdemelné, hogy széles körű közvitát nyissunk róla. Nemzeti közösségünk jól felfogott érdeke is ezt diktálja.

Nagyvárad, 2005. július 5.

AZ EMNT TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLATA

ÁLLÁSFOGLALÁS

A hazai kormányválság teremtette helyzet kihívására feelve, illetve az esedékessé vált előrehozott választásoknak elébe menve, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnökségének kezdeményezésére 2005. július 16-án konzultatív jellegű, rendkívüli tanácskozásra került sor Marosvásárhelyen. A reprezentatív összetételű, nemzetpolitikai célzatú megbeszélésre – pártállásuktól függetlenül – olyan erdélyi magyar közéleti személyiségek nyertek meghívást, akik egyértelműen és következetesen kiállnak nemzeti közösségünk autonómiája mellett. A rövid lefutású meghívás ellenére a Vártemplomi Diakóniai Otthon Bocskai termében mintegy harmincan gyűltünk össze. A politikai, az egyházi és a civil élet megjelent képviselői között egyaránt jelen voltak az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, a Székely Nemzeti Tanács, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség, a Magyar Polgári Szövetség, a Magyar Ifjúsági Tanács, az Erdélyi Magyar Ifjak, a Civilszervezetek Erdélyi Szövetsége, nem utolsósorban pedig erdélyi történelmi egyházaink vezető személyiségei.

Marosvásárhelyi összejövetelünk célja az volt, hogy a váratlanul kialakult, rendkívüli politikai helyzettel kapcsolatban, a párbeszéd és összefogás jegyében, együtt próbáljuk megfogalmazni álláspontunkat, az erdélyi magyar nemzeti közösségünk előtt álló lehetőségeket és feladatokat.

Tanácskozásunkon a következő állásfoglalás született.

1. Amennyiben idén ősszel valóban előrehozott választásokra kerülne sor, azok elsőrendű és legfontosabb – országos – tétje: az 1989-ben elkezdődött rendszerváltoztatás folytatása és kiteljesítése. Egész társadalmunknak, ezen belül pedig romániai magyarságunknak létérdeke a megbuktatott kommunista rendszer gyökeres felszámolása, a régi rezsim politikai erőinek a végleges félreállítása és a rendszerváltozás visszafordíthatatlanná tétele.

2. Ennek összefüggésében a romániai magyar közképviselőlet monopóliumával rendelkező RMDSZ-nek a rendszerváltó erőkhöz fűződő viszonyát egyértelművé kell tennie, és pedig oly módon, hogy soha többé

ne kerülhessen a rendszerváltozást akadályozó erők oldalára. Az RMDSZ vezetőségének ez a súlyos erkölcsi és politikai identitásválsága mind országos, mind magyar szempontból rendkívül káros.

3. Elsőrendű fontosságúnak tartjuk a magyar képviselő jelenlétét Románia Parlamentjében. Megítélésünk szerint az RMDSZ jelenlegi vezetősége, illetve kizárólagos jellegű, pártos politikája nemzeti közösségünk parlamenti képviselőt veszélyezteti, a bejutási küszöb (5%) elérését illetően. Ahhoz, hogy az esedékes előrehozott választásokon képviselőink újból bejussanak a Parlamentbe, elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk a teljes összefogást és az azt megelőző, teljes körű párbeszédet.

4. Az összefogáshoz vezető, eredményes párbeszédre van szükség, a lehető legnagyobb nyilvánosság mellett, az őszinteség és a nyíltság szellemében, korlátozó előfeltételek nélkül, nemzeti érdekeinket helyezve előtérbe. Valódi párbeszédet szorgalmazunk, mely nem merül ki az egyéni és csoportérdekeket leplező porhintésben. A jelenlegi helyzetben a párbeszédnek kiemelt fontosságú kérdései: a magyar parlamenti képviselő, közösségi önrendelkezésünk és a kisebbségi törvénytervezet.

5. A magyar kistársadalmunk szereplői közötti megegyezés és együttműködés elvi alapja az autonómia legyen. Ez az a közös cél, mely képessé tehet bennünket sokrétű megosztottságunk kiküszöbölésére, nemzeti közképviselőnk megerősítésére, közvetlenül pedig a sikeres választásokra. A nemzeti tanácsaink által képviselt, tényleges politikai megoldást jelentő, valódi autonómiához kell ragaszkodnunk, a félmegoldásokkal, tetszetős engedményekkel és a látszat-autonómiával szemben.

6. Az autonómia hatékony és eredményes képviselőtételéhez szükséges parlamenti képviselő biztosítása és megerősítése érdekében, az őszre várható választásokat megelőzően kerüljön sor az egész erdélyi magyarságra kiterjedő előválasztásokra, melyek nem korlátozódhatnak az RMDSZ szervezeti kereteire és tagságára. Magyar kistársadalmunkban ezáltal állítsuk helyre a választás szabadságát, a közélet demokratizmusát, illetve a politikai pluralizmust. Románia demokratikus átalakulásához és európai integrációjához a magyar nemzeti közösség leginkább ezáltal

járulhat hozzá. Másfelől az általános körű előválasztások tennék lehetővé, hogy az összefogás révén azokat a néprétegeket is megszólítsuk és mozgósítsuk, akik az RMDSZ-től és annak mostani politikájától időközben eltávolodtak.

7. Az erdélyi magyar képviselő, illetve jelöltjeink és képviselőink ki- és megválasztásának a kritériumai a következők legyenek:

- az európai demokratikus értékek iránti elkötelezettség
- a volt kommunista rezsim örökségétől való mentesség
- a korrupció árnyéka se vetüljön rájuk
- a valódi autonómia melletti kiállás a Kolozsvári Nyilatkozat értelmében és a Szent Mihály templomban elmondott eskü szellemében (1992).

A marosvásárhelyi találkozó résztvevői végezetül azzal a felhívással fordulnak társadalmi és politikai életünk közszereplőjéhez, valamint egyházainkhoz, hogy cselekvő módon vegyék ki a részüket a valódi párbeszéd és összefogás kialakításában, a hiteles magyar parlamenti képviselő elérése és a közösségi önrendelkezés megvalósítása érdekében.

A találkozó résztvevői ugyanakkor felkérlik az EMNT elnökségét, hogy a nagy valószínűséggel sorra kerülő országos választásokig terjedő időszakban tovább folytassa a Marosvásárhelyen elkezdett konzultációk szervezését.

2005. július 19.

TÓKÉS LÁSZLÓ
az EMNT elnöke

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG
MARKÓ BÉLA SZÖVETSÉGI ELNÖK ÚRNAK
BUKAREST – MAROSVÁSÁRHELY

Tisztelt Elnök úr!

Csak váratlanul rám tört betegségem akadályozott meg abban, hogy tusnádfürdői közös fellépésünket követően hamarabb írjak Önnek.

Találkozásunkkor örömmel nyugtáztam, hogy az Elnök úr is egyetértett velem a párbeszéd szükségességében. Ezt szem előtt tartva keresem meg tisztelettel azzal a szándékkal, hogy az igazi párbeszéd létrejöttét szorgalmazzam.

1. A párbeszéd módját és formáját illetően kétoldalú (1) és együttes (2) megbeszéléseket javaslok. Kétoldalú párbeszédet indítványozok az RMDSZ és a Magyar Polgári Szövetség (a), az RMDSZ és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (b), az RMDSZ és a Székely Nemzeti Tanács (c), az RMDSZ és az Egyházak (d), valamint az RMDSZ és az Erdélyi Magyar Civilszervezetek Szövetsége (e) között. Ezzel együtt vagy ezen megbeszéléseket követően kerülhetne sor a felsoroltak együttes tanácskozására, a résztvevők egyetértésével és megegyezése alapján. Külön is kihangsúlyoznám, hogy a párbeszédben a politikai, a civil és az egyházi szféra képviselői önálló és egyenrangú partneri minőségben vennének részt.

2. A párbeszéd tárgya tekintetében – mondhatni – már előzetesen kialakult az egyetértés. Az EMNT elnökeként én magam az autonómia kérdését tenném az első helyre. Amint Tusnádfürdőn Orbán Viktor is mondta: „az autonómia lehet az a közös cél, amely a még különböző irányba húzó erdélyi magyar erőket egységbe foghatja”. Másfelől az is megjegyzésre méltó, hogy a határon túli magyarság autonómia-törekvéseinek támogatása a Gyurcsány-kormány programjában is szerepel. Az autonómia összefüggésében remélt megbeszéléseink konkrét tárgyát

képezhetnék: az SZNT, az EMNT és az RMDSZ kapcsolatos törvénytervezetei, továbbá pedig a kettős állampolgárság ügye, valamint a plurális és demokratikus erdélyi magyar közképviselő vajúdo kérdése.

2005. július 16-án, Marosvásárhelyen, az EMNT szervezésében megtartott rendkívüli tanácskozásunk Állásfoglalásában (lásd mellékelve) azzal a felhívással fordult társadalmi és politikai életünk közszereplőihez, valamint egyházainkhoz, hogy „cselekvő módon vegyék ki részüket a valódi párbeszéd és összefogás kialakításában”. Ezen törekvésünk értelmében, tisztelettel kérem az Elnök urat, hogy ne utasítsa vissza a párbeszédre és összefogásra kinyújtott kezét.

Tisztelettel és szeretettel küldöm jókívánságaimat:

2005. augusztus 7.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

NYILATKOZAT

Egy évvel ezelőtt, a 13 Aradi Vértanú emléknapján remény ébredt aziránt, hogy párbeszéd alakulhat ki az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a Romániai Magyar Demokrata Szövetség között. Utóbb azonban bebizonyosodott, hogy a közelgő országos választások miatt csupán a párbeszéd látszatára volt szüksége az RMDSZ-nek.

Idén júliusban, az RMDSZ elnökének tusnádfürdői „nyitása” szintén konjunkturális természetűnek bizonyult. Arculati gesztusa mögött nem volt tartalom. Nemzeti közösségünk létkérdéseiről a hatalomra kapott RMDSZ-nomenklátúra érdemben továbbra sem hajlandó sem az egyházakkal, sem a civil szférával, sem az autonómia-tanácsokkal egyeztetni, a Magyar Polgári Szövetséget pedig továbbra is nemlétezőként kezeli.

A hivatalos RMDSZ politikája jobbra kimerül Románia integrációs érdekeinek a túlbuzgó képviselésében, melyhez a romániai magyarság közképviselésének kisajátításából merít etnikai legitimitást. Ahelyett, hogy Románia európai csatlakozásának kedvező körülményeit kamatoztatná a magyarság javára – a magyar közösség felhasználásával és annak rovására szolgálja ki elvtelen módon a többségi hatalom integrációs érdekeit.

Az aradi Megbékélés Parkja híven jelképezi ezt a politikát. A többségi nemzet diadalkapuja árnyékában húzódik meg a kisebbségi magyarság Szabadság-szobra. Ez a park nem is a Megbékélés, hanem a történelmi és politikai Megalázás Parkja.

A Park mintájára: a kisebbségi törvény kikényszerítése által egy olyan politikai-jogi konstrukciót akarnak az erdélyi magyarságra erőltetni, mely a közösségi önrendelkezésen alapuló szabadságtól végképp megfosztana bennünket. Az RMDSZ pártbizottsága mind a Tűzoltó-tér, mind Erdély autonómiájáról kész önként lemondani.

Ebből az önfeladó helyzetből csak a széles körű magyar társadalmi párbeszédre alapuló közösségi érdekérvényesítés jelenthet kiutat. Egyhá-

zainknak, politikai, polgári és társadalmi szervezeteinknek érvényesíteniük kell álláspontjukat az egyeduralmát reánk erőltető RMDSZ-szel szemben – és pedig egy sokoldalú és az RMDSZ-től is joggal megkövetelhető párbeszéd keretében.

Életbevágóan fontos, hogy az RMDSZ-t párbeszédre kényszerítsük. Az EMNT kezdettől fogva következetesen szorgalmazza ezt.

Az erdélyi történelmi egyházak, az ERMACISZSZ és az MPSZ egyetértően válaszoltak az EMNT párbeszéd-kezdeményezéseire. Valamennyien kifejezték azon véleményüket, hogy a kisebbségi törvénytervezetet általános közvitára kell bocsátani.

Az RMDSZ-nek nincs joga a magyarság és annak intézményes közületei megkérdése nélkül törvényt faragnia saját – elhibázott – törvénytervezetéből.

Tarthatatlan és demokrácia-ellenes, hogy az RMDSZ Operatív Tanácsa és szövetségi elnöke semmibe veszi a rajta kívülről megnyilvánuló magyar közakaratot, és Bukarest, valamint Budapest egyoldalú támogatásával, továbbá a számára kedvező európai hátszelet kihasználva, mindenféle magyar–magyar párbeszédet mereven elutasít.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács erdélyi magyar egyetértésre törekszik a közösségi önrendelkezés ügyében. Az integráció nem lehet öncél, hanem alkalmas eszköz az autonómia kivívására. A kisebbségi törvénytervezet jelenlegi formájában való elfogadtatásával az RMDSZ elárulja a valódi autonómiát, és vétkes módon eljátssza a Románia európai csatlakozása nyújtotta érdekérvényesítési lehetőségeinket.

Elengedhetetlenül fontos, hogy a romániai politikai, egyházi és civil élet képviselői létrehozzák az Erdélyi Magyar Állandó Értekezletet (ERMÁÉRT), és ennek keretében együttesen és egyetértésben képviseljék nemzeti közösségünk érdekeit.

2005. október 5.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

A POLITIKAI, EGYHÁZI ÉS CIVIL ÉLET
REPREZENTATÍV KÉPVISELŐINEK
SZÉKHELYÜKÖN

MEGHÍVÓ

Az erdélyi magyar politikai és közélet utóbbi években végbement fejleményei és lezajlott vitái világossá tették számunkra, hogy sorskérdéseink tekintetében hiányzik a közösségünkön belüli egyetértés. Márpedig enélkül nem sok esélyünk lehet közös céljaink elérésére. A különböző felfogások, tervek és elképzelések kapcsán kibontakozott viták lezárása és a kialakult ellentétek feloldása nagymértékben hozzájárulhatna nemzeti érdekeink hatékonyabb képviseléséhez, nevezetesen az igazi közösségi önrendelkezés tényleges megvalósításához.

Mindezeket szem előtt tartva, különös tekintettel pedig az RMDSZ kisebbségi törvénytervezetének folyamatban lévő vitájára (1), másfelől pedig Románia közeli európai csatlakozására (2) – az EMNT kezdeményezi egy Egyeztető Autonómia-Kerekasztal megrendezését, az erdélyi magyar politikai, polgári és egyházi élet képviselőinek a reprezentatív részvételével és szakértők bevonásával. Erre vonatkozó, 2005. december 13-án kelt Nyilatkozatunk (lásd mellékelve) megfogalmazása szerint: „A kerekasztal alapvető célja az autonómia melletti összefogás kialakítása (1), illetve az autonómia elvi alapjainak a résztvevők általi közös meghatározása (2).”

Ezennel tisztelettel meghívjuk/meghívom az Elnök / Püspök urat, vagy felhatalmazott személyes képviselőjét a 2006. január 26-án, du. 3 órakor, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Bethlen Gábor-termében (P-ța A. Iancu 13. sz.) sorra kerülő kerekasztal-tanácskozásra.

Annak reményében, hogy egyetértésre irányuló tanácskozásunkkal, illetve valamennyiünk közös részvételével esélyt adunk az erdélyi magyar önrendelkezés megvalósulásának – Isten áldását kérve, szeretettel küldöm újévi jókívánásaimat:

2006. január 15.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

KÖZLEMÉNY

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Állandó Bizottsága 2006. január 26-án délelőtt tartja soron következő, évkezdő ülését, Kolozsváron. Az ÁB az új esztendőben új lendületet kíván adni az EMNT autonómiáért folytatott küzdelmének. Ennek érdekében előirányozza az autonómia-tanács megerősítését, nevezetesen a meglévő kistérségek újjászervezését, valamint a hiányzó kistérségek megszervezését. Előkészíti továbbá az EMNT 2006. március 14-re kitűzött plenáris ülését.

Az EMNT azáltal is fokozni kívánja az erdélyi magyarság közösségi önrendelkezésének a megvalósításáért kifejtett erőfeszítéseit, hogy ugyanarra a napra, január 26-án du. 3 órára Egyeztető Autonómia-Kerekasztal megtartását kezdeményezte, melynek alapvető célja: „az autonómia melletti összefogás kialakítása (1), illetve az autonómia elvi alapjainak a résztvevők általi közös meghatározása (2).”

Az autonómia fokozott mértékű képviseletét különösképpen fontossá és időszerűvé teszi Románia küszöbön álló európai csatlakozása. Az ezt megelőző időszak kiváltképpen alkalmas kisebbségi közösségi érdekeink érvényesítésére.

Közösségi önrendelkezési jogaink hatékony képviselete viszont erdélyi magyarságunk részéről teljes összefogást igényel. Éppen ezért az EMNT kezdettől fogva következetesen ezt szorgalmazza. Az egyeztető kerekasztalt is az egész erdélyi nemzeti közösségünket magába foglaló, egységes érdekképviselet megvalósítása érdekében kezdeményezte. Hogyan volna elvárható Bukaresttől vagy Brüsszeltől, hogy autonómia-követeléseinket komolyan vegye és méltányolja, hogyha ez ügyben az erdélyi magyarság körében nincsen egyetértés?!

A közmegegyezés iránt egész romániai magyar kistérsadalmunk részéről erőteljes igény mutatkozik. Az egyházak és a civil szervezetek

ismételten sürgették az erre irányuló párbeszédet. Az EMNT és a Székely Nemzeti Tanács első pillanattól ugyanerre törekszenek. Éppen ezért korszakos súlyú a felelőssége azoknak, akik vállalják – vagy éppenséggel elutasítják – az egyetértést célzó, demokratikus párbeszédet.

Tetszetős politikai szlogen, hogy: „mindent alá kell rendelni az integráció ügyének”. Ezzel szemben viszont az az igaz, hogy: nemzeti érdekeinket semmiképpen sem szabad az integrációnak alárendelnünk, hanem épp ellenkezőleg, az integrációt is nemzeti közösségünk érdekeinek a szolgálatába kell állítanunk. Közös érdekképviselőnk kialakítása révén erre nyílik az eddiginél nagyobb esélyünk. Az EMNT arra törekszik, hogy végképp ne szalasszuk el ezt a lehetőséget.

2006. január 24.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

SZÁNDÉKNYILATKOZAT

A romániai magyarság egyházi, civil és politikai életének képviselői részvételével tartott első Egyeztető Autonomia-Kerekasztal résztvevőiként egyetértünk abban, hogy a tanácskozás összehívása célszerű és hasznos kezdeményezés volt. A közösségi önrendelkezés, valamint nemzeti sorskérdéseink ügyében elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk az egyeztetett, egységes fellépést. Éppen ezért egyetértünk az egyeztető tevékenység folytatásával. Ennek intézményesítése céljából kifejezzük szándékunkat az Erdélyi Magyar Állandó Értekezlet megalakítására. Az ERMÁÉRT megalakítására a szükséges előkészítés elvégzése nyomán, a következő egyeztető kerekasztal alkalmával kerüljön sor.

Kolozsvár, 2006. január 26.

AZ ELSŐ EGYEZTETŐ AUTONÓMIA-KEREKASZTAL RÉSZTVEVŐI

Háromszék, 2006. január 27.

AZ ERDÉLYI MAGYAR ÁLLANDÓ ÉRTEKEZLET LÉTREHOZÁSÁT KEZDEMÉNYEZTÉK (EGYEZTETŐ AUTONÓMIA-KEREKASZTAL)

Az Erdélyi Magyar Állandó Értekezlet (ERMÁÉRT) létrehozásáról szóló szándéknyilatkozatot fogadtak el tegnap Kolozsváron azon az Egyeztető autonómia-kerekasztalon, amelyet a Tőkés László református püspök által vezetett Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács kezdeményezett. A tanácskozáson az erdélyi magyar történelmi egyházak zöme és jelentős civil szervezetek mellett jelen volt az RMDSZ képviselője is. Az EMNT azért kezdeményezte ezt a találkozót, mert – mint Tőkés László a találkozó előtt kifejtette – 2006-ban az EMNT új lendületet kíván adni az autonómia kérdésének. A szándéknyilatkozat szerint február második felében ismét hasonló felállásban szerveznek tanácskozást, amely egyben az ERMÁÉRT megalakulását jelentené. Tőkés László a megbeszélést követő sajtótájékoztatón gesztusértékűnek nevezte, hogy Markó Béla, az RMDSZ elnöke elküldte a szövetség képviselőjét a tanácskozásra. Székely István, az RMDSZ szakértője az MTI kérdésére elmondta: az RMDSZ részvétele a kolozsvári megbeszélésen elsősorban a kerekasztal témáját képező autonómiának szól. Elmondta, ha valóban létrejön az erdélyi magyar politikai és civil szervezeteket, illetve egyházakat tömörítő ERMÁÉRT, akkor némi átfedés keletkezik az RMDSZ döntéshozó szerveként működő Szövetségi Egyeztető Tanács (SZKT) és az újonnan létrejött intézmény között. Az RMDSZ képviselője nem írta alá a tanácskozás végén a résztvevők által elfogadott szándéknyilatkozatot, mert – mint mondta – ő csak egy olyan megbeszélésre érkezett, amelynek témája az autonómia. Az EMNT elnöke kifejtette: azért van szükség ilyen testületre, mert szerinte jelenleg nem létezik az erdélyi magarságon belül intézményes formája a párbeszédnek. Tőkés emlékeztetett, hogy ez csak egy szándéknyilatkozat, de reményét fejezte ki, hogy a meghívottak majd kedvezően reagálnak a meghívásra. Toró T. Tibor, az EMNT alelnöke, aki egyben RMDSZ-es parlamenti képviselő, az MTI kérdésére kifejtette: nem tudja, hogy milyen formában és milyen szinten jön létre a párbeszédnek ez a fóruma, de ő mindenképpen szükségesnek tartja. Jelezte: tisztségeiből fakadóan mindent elkövet, hogy ez a párbeszéd valóban kialakuljon.

ELVI NYILATKOZAT

Abból a történelmi tapasztalatból kiindulva, hogy a többségi elnyomás, illetve az ateista-nacionalista diktatúra korszakában – Isten megtartó kegyelmének köszönhetően – Egyházunk legerősebb intézményes támaszául az autonómia szolgált;

Másfelől annak tudatában, hogy ugyanabban az időszakban kisebbségi magyarságunk kiszolgáltatottsága és pusztulása legfőképpen annak tulajdonítható, hogy közösségi önrendelkezési jogától megfosztották;

Továbbá figyelembe véve az erdélyi önkormányzati hagyományokat (1), az autonómia és a regionalizmus tárgyában érvényben lévő európai dokumentumokat és normákat (2), valamint az Európai Unió országaiban honos autonómiaformákat (3);

És felismerve azt, hogy Románia küszöbön álló európai csatlakozásának rendkívüli körülményei kiváló lehetőséget kínálnak nemzeti közösségünk sajátos érdekeinek az érvényesítésére a **Romániai Református Egyház Zsinata** határozottan kiáll az erdélyi magyar közösség önkormányzati jogai mellett, és teljes mértékben támogatja egy többszintű autonómia-rendszer létrehozása iránti jogos igényét. Meggyőződése, hogy erdélyi magyarságunk jelenlegi súlyos helyzetéből kiutat, sorskérdéseire és jövődjére nézve pedig életképes megoldást elsősorban az autonómia jelenthet.

Ennek megfelelően Zsinat a romániai magyar nemzeti közösség autonómiája oldalán való teljes összefogást tart szükségesnek a polgári és a politikai élet valamennyi szervezeti közképviselője, valamint egyházaink között.

Zsinat hasonlóképpen fontosnak tartja és szorgalmazza erdélyi magyarságunk autonómia-követeléseinek a romániai politikai életben és nemzetközi téren, az európai fórumokon való egységes kinyilvánítását és képviselését.

Meggyőződésünk, hogy a Romániai Református Egyház életének és szolgálatának akadálymentes folytatása szintén megköveteli a közösségi önrendelkezés jogának teljes birtoklását.

Kolozsvár, 2006. február 15.

TÓKÉS LÁSZLÓ
püspök-elnök

DR. PAP GÉZA
püspök-elnök

KOVÁCS ZOLTÁN
főgondnok-elnök

TONK ISTVÁN
főgondnok-elnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

FELHÍVÁS PÁRBESZÉDRE ÉS ÖSSZEFOGÁSRA

Nemzeti ünnepünk, Március 15-e időbeli üzenetét meghallva, másfelől erdélyi magyarságunk nagy szükségét átérezve, továbbá a nemzetközi, európai viszonyok kedvező voltát felismerve,

a 2006. március 11-i, szatmárnémeti Ünnepi Nagygyűlés, valamint a március 15-i, székelyudvarhelyi Székely Nagygyűlés által kinyilvánított általános közakarat értelmében

ezúton hívom fel párbeszédre és összefogásra a romániai magyar politikai, polgári és egyházi élet közképviselőit és tisztelt vezető képviselőit.

A példaszerűen működő nyugati autonómiák jeles politikusai saját tapasztalatuk alapján, szintén a szoros összefogás általi hatékony érdekérvényesítésre ösztönöznek bennünket. Véleményük szerint enélkül a közösségi önrendelkezés – tervbe vett háromszintű autonómia-rendszerünk – megvalósítására nem sok esélyünk nyílik.

A Romániai Református Egyház Zsinata szintén „fontosnak tartja és szorgalmazza erdélyi magyarságunk autonómia-követeléseinek a romániai politikai életben és nemzetközi téren, az európai fórumokon való egységes kinyilvánítását és képviselést”.

A szatmárnémeti Ünnepi Nagygyűlés által elfogadott Erdélyi Petíció ezzel a jelszóval hirdette meg az autonómia oldalán való összefogást: „Mindenki az erdélyi magyarok autonómiájáért! Mindenki a Székelyföld autonómiájáért!”

Itt az ideje, hogy az egységről ne csak beszéljünk, hanem azt a közöttünk kialakuló párbeszéd útján helyreállítsuk és megvalósítsuk.

Az RMDSZ országos vezetősége mind ez ideig erre irányuló kezdeményezéseinket visszautasította, és a magyar kistársadalom többi közszereplőjével érdemi párbeszédre nem volt hajlandó.

Románia európai csatlakozását megelőzően talán most kínálkozik az utolsó lehetőség arra, hogy az RMDSZ felelős vezetői, akik – a maga idején – Ion Iliescuval és Adrian Năstaseval szót értettek, ezúttal végre saját nemzettársaikkal is szóba ereszkedjenek és párbeszédbe bocsátkozzanak.

A Székelyudvarhelyre ellátogatott Traian Băsescu államelnök konstruktív példát mutat arra nézve, hogy akikkel Ő – az ország első közjogi méltósága – „újfajta párbeszédet” folytat, azokat az RMDSZ vezetői is méltóztassanak tárgyalópartnereikként elfogadni.

Az erdélyi magyar–magyar párbeszéd létrejötte azért is rendkívül fontos lenne, mert ezáltal a román–magyar párbeszéd kizárólagos magyar résztvevője sem egymagában az RMDSZ volna, és ennek köszönhetően a magyar érdekérvényesítés tere is kiszélesedne.

Mindezeket figyelembe véve, az EMNT nevében megismétlem párbeszédre szóló felhívásomat. Külön is erre hívom fel az RMDSZ szervezetét, mely mind ez ideig a legfőbb akadályozója volt a demokratikus pluralizmus szabályainak megfelelő, politikai párbeszédnek, ennek folytán pedig a nemzeti közmegegyezésnek.

2006. március 16.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKSÉGE NAGYVÁRAD

NYILATKOZAT

Köszönhetően a román kormány hatékony brüsszeli lobbitevékenységének, valamint a hatalomban tetszelgő RMDSZ romanofil politikájának – az Európai Unió legutóbbi romániai országjelentésében az erdélyi magyarság ügye végképp háttérbe szorult.

Ennek ellenére, a tanulni saját hibáiból sem tudó RMDSZ-versenypárt szinte töretlenül tovább folytatja eddigi sikerpropagandáját és a feltétlen integráció alapján álló politikai diskurzusát. Ebben kisebbségi törvénytervezetének a nyilvánvaló kudarca sem képes megingatni Markó Bélát és csapatát.

A régi-új magyar kormány nemzetellenes határon túli politikájának az alakulásából (HTMH, MÁÉRT, határon túli támogatáspolitiká) az RMDSZ szintén nem hajlandó levonni a megfelelő következtetéseket.

Mindezeket figyelmen kívül hagyva, az RMDSZ vezetősége csökönyösen kitart önfeladó, az erdélyi magyarságot teljes kiszolgáltatottságba taszító – egészében véve – elhibázott, „neptuni” politikai irányvonala mellett. Az ilyenképpen kialakult, általános hazai és nemzetközi politikai helyzet legfőbb vesztese maga az erdélyi magyarság. Ennek a válságos helyzetnek a leküzdése, a hiteles és hatékony nemzeti érdekérvényesítés, valamint az erdélyi magyar autonómia megvalósítása érdekében az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsnak kezdeményezőleg kell fellépnie, és megújult erőfeszítéseket kell tennie.

A számára többszörösen is hátrányos helyzetben az EMNT-nek mindenekelőtt magának kell megújulnia, sorait rendeznie, szerkezetileg és működését tekintve átalakulnia.

Másodsorban rendeznie kell – önhibáján kívül megromlott – viszonyát a Székely Nemzeti Tanáccsal, az erdélyi magyar autonómatörekvések együttes képvisellete céljából.

Ugyanezen megfontolásból többi természetes szövetségeseivel, a polgári erőkkkel, az egyházakkal és a civil szervezetekkel is az eddiginél szorosabban össze kell fognia. Erre egy nemzeti kerekasztal létrehozása mutatkozik a legalkalmasabbnak.

Az autonómia oldalán való teljes körű összefogás az RMDSZ részvételét is feltételezi. Erre nézve elengedhetetlenül fontos az idén létrejött autonómia-kerekasztalon elkezdett párbeszéd folytatása és intézményesítése, egy közösen elfogadott erdélyi magyar nemzeti minimum alapján, netalán a létrejövő Erdélyi Magyar Állandó Értekezlet (ERMÁÉRT) keretében.

Amennyiben igaznak vehetjük azt, hogy az RMDSZ senkinek sem kíván „csatlósa” lenni, hanem „kizárólag az erdélyi magyarság oldalán áll” (Markó Béla, SZKT) – ennek a párbeszédnek és teljes körű összefogásnak az ő részéről sem lehet érdemi akadály. A romániai magyarság legitim érdekképviseletét kisajátító hivatalos RMDSZ-nek be kell látnia, hogy a parlamenti demokrácia kizárólagosságára alapozó politikai felfogása kudarcot vallott. Az erdélyi magyarságnak a parlamenti politizálás mellett parlamenten kívüli békés politikai eszközöket is igénybe kell vennie (demonstrációk, rendezvények, feliratok és akciók).

A továbbiakban az EMNT vezetősége – a felsoroltakkal együtt – kezdeményezi és célul tűzi ki a következőket:

- az Erdélyi Memorandum programjának képviselete és végrehajtási tervének kidolgozása
- erdélyi magyar nemzeti minimum kidolgozása
- erdélyi magyar nemzetbiztonsági bizottság létrehozása
- közös EMNT–SZNT ÁB-ülés megrendezése
- az EMNT plénumának összehívása
- újabb brüsszeli jószolgálati útjának a megszervezése.

Nagyvárad, 2006. július 12.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

SZILÁGYI ZSOLT
alelnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

NYILATKOZAT

A PÁRBESZÉDRŐL ÉS AZ AUTONÓMIÁRÓL

A XVII. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor 2006. július 21–22-i csúcstalálkozóin, az erdélyi autonómiáról szóló kerekasztal-fórum és megbeszélések kapcsán egyetértés alakult ki a magyar közösségi önrendelkezés kivívásának szükségessége és az ezzel kapcsolatos őszinte és érdemi párbeszéd elkezdése tárgyában. Ahhoz, hogy a romániai magyarságnak – az RMDSZ programjába is belefoglalt – három szintű autonómiája megvalósuljon, mindenekelőtt az erdélyi magyar közszereplők közötti párbeszédre és az ennek révén kialakuló megegyezésre és összefogásra van szükség. Országunk küszöbön álló integrációja is arra kell hogy készítessen bennünket, hogy az autonómia sarkalatos kérdésében minél előbb egyetértésre jussunk, és a csatlakozás „utolsó vonatát” nehogy lekéssük.

Tusnádfürdőn – egyebek mellett – az a következtetés fogalmazódott meg, hogy jelenleg igazából sem párbeszédéről, sem autonómiáról nem beszélhetünk. Ezeknek a céloknak a megvalósítása mindenekelőtt az erdélyi magyar politikai és közélet erkölcsi válságának a leküzdését és a romániai magyar politika teljes felülvizsgálatát követeli meg.

Mindezeket szem előtt tartva, ezúton ismételten sürgetjük az EMNT által már közel két esztendeje kezdeményezett, tényleges párbeszéd elkezdését az RMDSZ és a rajta kívül álló politikai erők, valamint az egyházak és a magyar civil szféra képviselői között. Ezzel együtt megismétlem meghívásunkat az erdélyi magyar autonómia-kerekasztal soron következő tanácskozására, mely – közös akarattal – az Erdélyi Magyar Állandó Értekezletben (ERMÁÉRT) intézményesülhetne. Ugyanakkor azt a javaslatunkat is fenntartjuk, hogy Markó Béla RMDSZ-elnök reprezentatív erdélyi küldöttségünk tagjaként tartson velünk szeptember eleji brüsszeli jószolgálati utunkon.

A párbeszédnek és az autonómia érdekében való együttes fellépésnek viszont elengedhetetlen előfeltételei: az egyenjogúságon alapuló, partneri viszony (1), valamint a kölcsönös bizalom (2). Ez a bizalmi, partneri kapcsolat viszont csak abban az esetben alakulhatna ki a felek között, hogyha – az erdélyi Ébresztő felhívása szellemében – sikerülne kiiktatni

viszonyainkból a magyarságunkat megosztó politikai hazugságot (1), másfelől pedig azt a megosztó érdekellentétet, mely az RMDSZ-szervezet pénzosztó monopóliumából fakad (2). Ezek a kérdések egyben a kitűzött párbeszéd napirendjének a kiemelt pontjait is képezhetnék.

Az autonómia-kerekasztal, illetve az RMDSZ-szel javasolt párbeszéd napirendjén továbbá a következő kérdések és elvárások szerepelhetnek:

- Az RMDSZ Románia Parlamentjében és az Európai Unió fórumain határozottan és egyértelműen álljon ki az erdélyi magyarság autonómia-törekvései, illetve saját autonómia-programja mellett. Ennek részeként, Románia európai integrációja összefüggésében érvényesítse autonómia-követeléseinket az Európai Parlamentben.

- Az autonómia hazai képviselete terén az RMDSZ hagyjon fel azzal a fajta minimalizmusával, mely a román politikai elithez igazítja követeléseinket, és ezáltal eleve alacsonyra állítja ezek mércéjét (lásd: kisebbségi törvénytervezet, a székelyföldi fejlesztési régió iránti igény stb.).

- Az RMDSZ támogassa azon javaslatunkat, hogy az őszire tervezett magyar–román kormányülés napirendjére vegyék fel az autonómia (1), valamint a magyar felsőoktatás ügyét (2).

- Az RMDSZ vizsgálja felül eddigi álláspontját, és támogassa az EMNT és az SZNT Románia Parlamentjéhez benyújtott autonómia-törvénykezdeményezéseit (1), valamint a székelyföldi, önkormányzati szintű autonómia-referendumok megrendezését (2).

- Az RMDSZ foglaljon állást a gyergyóditrói székely népgyűléssel kapcsolatos gyergyószentmiklósi csendőri atrocitások ügyében.

- A létrejövő párbeszéd rendjén szülessen megállapodás a több mint egy évtizede elhalogatott erdélyi magyar demokratikus – belső – választások megrendezése (1), valamint a várhatóan bekövetkező, előrehozott országos választásokon való együttműködés ügyében (2).

Az EMNT alapvető nemzeti, közösségi érdekeinek szolgálatában, a következő hónap folyamán minden lehetőt megtesz ezen javaslatait életbe ültetése végett.

Nagyvárad, 2006. július 31.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

MEGHÍVÓ

Közel tizenhét esztendővel a nacionalista-kommunista diktatúra bukása után, az ígéretes forradalmi szellemű kezdetekre visszagondolva, sajnálattal állapíthatjuk meg, hogy az, amiről talán a legtöbbet beszélünk és amit a leginkább akarunk: romániai magyarságunk közösségi önrendelkezése még mindig a kezdeteknél tart, és a megvalósításhoz elengedhetetlenül szükséges párbeszéd és egység sem jött létre erdélyi magyarságunk körében.

Itt az ideje, hogy az egységről ne csak beszéljünk, hanem azt a közöttünk kialakuló párbeszéd útján, az autonómia érdekében végre helyreállítsuk. Hiszen amint – többek között – Andreas Gross ET-jelentéstevő is kihangsúlyozta: „az autonómia megvalósításának legfontosabb feltétele, hogy az egész közösség akarja azt”.

Ennek szellemében újból meg kell ismételnünk alapelvünket: „Mindenki az erdélyi magyarok autonómiájáért! Mindenki a Székelyföld területi autonómiájáért!” Sőt, az Erdélyi Magyar Ifjak II. Nyári Táborának felhívása értelmében ez a jogos követelés az egész határon túli magyarságra kiterjeszthető.

A 2006 júliusi tusnádfürdői Nyári Szabadegyetemen újjáéledő párbeszéd-kezdeményezést szem előtt tartva (1), másfelől az EMI-táborban született felhívást meghallgatva (2), nem utolsósorban pedig a 2006. január 26-án, Kolozsváron tartott Egyeztető Autonómia-Kerekasztal résztvevői által elfogadott Szándéknyilatkozatból (lásd mellékelve) kiindulva (3) – a romániai magyarság egyházi, civil és politikai életének képviselőit ezennel tisztelettel meghívjuk az Autonómia-Kerekasztal következő tanácskozására, melynek javasolt helyszíne és időpontja: Kolozsvár, 2006. szeptember 2., de. 11 óra. Az első Kerekasztal közös célkitűzésének megfelelően ugyanakkor javasoljuk az erdélyi magyar párbeszédnek az

Erdélyi Magyar Állandó Értekezlet (ERMÁÉRT) keretében való intézményesítését.

Az erdélyi magyar politikai és közélet erkölcsi válságának a leküzdése révén, ezúton kíséreljünk meg nemzeti közmegegyezésre jutni közösségi önrendelkezésünk, valamint kisebbségi sorskérdéseink ügyében.

Az előző Kerekasztal résztvevőit, valamint az arról távol maradókat tisztelettel várjuk a szeptember 2-i tanácskozásra. Előzetes meglátásaik és javaslataik megtételére is felkérjük mindannyiukat.

2006. augusztus 20.
Szent István napja

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

TORÓ T. TIBOR
alelnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

KÖZLEMÉNY

Az erdélyi magyarság közösségi önrendelkezése melletti összefogás irányába mutató 2006 júliusvégi tusnádfürdői nyári táborban Markó Béla RMDSZ-elnök széles körű politikai nyitást helyezett kilátásba. Ennek nyomán is többször tett bejelentést az ősszel elkezdődő párbeszédre vonatkozóan, sőt azt is kijelentette, hogy az 1506-os agyagfalvi székely nemzetgyűlés félévezredes évfordulója alkalmából tartandó ünnepségre az SZNT és az EMNT képviselői is meghívást fognak kapni.

Két és fél hónap múltán, a küszöbön álló 2006. október 15-i agyagfalvi ünnepség hetében sajnálattal kell megállapítanunk, hogy az elnöki ígéretekből ez ideig semmi sem valósult meg. Az EMNT párbeszédre és közeledésre irányuló kísérletei rendre – újból – az RMDSZ visszautasításába ütköztek. Márpedig Románia közeli európai integrációja sürgető módon megkövetelné az erdélyi magyarság szoros összefogását.

Ezt szem előtt tartva, csak remélni lehet, hogy az RMDSZ utóbbi időkben tapasztalható autonómia-párti megnyilatkozásai szellemében, Markó Béla szövetségi elnök változtatni fog eddigi elzárkózó magatartásán, és nemzeti közösségünk érdekében valóban elindulhatunk a közösségi önrendelkezés megvalósításának előfeltételét jelentő összefogás útján.

Az EMNT minden további nélkül készen áll a párbeszédre, és ugyanezt szorgalmazza a romániai magyarság valamennyi közszereplője és közképviselője viszonylatában.

2006. október 12.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

NYILATKOZAT

Jelek szerint elsietett és túlzott volt az a bizakodás, mellyel a közvélemény az RMDSZ utóbbi időben hangoztatott nyitási szándékait és párbeszédre való készségét fogadta. Markó Béla szövetségi elnök tusnádfürdői kijelentéseiből és utóbb tett ígéreteiből ez ideig semmi sem teljesült.

Annak utána, hogy a 2006. januári I. Egyeztető Autonómia-Kerekasztal tanácskozásán az RMDSZ is képviseltette magát – a 2006. szeptember 29-i, II. kerekasztalról a szervezet képviselői távol maradtak.

A „nyitásról” és „párbeszédéről” szóló, harsány RMDSZ-propagandának szintén ellentmond a 2006. október 15-i, agyagfalvi jubileumi rendezvény exkluzív jellege. Találónan állapítja meg Csapó I. József, az SZNT elnöke – akitől már előzetesen megvonták a szót –, hogy: „az elutasítás ellentétben áll azzal a törekvéssel, hogy a Székelyföld autonómiájáért folytatott küzdelemben egységes társadalmi fellépést valósíthassunk meg”. Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a tetszetős szervezési propagandával a székelyföldi autonómia őszinte híveit – az SZNT Agyagfalvára sereglett tagjait – csúnyán rászedték.

Helyesbítésre szorul az az állítás, hogy az agyagfalvi ünnepségre „az EMNT és az SZNT vezetőit is meghívták”. Félrevezető az a sajtóhír is, hogy az EMNT elnöke csupán azért maradt volna távol a rendezvényről, mert a meghívót késve kapta kézhez. Valójában a furcsamód megkésett meghívó nem is az EMNT elnökének, hanem – a többi erdélyi magyar püspök sorában – a királyhágómelléki püspöknek szólott (lásd mellékelve).

Az elmondottak fényében merő szemfényvesztés mindaz, amit az agyagfalvi „szocreál” emlékmű kirakati keretében Markó Béla az „összefogásról” mondott. Az RMDSZ autonómia-párti zászlóbontása szintén demagóg diplomáciai húzásnak tűnik. A Demokrata Szövetség elnöke ugyanis az egysíkú pártrendezvényé silányított ünnepségről – az EMNT és az SZNT mellőzésével – éppen azokat tartotta távol, akik az általa

vezetett pártszervezet obstrukciója idején haló poraiból keltették életre és egyedül képviselték a közösségi önrendelkezés, a székelyföldi területi autonómia ügyét.

Szintén elvtelennek kell tartanunk az RMDSZ-nek az MPSZ iránt tanúsított szelektív viszonyulását. Ne felejtsük, hogy a Szász Jenő vezette Szövetség kezdettől fogva, akkor is kiállt az autonómia mellett, amikor az RMDSZ – a többségi hatalom segédletével – ösztüzet zúdított képviselőire.

Mindezek figyelembevételével az iránt is megalapozott a kétségünk, hogy a Szövetség a Székelyföldért elnevezésű RMDSZ-önkormányzati társulás valójában milyen célból jön létre. Vajon nem az SZNT mesterségesen létrehozott alternatívája kíván lenni?

Nem kétséges, hogy a székelyföldi autonómia érdekében meghirdetett népszavazás kizárólag teljes körű magyar összefogással válhat eredményessé. Ennek tudatában nyilvános módon felszólítjuk az RMDSZ-t, hogy valljon színt. Hajlandó-e végre a román hatalommal folytatott paktumpolitikájával, másfelől a magyar viszonylatban gyakorolt diktátumpolitikájával szakítani? És hajlandó-e végre igazi párbeszédbe kezdeni a tényleges összefogás érdekében?

Az eddigieket félretéve, magyar nemzeti közösségünk érdekében, az EMNT továbbra is készen áll erre, és ugyanezt szorgalmazza a romániai magyarság valamennyi közszereplője és közképviselője viszonylatában. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács ebben az értelemben fordul megkereséssel egyházainkhoz, valamint az erdélyi politikai és civil szervezetekhez.

2006. október 18.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

KÖZLEMÉNY

A romániai magyar nemzeti közösség autonómiájának megvalósítása magyar kistársadalmunk, az egyházi, a polgári és a politikai közképviseltek részéről teljes körű összefogást igényel. – Ennek tudatában az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács azzal a megkereséssel fordult az RMDSZ-hez, hogy szervezeteink vezetői között mihamarabb magas szintű találkozóra és egyeztetésre kerüljön sor.

Jelek szerint az EMNT kezdeményezésére 2006. november 3-án, pénteken Tőkés László elnök Kolozsváron találkozni fog Markó Béla szövetségi elnökkel, munkatársaik társaságában. Erre kiváló alkalmat kínál az a nemzetközi kisebbségi felsőoktatási konferencia, melyre a hét végén, a helybéli Bethlen Kata Diakóniai Központban fog sor kerülni. Az EMNT várakozással tekint a régóta szorgalmazott találkozó elébe.

2006. október 31.

AZ EMNT ELNÖKI HIVATALÁNAK
TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLATA

Magyar Hírlap, 2006. november 3.

MARKÓ ÉS TÓKÉS NAPIRENDRE VETTE A TERÜLETI AUTONÓMIÁT

Nem mondott le Székelyföld területi autonómiájának eléréséről az RMDSZ. Elnöke, Markó Béla tegnap Tőkés Lászlóval egyeztetett a kérdésről. Román politikusok közben azzal vádolják Markót, hogy kampánycélokra használja fel az autonómiát.

Néhány héten belül már a második erdélyi szervezet képviselőjével tárgyalt Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke, aki egyre többször száll nyilvánosan is síkra az erdélyi területi autonómia eléréseért. A politikus szeptember 23-án a székelyföldi polgármesterek csíkszeredai találkozóján szólalt fel a kérdésben, és egyeztetett Csapó I. Józseffel is, a Székely Nemzeti Tanács azóta lemondott elnökével.

Markó Béla tegnap Kolozsváron Tőkés László református püspökkel, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) vezetőjével tárgyalt, és két munkacsoport felállításáról egyeztek meg. Az RMDSZ elnöke elmondta, hogy az egyiknek az lesz a feladata, hogy kidolgozza az erdélyi magyar egyeztető kerekasztalnak a létrehozását, melyben „az EMNT és más fontos erdélyi magyar civil szervezetek képviselői gondolkodhatnak együtt az RMDSZ-szel”. A másik munkacsoport az erdélyi magyarság minimálprogramját dolgozza majd ki, és lehetőleg már decemberre papírra veti az erdélyi magyarság alapvető céljait. Az RMDSZ elnöke addig még várhatóan újra találkozik Tőkés Lászlóval.

A református püspök a találkozó után kiemelte, hogy a nemzeti minimálprogramnak tartalmaznia kell az autonómia és az önálló állami magyar egyetem ügyét. Ehhez azonban mindenképpen szükséges az erdélyi magyarság egységes képviselete, mert még így is kevés az esély a célok megvalósítására. Tőkés megjegyezte: szeretné, ha az RMDSZ

elnökének nyilatkozata, amelyben a Székelyföld területi autonómiájáért szállt síkra, nemcsak választási kampánycélokat szolgálna.

Romániai vezető politikusok éppen az utóbbival vádolják Markó Bélát. Már a miniszterelnök is bírálta a területi autonómia támogatása miatt. Emil Boc, az RMDSZ-szel egy kormánykoalícióban lévő Demokrata Párt alelnöke a csíkszeredai találkozó után kijelentette: soha nem fogja támogatni az „etnikai kritériumokon” alapuló autonómiaformát. Mircea Chelaru, az úgyszintén koalíciós Konzervatív Párt alelnöke pedig a miniszterelnök-helyettesi tisztségéről való lemondásra szólította fel a magyar politikust. Markó ezekre a vádakra úgy reagált, hogy amikor ezek a politikusok az ő lemondását kérik, akkor tulajdonképpen saját választóiknak akarják bebizonyítani nemzeti hűségüket és elkötelezettségüket.

A vitába bekapcsolódott Călin Popescu-Tăriceanu kormányfő is, mondván, „az etnikai alapú autonómiaformák szorgalmazása az európai valósághoz viszonyítva meghaladott kezdeményezés, és ellentmond az európai uniós szellemiségnek”.

TÁJÉKOZTATÓ

Beindulni látszik az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által kezdeményezett magyar-magyar párbeszéd: 2006. november 3-án az RMDSZ Kolozs megyei szervezete Fürdő utcai székházában sor került az EMNT és az RMDSZ vezetői közötti tanácskozásra. A megbeszélésen az RMDSZ-t Markó Béla szövetségi elnök, Lakatos András ügyvezető alelnök, Szepessy László, az elnöki hivatal igazgatója és László Attila Kolozs megyei elnök képviselték. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsot Tótkés László elnök, Toró T. Tibor és Szilágyi Zsolt alelnökök képviselték.

A tárgyaló felek a közös célok megfogalmazásának illetve a közös cselekvés lehetőségének módozatait vették számba:

1. Közös munkacsoport alakul a legfontosabb közösségi céljainkat tartalmazó nemzeti minimum megfogalmazására, valamint egy erdélyi magyar-magyar párbeszéd intézményes párbeszéd-fórum létrehozására.

2. Ugyancsak közös munkacsoport veszi számba az akaratnyilvánítás különböző demokratikus formáit, továbbá a közösen képviselhető autonómiaformák elvi és jogi alapjait.

3. A magyar felsőoktatás tárgyában egyetértés fogalmazódott meg az állami magyar egyetem és a Sapientia magánegyetemi hálózat ügyében történő közös fellépésről. Ennek szellemében, az RMDSZ sürgetni fogja a Partiumi Keresztény Egyetem végleges akkreditációját szabályozó törvénytervezet kormány általi elfogadását és a parlament általi mielőbbi megszavazását.

4. Az EMNT képviselői a 2007 májusára tervezett európai parlamenti választásokra reprezentatív, közös jelöltlista állítását szorgalmazták. Az RMDSZ elnöke egyetértett azzal, hogy a választások során a szolidaritásnak meg kell nyilvánulnia és ebben a kérdésben további egyeztetés szükséges.

5. A felek közös javaslata volt a párbeszéd állandósítása, a következő találkozóra még ez év decemberében sor kerül.

Nagyvárad, 2006. november 3.

AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS
TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLATA

Kossuth Rádió, 2006. november 3.

TÓKÉS-MARKÓ EGYEZTETÉS A MAGYAR NEMZETI MINIMUM PROGRAMRÓL

Ma délelőtt Kolozsváron találkozott Markó Béla, az RMDSZ és Tóké László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke. A találkozó az RMDSZ megyei szervezetének irodájában zajlott és sokan meglepődtek, főleg a román újságírók, hogy a tiszteletbeli elnöki tisztségétől majd' négy éve megfosztott Tóké László még mindig RMDSZ-tag, Kolozsváron fizeti a tagdíjat.

Nem arról van szó, hogy mostantól fogva mindenben egyet fogunk érteni – mondta a találkozó után beszélgetőpartnerével egyetértve Markó Béla, hanem arról, hogy a legfontosabb kérdésekben nemzeti konszenzust akarunk kialakítani

Többek között abban is megegyeztek, hogy az RMDSZ és az EMNT egy közös munkacsoportja egy olyan dokumentumot fog megszerkeszteni, amely meghatározza a közös célokat és eszközöket még Románia uniós csatlakozása előtt. Az autonómia és a Magyar Állami Egyetem ügye ebben nyilván szerepelni fog. Köztudott, hogy az EMNT legfőbb célja a különböző autonómiaformák megvalósítása Erdély területén. Egy másik munkacsoport meghatározza az erdélyi magyar szervezetek közötti egyeztetés keretét. Markó Béla szerint ez a fórum, vagy kerekasztal heteken belül megalakulhat. Ezt Tóké László Erdélyi Magyar Állandó Értekezletnek szeretné hívni, de nem a név a fontos – tette hozzá a püspök.

Markó Béla leszögezte: az RMDSZ egységét meg kell tartani, Tóké László pedig úgy értékelt: elvben ő is egyetért az egységgel, de ezt olyan keretben kell megvalósítani, amelyben érvényesül a politikai pluralizmus.

MOSZKOVITS JÁNOS

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Romániában élő magyar nemzeti közösségünk szolgálatában álló egyházaink képviselőiként, hitből fakadó kötelezetetésből kinyilvánítjuk a következőket:

1. Határozottan kiállunk az erdélyi magyar közösség önkormányzati jogai mellett, és teljes mértékben támogatjuk az autonómia kialakítására irányuló jogos igényét.

2. Ezen belül szintén erkölcsi támogatásunkról biztosítjuk Székelyföld területi önrendelkezésének ügyét. Ezért, a törvényes lehetőségeknek megfelelően, szorgalmazzuk akaratnyilvánító népszavazások kiírását.

3. Közösségi önkormányzatunk megvalósítása érdekében őszinte párbeszédet és teljes összefogást tartunk szükségesnek – egyházaink részvételével – a polgári és a politikai élet valamennyi szervezeti közképviselése, valamint helyi és területi önkormányzataink között.

4. Hasonlóképpen fontosnak tartjuk és szorgalmazzuk erdélyi magyarságunk autonómia-követeléseinek a romániai politikai életben és nemzetközi téren, az európai fórumokon való egységes kinyilvánítását és képviselését.

Meggyőződésünk, hogy híveink érdeke és saját autonómiával rendelkező egyházaink szolgálatának akadálymentes folytatása szintén megköveteli a közösségi önrendelkezés jogának teljes körű birtoklását. Úgy ítéljük, hogy ennek biztosítása egyben egész országunk javát és érdekét szolgálja, a küszöbön álló európai csatlakozás keretei között.

Együttes imádságainkban hordozzuk országunk, egyházaink és kisebbségi magyarságunk közös jövőjét.

Kolozsvár, 2006. november 3.

DR. JAKUBINYI GYÖRGY római katolikus érsek

PAP GÉZA református püspök

TÓKÉS LÁSZLÓ református püspök

TEMPFLI JÓZSEF római katolikus püspök

DR. SZABÓ ÁRPÁD unitárius püspök

ADORJÁNI DEZSŐ ZOLTÁN evangélikus püspök

Hargita Népe, 2006. november 4.

MARKÓ–TÓKÉS PÁRBESZÉD

Két munkacsoport létrehozásában egyezett meg tegnap Kolozsváron Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke és Tókécs László református püspök, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) vezetője.

A két vezető erdélyi magyar személyiség azt követően ült tárgyalóasztalhoz, hogy az RMDSZ és az EMNT kölcsönösen párbeszédet kezdeményezett. Az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének kolozsvári székházában folytatott mintegy másfél órás egyeztetés után Markó Béla és Tókécs László közösen nyilatkozott a sajtónak.

Markó szerint az egyik munkacsoport feladata az lesz, hogy dolgozza ki az erdélyi magyar egyeztető „kerekasztalnak, fórumnak” a létrehozását, amelyben „az EMNT és más fontos erdélyi magyar civil szervezetek képviselői gondolkodhatnak együtt az RMDSZ-szel”. A másik munkacsoportot pedig azzal bízzák meg – mondta Markó –, hogy dolgozza ki az erdélyi magyarság nemzeti minimálprogramját. Az RMDSZ elnöke szerint ez utóbbi bizottság lehetőleg decemberig papírra veti az erdélyi magyarság alapvető politikai céljait. Az RMDSZ elnöke közölte: várhatóan még ebben az évben ismét tárgyalóasztalhoz ül az EMNT vezetőjével. Tókécs László úgy vélekedett, hogy „kényszeregység helyett közmegegyezésre kell törekedni a romániai magyarság és a közjó érdekében”. Hozzátette: az erdélyi magyar–magyar párbeszéd intézményesítésének kerete valósulna meg a kerekasztal fórumának létrehozásával.

Az egyházi előjáró szerint a nemzeti minimálprogramnak tartalmaznia kell az autonómia és az önálló állami magyar egyetem ügyét. Rámutatott: egységes képviselettel is kevés az esélye annak, hogy a szóban forgó kérdésekben gyors sikert ér el az erdélyi magyarság, ha pedig nem valósul meg az összefogás, akkor végképp nincs semmi lehetőség e célok megvalósítására. Tókécs utalt arra, hogy várhatóan az erdélyi magyar történelmi egyházak vezetői is elfogadják egy közös nyilatkozatot, amely

az elkezdett erdélyi magyar–magyar párbeszéd folytatását szorgalmazza. Hozzátette: „az volna jó, ha az erdélyi magyar civil és politikai szféra, valamint az önkormányzatok és az akadémiai körök fognának össze a nemzeti érdek ügyében“.

Tókécs szerint ha folytatódik a párbeszéd, akkor sikerülhet az eddigiekben nagymértékben hiányzó erdélyi magyar összefogást megvalósítani. A református püspök, felidézve Markó legutóbbi megnyilatkozásait, amelyekben az RMDSZ elnöke Székelyföld területi autonómiája mellett szállt síkra, megjegyezte: szeretné, ha ez nemcsak választási kampánycélokat szolgálna, hanem olyan valós szándékká válna, amely összefogást eredményez.

Mint kiderült, a felek épp csak érintették az Európai Parlament Romániát megillető helyeire szervezett jövő májusi választásokat. Megegyeztek azonban, hogy következő tárgyalásaikon napirendre tűzik ezt a témát is. A tanácskozáson részt vevő Toró T. Tibor, EMNT alelnök elmondta az MTI-nek: a Tókécs vezette civil szervezet azt javasolta a megbeszélésen, hogy a romániai magyarság által az EP-be juttatható két jelölt közül az egyik az EMNT-t képviselje.

Szabadság, 2006. november 4.

NYERS ÉRDEK ÉS TISZTESSÉGES POLITIKAI HASZON

Fölösleges illúzióktól kíméljük meg magunkat, ha józansággal csak annyit állapítunk meg, hogy biztató a tegnapi Kolozsváron lezajlott Markó–Tőkés találkozó. Nem lehet szó nélkül hagyni, hogy immár második alkalommal ad otthont az elmúlt két évben ennek a csúcstalálkozónak a kincses város. Ennek szimbolikus értékére Tőkés László is felhívta a figyelmet azzal, hogy sokak által már elfelejtett tényre juttatott észbe: ő a tiszteletbeli elnöki tisztség megszűntetése után is tagja maradt az RMDSZ-nek. A szövetség Kolozs megyei szervezete ugyanis nem sokkal a 2003-as kongresszus után felajánlotta Tőkésnek az RMDSZ-tagságot, amit a református püspök Kolozsvár különös szerepére való tekintettel, el is fogadott.

Kolozsvár sajátossága abból adódik, hogy itt soha nem nyert teret a kizárólagosság elvére épülő politizálás, az itteni mindenkori vezetőség akár a Markó-, akár a Tőkés-szárnyhoz állt közelebb, soha nem próbált meg rátörni elvetemült gyűlölet által táplált szűklátókörű pökhendiséggel a belső ellenzékre. Ennek köszönhetően Kolozs megye azon ritka erdélyi vidékek közé tartozik, ahol ellenpártok megalapításának ötletére nem akadt vevő.

Soha nem tartozott az elkényeztetett centrumok közé Kolozsvár, amelyet sokszor éppen az RMDSZ vezetői kezelnek feladott városként. Ez a találkozó is azonban bebizonyította, hogy a kincses város kiaknázatlan pozitív energiákat rejteget, ezek mellőzése pedig könnyen az erdélyi magyarság egyensúlyvesztését eredményezheti.

Az RMDSZ és külső ellenzéke közötti egyeztetések még távolról sem értek véget, tulajdonképpen csak most kezdődtek el. Sokakban rossz tapasztalatokat idéznek fel a különböző szakbizottságok, hiszen köztudott, ezek munkája csupán időhúzásra, de semmiképp se a valós problémák

megoldására alkalmasak. Talán az RMDSZ-nek érné meg jobban a toszogatás, hiszen ha ezzel együtt sikerül fenntartania a párbeszéd folytatás látszatát, akkor a következő választásokon még mindig tűrhető eredménnyel szerepelhet. Nyilvánvaló ez a taktika a végzetes bukás, a parlamenten kívül rekedés veszélyét is magában rejtegeti.

Tény viszont, hogy a legkiválóbb politikai tehetséget is próbára tevő, kőkemény érdekek mentén artikulálódó haszonelvű egyeztetés elé néz a romániai magyarság politikai vezetőrétege. Ugyanis én nem tudom elhinni, hogy itt valójában nemzeti minimumról folynak majd a tényleges egyeztetések. Ez már megvan. Világosan kitapintható, ehhez elég csak figyelmesen végighallgatni Markó Béla és Tőkés László felszólalásait. Persze egyik félnek se érte volna meg, ha már most bekeményít azzal, hogy leplezetlenül előtérbe tolja nyers érdekeit. Még van idő eljátszozni munkacsoportokkal, elhíttetni a magyarokkal, hogy aztán ott megszületik a boldogító megoldás. De az Európai Parlament helyeire kiírandó, vagy az esetleges előrehozott választások közeledésével a párbeszéd várhatóan eldurvul. Mert nehéz lesz Markónak olyan javaslatot elfogadtatnia Tőkessel, amely a külső ellenzéket elégedetté teheti, Tőkés pedig az eddigi tárgyalási logika alapján csak olyan javaslatot tehet, amelyet Markó ha elfogad, magára zúdítja az RMDSZ-es kollégái haragját. Ezt támasztja alá az EMNT fele-fele arányú listaállítási szándéka az EP-választásokon. Roppant érdekes és tanulságos, ugyanakkor torokszorító élmény lesz végigkövetni, hogy a közösségileg fabatkát sem érő nyers érdek vagy a közjóra is figyelmet fordító tisztességes politikai haszon kerekedik majd felül.

Szabadság, 2006. november 4.

A NEMZETI MINIMUMOT KERESI MARKÓ ÉS TÓKÉS

KÉT MUNKACSOPORT LÉTREHOZÁSÁBAN ÁLLAPODTAK MEG KOLOZSVÁRON

Két munkacsoport létrehozásában egyezett meg Markó Béla, az RMDSZ elnöke és Tókécs László református püspök, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) vezetője pénteken Kolozsváron. A jövő évi választáson való együttműködésről nem esett sok szó, de Toró T. Tibor, az EMNT alelnöke és RMDSZ-képviselő azt javasolta, hogy a romániai magyarságot Markó és Tókécs képviselje az Európai Parlamentben.

A két vezető azt követően ült tárgyalóasztalhoz, hogy az RMDSZ és az EMNT kölcsönös párbeszédet kezdeményezett egymással.

Az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének kolozsvári székházában folytatott mintegy másfél órás egyeztetés után Markó Béla és Tókécs László közösen nyilatkozott a sajtónak.

Markó szerint az egyik munkacsoport feladata az, hogy kidolgozza az erdélyi magyar egyeztető „kerekasztalnak, fórumnak” a létrehozását, amelyben „az EMNT és más fontos erdélyi magyar civil szervezetek képviselői gondolkodhatnak együtt az RMDSZ-szel”. A másik munkacsoportot pedig azzal bízták meg, hogy kidolgozza az erdélyi magyarság nemzeti minimálprogramját. Ez utóbbi bizottság az RMDSZ elnöke szerint lehetőleg decemberig veti papírra az erdélyi magyarság alapvető politikai célkitűzéseit. Az RMDSZ elnöke szerint várhatóan még ebben az évben ismét tárgyalóasztalhoz ül az EMNT vezetőjével.

Tókécs László úgy vélte, hogy „kényszeregység helyett közmegegyezésre kell törekedni a romániai magyarság és a közjó érdekében”. Hozzátette: az erdélyi magyar–magyar párbeszéd intézményesítésének kerete valósulna meg a kerekasztalfórum létrehozásával.

Az egyházi előjáró szerint a nemzeti minimálprogramnak tartalmaznia kell az autonómia és az önálló állami magyar egyetem ügyét. Rámutatott: egységes képviselettel is kevés az esélye annak, hogy a szóban forgó kérdésekben gyors sikert ér el az erdélyi magyarság, ha pedig az összefogás nem valósul meg, akkor végképp semmi lehetőség nincs e célok megvalósítására.

Tőkés utalt arra, hogy az erdélyi magyar történelmi egyházak vezetői is várhatóan elfogadják egy közös nyilatkozatot, amely az elkezdett erdélyi magyar–magyar párbeszéd folytatását szorgalmazza. Hozzátette: „az volna jó, ha az erdélyi magyar civil és politikai szféra, valamint az önkormányzatok és az akadémiai körök fognának össze a nemzeti érdek ügyében“.

Tőkés szerint, ha folytatódik a párbeszéd, akkor sikerülhet az eddigiekben nagymértékben hiányzó erdélyi magyar összefogást megvalósítani. A református püspök felidézve Markó legutóbbi megnyilatkozásait, amelyben az RMDSZ elnöke Székelyföld területi autonómiája mellett szállt síkra, megjegyezte: szeretné, ha ez nem csak konjunkturális, választási kampánycélokat szolgálna, hanem olyan valós szándékká válna, amely összefogást eredményez.

Kiderült, hogy az Európai Parlament (EP) Romániát megillető helyeire szervezett jövő májusi választásokat a felek épp csak érintették, megegyeztek, hogy a következő tárgyalásaikon napirendre tűzik ezt a témát is.

A tanácskozáson résztvevő Toró T. Tibor, EMNT-alelnök lapunknak elmondta: a Tőkés vezette civil szervezet azt javasolta a megbeszélésen, hogy a romániai magyarság által az EP-be juttatható két jelölt közül az egyik az EMNT-t képviselje. Mint ismeretes, az erdélyi magyarság számarányát és a korábbi választási eredményeket tekintve két magyar képviselőt juttathat be az EP-be. Toró elképzelhetőnek tartja, hogy egy jó választási kampánnyal akár hárman is sikerrel pályázhatják meg a tisztséget. Hozzátette: ennek a két személynek azonban olyan reprezentatív személyiségeknek kell lenniük, mint Markó Béla és Tőkés László. A jövő évi választásról azonban mind Markó, mind Tőkés visszafogottan nyilatkozott, Toró is hangsúlyozta, hogy ez csak az ő magánjavaslata.

Háromszék, 2006. november 4.

EGYETÉRTÉS, KÖZÖS PLATFORM

(TÓKÉS-MARKÓ TALÁLKOZÓ)

Alapvető célokban egyetértés van az RMDSZ és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács között: tegnapi találkozásjukon Kolozsvárott Markó Béla és Tókécs László egy közös platform létrehozásáról egyeztek meg, amelyhez az RMDSZ és az EMNT mellett más fontos erdélyi magyar civil szervezetek is csatlakozhatnak majd.

Az RMDSZ és az EMNT egy olyan közös munkacsoport létrehozásáról döntött, amely egy erdélyi magyar egyeztető kerekasztal megalkotására hivatott – jelentette be Markó Béla szövetségi elnök a megbeszélést követően. Az RMDSZ részéről a megbeszéléseken jelen volt még Lakatos András ügyvezető alelnök, Szepessy László, a Szövetségi Elnöki Hivatal igazgatója, valamint László Attila, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnöke, az EMNT részéről pedig Szilágyi Zsolt alelnök és Toró. T. Tibor képviselő. Markó szerint a találkozó fontos és eredményes volt, eredményeképpen egy másik munkacsoportot is létrehoznak, amely a következő hetekben, lehetőleg december elejéig, kidolgozza azt a minimálprogramot, amely egy közös dokumentumban fogalmazza majd meg a közös célokat, beleértve az autonómiát is.

Markó Béla közölte: a megbeszéléseken megegyezés született, hogy az alapvető célok tekintetében egyetértés van, a továbbiakban pedig mindkét szervezet közösen dolgozik majd az együttműködés és a párbeszéd szorosabbá tételén. A két szervezet elnöke ennek jegyében december elején újból találkozik. Tókécs László püspök, az EMNT elnöke maga is az összefogás, a közös fellépés szükségességét hangsúlyozta, ez azonban értékelése szerint nem lehet öncélú, hanem a közjó, az erdélyi magyarság érdekében kell létrejönnie. A püspök szerint az egység által sem lehet gyors

eredményekre számítani, de egység nélkül még ennyire sem. Tőkés is rendkívül fontosnak nevezte a párbeszéd intézményes formájának kialakítását célzó közös gondolkodást, valamint a célokat összefogó közös program kialakítását, ez megítélésében jelentősen növeli majd az autonómiatörekvések megvalósításának esélyét. Markó Béla újra megismételte, hogy jelen pillanatban nincs törvényes keret a népszavazás megszervezésére a székelyföldi területi autonómia tárgyában. „Ha létezne, akkor én egyetérténék azzal, hogy kérdezzük meg a székelyföldi közösséget?” – tette hozzá. A megbeszélés után az RMDSZ elnöke még közölte: egyetértés volt még abban, hogy a következő találkozások során szó lesz egy esetleges együttműködésről a közelgő európai parlamenti választások kapcsán is. Toró Tibor az RMDSZ vezetőségének azt fogja javasolni, hogy az európai parlamenti választások listáját Markó Béla RMDSZ-elnök és Tőkés László, az EMNT elnöke vezesse, szerinte ez jelzés lenne a romániai magyarság egységére nézve. „A közös érdek az, hogy az RMDSZ minél több szavazatot kapjon azok részéről is, akik nem találják meg helyüket a szövetségben?” – vélekedett. A honatya szerint a végleges döntést az RMDSZ jelöltjeire vonatkozóan az SZKT fogja meghozni.

Krónika, 2006. november 5.

EGY PILLANAT

Nem volt túl sok olyan pillanata az erdélyi magyar politikának, amikor remény, érdek és lehetőség ennyire egybeért volna, nem igazán voltak olyan momentumok, amelyekben az elért dolgok közös számbavétele egyben az el nem ért dolgok közös mércéjéül is szolgálni tudott. Pénteken volt egy ilyen pillanat.

Markó Béla és Tőkés László találkozója azonban csak ígéret formájában találta ezt a momentumot. Valójában csupán csak egy korszaklezáró és –kezdő megegyezés keretéről született konszenzus, következésképpen az tűnik a leghasznosabbnak, ha a lehetséges buktatókra figyelünk.

Buktatója ugyanis van bőven az új „elrendezés” kialakításának. Buktó lehet, ha elmarad a lezárhatónak jelzett korszak kritikai értékelése, buktató lehet például, ha nem lesznek őszinték és átfogóak az autonómia tartalmára vonatkozó egyeztetések.

Mégis, a legfontosabbnak e pillanatban az tűnik, hogy minek tekintik a felek az elért megegyezést. Mi ebben a még körvonalatlan csomagban a legfontosabb? Ha a prioritás meghatározása megreked az európai parlamenti választásokra való közös felkészülésnél, a közös listaállításnál – amely a dolgok természeténél fogva az RMDSZ-lista sikerét hozhatja –, akkor igazából nem került sor korszaknyitó megegyezésre. Csupán az RMDSZ egy taktikai lépését láttuk és az ellenzék gyengeségét, illetve néhány vezetőjének konformista önérdékűségét, ahogy egy EP-székért elodázza saját elismertetését, intézményesítését. Ha viszont a megegyezés a politikai eszköztárnak olyan bővítését eredményezi, amely jóval többet tartalmaz, mint amit eddig az RMDSZ használt – vagyis többet, mint parlamenti eszközöket –, ha ez a stratégiai megegyezés olyan politikai energiákat is felszabadít, amelyek RMDSZ-en kívüliek – és bár adott esetben vele szemben is megmutatkoznak, de eközben a közös cél irányába mutatnak –, akkor valóban igazi váltásról van szó.

A pillanat mindkét irányba nyitott: a tét az, hogy Markó és Tőkés, valamint a körülöttük ülők új látszattal fényezik-e a régi kényszerpályát, vagy tényleg bátraknak és kreatívaknak bizonyulnak egy új politikai lehetőségter kialakításában.

Krónika, 2006. november 5.

EGYEZTETŐ KEREKASZTALT ALAPÍT MARKÓ BÉLA ÉS TÓKÉS LÁSZLÓ

Az RMDSZ-szel közösen összeállított listán kíván részt venni a Romániában 2007 májusában rendezendő európai parlamenti választásokon az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács – derült ki a Tókécs László EMNT-, valamint Markó Béla RMDSZ-elnök kolozsvári tanácskozásán. A két szervezet közötti együttműködési lehetőségek körvonalazásáról szóló pénteki találkozón megállapodás született egy erdélyi magyar egyeztető kerekasztal létrehozásáról, valamint az ún. erdélyi nemzeti minimálprogram kidolgozásáról. Markó Béla elmondta, a megbeszélésen kiderült, hogy az RMDSZ és az EMNT alapvető céljai közösek, ezek megvalósítása érdekében az eddiginél intenzívebb párbeszédet folytatnak a jövőben.

Nem feltétlenül arról a szlogenről van szó, hogy szeressük egymást, gyerekek, viszont közmegegyezésre kell törekedni, amelynek eszköze a párbeszéd – jellemezte a találkozó jelentőségét Tókécs László református püspök. A kolozsvári találkozón egyezség született két közös munkacsoport létrehozásáról. Az egyik testület feladata lesz kidolgozni – Markó megfogalmazása szerint – az erdélyi magyar egyeztető kerekasztal struktúráját; a Tókécs által Erdélyi Magyar Állandó Értekezletnek nevezett fórum az RMDSZ, az EMNT és más erdélyi magyar szervezetek együttműködése számára teremt lehetőséget. A másik munkacsoport azt a feladatot kapta, hogy ugyancsak néhány héten belül dolgozza ki az erdélyi magyarság nemzeti minimálprogramját, amely a közösség alapvető politikai céljait rögzítené.

Tókécs László leszögezte, a nemzeti minimálprogramnak tartalmaznia kell az autonómia és az önálló magyar egyetem ügyével kapcsolatos közös álláspontot. „Jó lenne, ha a politikai, a civil és az akadémiai szféra

összefogna a nemzeti érdekek ügyében” – jelentette ki az EMNT elnöke. A közelgő európai parlamenti választások kapcsán a megbeszélésen az EMNT képviselői megfogalmazták igényüket, hogy jelöltjüket szerepeltetni kívánják az RMDSZ-szel esetleg közösen kialakítandó választási listán. Megállapodás ugyan nem született, ám Markó nem zárkózott el az erről szóló egyeztetéstől. Toró T. Tibor RMDSZ-es parlamenti képviselő, az EMNT alelnöke lapunknak úgy vélekedett: az EP választási listán Markó Bélának és Tőkés Lászlónak egyaránt szerepelnie kellene. „Ha a májusi megmérettetésen a romániai magyarság eléri az ötszázalékos küszöböt, akkor két helyet biztosan megszerez az Európai Parlamentben. Ám a mandátumok száma akár háromra is emelkedhet, ha sikerül mozgósítani a választókat” – magyarázta Toró T. Tibor. Szerinte Tőkés és Markó nevének egy reprezentatív választási listán való részvétele elsősorban azok számára hordozna üzenetet, akik jelenleg nem találják a helyüket az RMDSZ-ben. „A Tőkés Lászlóhoz hasonló személyiségre szüksége van az erdélyi magyarságnak, amely a brüsszeli szerepléstől elvárja például az autonómia támogatását, de a restitúció előremozdítását, sőt a CASBI-vagyon visszaszolgáltatását is” – nyilatkozta a Krónikának a képviselő. Hozzátette: további egyeztetések során dől el, hogy a jelöltek közül ki kap helyet a strassbourgi parlamentben, ugyanakkor az EMNT jelöltjei között szerepel még Sógor Csaba RMDSZ-szenátor és Szilágyi Zsolt volt parlamenti képviselő neve is.

KÖZLEMÉNY

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács számára eseménygazdag nap volt 2006. november 3-a.

1. A kolozsvári Bethlen Kata Diakóniai Központban, a Bolyai Kezdeményező Bizottság szervezésében és az EMNT Tanügyi Bizottságának támogatásával ezen a napon vette kezdetét a II. Európai Kisebbségi Felsőoktatási Konferencia. Megnyitó beszédében Tőkés László, az EMNT elnöke az 1956-os forradalom és szabadságharc félszázados évfordulója alkalmából megemlékezett arról, hogy az erdélyi magyar felsőoktatás, a Bolyai Tudományegyetem a forradalom vérbefojtását követő romániai megtorlásoknak vált áldozatává, 1959-ben. Üdvözlőlevelében Sólyom László államelnök állást foglalt a kisebbségi felsőoktatás és az autonómia különböző formáinak jogossága mellett, az Európai Unió tagországaiban. A konferencia – egyebek mellett – a kisebbségi nyelvű felsőoktatás európai chartájának a kidolgozását tűzte ki célul, Bodó Barna, a BKB elnökének előterjesztése alapján.

2. A Diakóniai Központban ugyanezen a napon tartották tanácskozással az erdélyi magyar történelmi egyházak elöljárói és tanügyi szakemberei, dr. Jakubinyi György érsek, valamint dr. Pap Géza, Tőkés László, Tempfli József, dr. Szabó Árpád és Adorjáni Dezső püspökök részvételével. Napirenden kívül az elöljárók egy Támogató Nyilatkozatot fogadtak el, melyben „őszinte párbeszédet és teljes összefogást tartanak szükségesnek – egyházaik részvételével – a polgári és a politikai élet valamennyi szervezeti közképviselője, valamint helyi és területi önkormányzataink között”: erdélyi magyar közösségünk önkormányzati jogainak, ezen belül pedig Székelyföld területi autonómiájának a kivívása érdekében.

3. Az EMNT kezdeményezésére szintén november 3-án került sor Kolozsváron a Nemzeti Tanács és az RMDSZ vezetőinek rendkívüli tanácskozására, mely által végre beindulni látszik a több mint két éve szorgalmazott erdélyi magyar párbeszéd. A megbeszélésen az RMDSZ-t Markó Béla szövetségi elnök, Lakatos András ügyvezető alelnök, Szepessy László, az elnöki hivatal igazgatója és László Attila, Kolozs megyei elnök

képviselték. Az EMNT képviselőjében Tókes László elnök, valamint Toró T. Tibor és Szilágyi Zsolt alelnökök vettek részt a találkozón.

A Nemzeti Tanács vezető képviselői mindenekelőtt kifejezték azon meggyőződésüket, hogy a nemzeti közérdekből létrejött egyeztető tanácskozás csak abban az esetben jelenthet tényleges nyitást és hozhat valódi eredményt, hogyha a konjunkturális politikai és arculati érdekeken túllépve, az RMDSZ tárgyalópartnereivel az eddigi egységkényszer helyett igazi közmegegyezésre törekszik.

A tárgyalófelek a közös célok megfogalmazásának, illetve a közös cselekvés lehetőségének a módozatait vették számba – és a következőkben egyeztek meg:

a. A magyar–magyar párbeszéd intézményesítése egy erdélyi egyeztető kerekasztal létrehozása által

Ennek megvalósítása céljából közös munkacsoportot állítanak fel, mely december elejéig előkészíti a plurális összefogás kereteinek a kialakítását.

b. Az erdélyi magyarság nemzeti minimum-programjának megfogalmazása és egységes képviselője

Ennek meghatározására szintén közös munkacsoport alakul, amely szövegtervezetét a december elejére előirányzott egyeztető tanácskozás elé terjeszti, megvitatásra.

c. Közös fellépés a Sapientia magánegyetemi hálózat, illetve a Partiumi Keresztény Egyetem parlamenti akkreditációja ügyében

d. A 2007. május 13-i európai parlamenti választásokon való közös jelöltállítás lehetősége

Ebben a tárgyban a felek további egyeztetések folytatásában állapodtak meg.

Az EMNT és az RMDSZ képviselői egyetértettek abban, hogy Románia közeli európai integrációjára való tekintettel sürgősséggel, még ebben az évben teremtsék meg az összefogás és az együttműködés szükséges előfeltételeit és kereteit.

Az EMNT javaslatot tett arra nézve, hogy – a történelmi egyházak támogatásával – az erdélyi politikai, polgári, önkormányzati és akadémiai szféra közképviselői közös memorandumban terjesszék az illetékes hazai és nemzetközi fórumok elé közösségi önrendelkezésre irányuló politikai

akaratnyilvánításukat. Az RMDSZ részéről nem zárkóztak el ettől az indítványtól.

A Nemzeti Tanács a székelyföldi helyi népszavazások kiírásának a támogatására kérte az RMDSZ-t. Ugyanakkor szorgalmazta, hogy az RMDSZ segítse elő az autonómia ügyének a küszöbön álló magyar-román közös kormányülés napirendjére való felvételét.

A Nemzeti minimum lehetséges részeként a következő kérdések képezték még a megbeszélés tárgyát: vagyon-visszaszolgáltatás; a székelyföldi fejlesztési régió; költségvetési és alapítványi anyagi alapok elosztása; a kisebbségi, az oktatási és az egyházügyi törvények kérdése; csángókérdés.

Markó Béla szövetségi elnök, miniszterelnök-helyettes közbenjárását ígérte a nagyváradai Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium elidegenített sportpályájának visszaszerzése érdekében.

A tárgyalófelek azzal az elkötelezettséggel álltak fel az asztaltól, hogy találkozásuknak csak akkor van igazi értelme, hogyha az elkezdett párbeszédet folytatják, és a megkezdett úton haladnak tovább.

Nagyvárad, 2006. november 7.

AZ ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS
TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLATA

Erdélyi Riport, 2006. november 9.

KIDOLGOZZÁK A MINIMUMOT

Kölcsönös párbeszéd-kezdeményezés nyomán ült tárgyalóasztalhoz Markó Béla és Tőkés László Kolozsváron, és két munkacsoport létrehozásáról egyeztek meg. „Az RMDSZ és az EMNT egy olyan közös munkacsoport létrehozásáról döntött, amely egy erdélyi magyar egyeztető kerekasztal megalkotására hivatott, és amelyben az RMDSZ mellett az EMNT és más fontos erdélyi magyar civil szervezet is részt vesz majd” – nyilatkozta Markó a másfél órás tárgyalás után. A másik munkacsoportot azzal bízzák meg, hogy kidolgozza az erdélyi magyarság nemzeti minimálprogramját. Az RMDSZ elnöke szerint ez utóbbi bizottság várhatóan decemberig papírra veti az erdélyi magyarság alapvető politikai céljait.

Tőkés László szerint az erdélyi magyar–magyar párbeszéd intézményesítésének kerete valósulna meg a kerekasztal fórumának létrehozásával. Hozzátette azonban, hogy „kényszeregység helyett közmegegyezésre kell törekedni a romániai magyarság és a közjó érdekében”. Az egyházi előjáró azt az álláspontot fogalmazta meg, hogy a nemzeti minimálprogramnak tartalmaznia kell az autonómia és az önálló állami magyar egyetem ügyét. Rámutatott: egységes képviseléssel is kevés az esélye annak, hogy a szóban forgó kérdésekben gyors sikert érjen el az erdélyi magyarság. Ha azonban az összefogás nem valósul meg, akkor végképp nincs lehetőség e célok elérésére.

A megbeszélésen megegyezés született, hogy az alapvető célok tekintetében egyetértés van, a továbbiakban pedig mindkét szervezet közösen dolgozik majd az együttműködés és a párbeszéd szorosabbá tételéért. A két szervezet elnöke ennek jegyében december elején újból találkozik. A felek egyébként épp csak érintették az Európai Parlament Romániát megillető helyeire szervezendő jövő májusi választásokat, és az EMNT azt javasolta, hogy a romániai magyarság által az EP-be juttatható két jelölt közül az egyik az EMNT-t képviselje.

A két vezető erdélyi magyar személyiség közösen nyilatkozott a sajtónak, és azt követően ült tárgyalóasztalhoz, hogy az RMDSZ és az EMNT kölcsönösen párbeszédet kezdeményezett.

Erdélyi Riport, 2006. november 9.

MÉG IDŐBEN VAGYUNK

Minden jel szerint változó helyzetet alakít ki a romániai magyar politika mindennapjaiban e politika két emblematikus figurájának múlt heti találkozója. A kolozsvári Markó–Tőkés-csúcs akár egyfajta új időszámítás kezdetét is jelentheti, legalábbis a különböző érdekek ebbe az irányba mutatnak. Nem is meglepő módon: erre lehetett számítani már az előkészítő megnyilatkozások alapján, illetve ezt erősíti meg a találkozó után elhangzott értékelések szokásosan kevés konkrétumot kínáló, általánosító optimizmusa is.

Persze nem volt könnyű erre az útra lépni, ám úgy tűnik, mind az RMDSZ elnöke, mind az EMNT-t vezető nagyváradi református püspök hajlandó átlépni ama törésvonalak fölött, amelyek a két oldal között 2002. február 1-je, a szakítás kongresszusa, Szatmárnémeti óta kialakultak. Pedig lenne mire érzékenynek lenniük: közel öt év alatt sok erős jelző hangzott el, a párbeszédre irányuló korábbi kísérletekbe majdhogynem bele volt kódolva azok kudarca. Úgyhogy talán még korai lenne azt feltételezni, hogy Marosvásárhelyen már szövegezik a tiszteletbeli elnöki funkciót újraállító kongresszusi alapszabályzat-módosító indítványt.

Fontos lenne persze tudni, hogy a mostani diskurzusnak, amelyre meglepő módon, de talán nem véletlenül a magyarországi szembenállás, politikai válság csúcspontján avagy mélypontján – kinek hogy tetszik – kerítettek sort, milyen a szervezeti hátországa. Akarja-e mindenki az RMDSZ-ben ezt a mostani közeledést, nem tartanak egyesek attól, hogy az egységesülés ára egy újabb destabilizációs folyamat? Más megközelítésből: vajon odafér-e mindenki az erdélyi magyar kerekasztalhoz, aki úgy gondolja, hogy ott a helye?

Ugyanez a kérdés a másik oldalon is megfogalmazódhat, ráadásul az RMDSZ eddigi politikai alternatívái szervezetileg sem egységesek: az EMNT, az SZNT, továbbá az MPSZ módszereiben és hangnemében eddig

is voltak eltérések. Azzal együtt, hogy Tőkés László vezető szerepét illetően aligha van bárkiben is kétség, hallani is inkább Csapó–Tőkés-nézetkülönbségekről lehetett, aztán látjuk, mi lett a vége. Addig, amíg az SZNT-elnök lemondásának valódi okát nem ismerjük meg, akár a globális felmelegedés miatti aggodalommal is magyarázhatnánk dr. Csapó távozását.

A kolozsvári találkozón formát öltött közeledés egyik alapkérdése, az autonómia kapcsán Tőkés érthető igénye, hogy az autonómiatörekvés ne legyen konjunkturális, kampányokhoz kötött. Csakhogy ő azt is jól tudja: megfelelő közképviselő nélkül a csekélyebb jelentőségű törekvéseknek sincs sok esélyük, tehát a sikeres választási részvétel hasonló fontosságú. Márpedig az európai parlamentbe jövőre bizonyosan választanunk kell képviselőket, s a tudomány mai állása szerint jó az esély arra, hogy a hazai törvényhozás két házáat is újraválasztjuk első EU-s évünkben. S ha közben bejegyeznek egy olyan romániai magyar politikai pártot, mely az RMDSZ bejutását képes kockára tenni, akkor már aligha lesz miről tárgyalni tovább. Még időben vagyunk.

SZÚCS LÁSZLÓ

KÖZÖS NYILATKOZAT

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) Állandó Bizottságainak 2006. november 11-én, Marosvásárhelyen megtartott együttes ülésén, a két testület egyhangúlag a következő kérdésekben állapodott meg, illetve foglalt állást:

1. Szoros együttműködést vállalnak az erdélyi magyar autonómia-törekvések kinyilvánításának, képviselésének és megvalósításának folyamatában, mind a személyi elvű (kulturális) és a különleges státusú helyi önkormányzatok autonómiája, mind pedig Székelyföld területi autonómiája esetében. Kezdeményezik és támogatják a helyi önkormányzatok határozatai alapján kiírandó hivatalos helyi népszavazások megtartását, és – ennek elmaradása esetén – vállalják az akaratnyilvánító népszavazások megszervezését és lebonyolítását.

2. Felkérlik a Romániai Demokrata Szövetséget (RMDSZ), hogy nyilvánítsa ki támogatását, illetve nyújtson tevéleges segítséget mind a szervezés, mind a szükséges infrastruktúra tekintetében a kiírandó népszavazások lebonyolításának folyamatában.

3. Üdvözlük a romániai magyar történelmi egyházak elöljáróinak Támogató Nyilatkozatát, melyben az aláírók teljes mértékben támogatják az autonómia kialakítására irányuló jogos igényt, erkölcsi támogatásukról biztosítják Székelyföld területi önrendelkezésének ügyét, és a törvényes lehetőségeknek megfelelően szorgalmazzák akaratnyilvánító népszavazások kiírását.

Tisztelettel kérik az aláíró egyházfőket, hogy a minél hatékonyabb helyi együttműködés elősegítése érdekében, a Támogató Nyilatkozatot körlevél formájában juttassák el egyházmegyéikhez és gyülekezeteikhez.

4. Jóváhagyólag támogatják Tőkés László, az EMNT, és Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke közötti megbeszélés nyomán felállítandó bizottságok munkáját.

5. Elengedhetetlennek tartják az erdélyi magyar kerekasztal összehívását, mint a közösen megfogalmazandó Nemzeti Minimum fórumát. A kerekasztal munkálatainak során, az erdélyi magyar társadalmi, szakmai és civil szervezetek mellett számítanak az RMDSZ és MPSZ részvételére is.

5. Szorgalmazzák, hogy az erdélyi politikai, polgári, önkormányzati és civil társadalmi szféra képviselői közösen szerkesztett dokumentumban (memorandum) fejezzék ki és támogassák az erdélyi magyar nemzeti közösség önrendelkezés iránti igényét, és ezt juttassák el a hazai és nemzetközi intézményekhez.

6. Üdvözlük a Bolyai Kezdeményező Bizottság (BKB) által szervezett II. Európai Kisebbségi Felsőoktatási Konferenciát, egyetértünk a Konferencia Zárónyilatkozatával, és a kisebbségi felsőoktatásra vonatkozó Kolozsvári Charta-ban foglalt érvekkel, elvekkkel és célkitűzésekkel.

7. A romániai magyar oktatási rendszerben tapasztalható, a magyar anyanyelvű tanuló ifjúságot hátrányosan érintő diszkrimináció feloldása érdekében elengedhetetlenül fontosnak tartják, hogy:

a. magyar tanulóknak a román nyelvet ne a román anyanyelvi tanrend szerint tanítsák, illetve kérjék számon,

b. indítsák újra az államilag finanszírozott, magyar nyelvű Bolyai Egyetemet. A Babes–Bolyai Tudományegyetem szétválasztása után, a kulturális autonómia keretében, a magyar közoktatási hálózat kerüljön magyar tanfelügyeleti szervek ellenőrzése alá,

c. a román állam vállalja a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem költségvetési alapokból történő társfinanszírozását.

8. Az EMNT megalakulása óta felmerült szervezeti problémák megoldása érdekében, az autonómia ügyének további egységes képviselésének fontosságát szem előtt tartva, az EMNT és az SZNT Állandó Bizottsága döntött arról, hogy hamarosan EMNT ÁB ülést tartanak, melyen határoznak az EMNT plenáris ülésének összehívásáról, és – amennyiben ez szükségesnek mutatkozik –, a hatékony együttműködés érdekében, összehangolják a két szervezet működési szabályzatát.

Marosvásárhely, 2006. november 11.

TÓKÉS LÁSZLÓ
az EMNT elnöke

FODOR IMRE
az SZNT elnöke

Krónika, 2006. november 13.

AZ EGYSÉG PÁRLATA

Ha Markó Béla és Tőkés László egy héttel ezelőtti találkozásját a romániai magyar politika ama ritka pillanataként értékeltük, amikor remény, érdek és lehetőség találkozik, Tőkés és Fodor Imre kinyilvánított egyetértését a normalitás állapotának megteremtéseként nyugtázzhatjuk. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a Székely Nemzeti Tanács elnökének „békekötése” talán erőltetett fordulatként is hathat, hiszen a megegyezés nem egy háborús állapot végét jelenti, csupán emberi hiúságok táplálta nézeteltérések értelmes felszámolását.

A hazai magyar egység szükségességét aligha vitathatja bárki, az egység kizárólagos érdekeket szolgáló fenntartása azonban éveken át felülírta ezt a tézist. A hétfégi közös marosvásárhelyi EMNT–SZNT-nyilatkozat közelebb vihet a sokak által talán idealisztikus vagy egyenesen életszerűtlen állapotnak tekintett egység kialakításához.

A több kicsi részletérdek összehangolása természetesen jó adag felülemelkedettséget, önzetlenséget feltételez, ám ebben a pillanatban ez nem látszik annyira valószínűtlennek, mint az elmúlt évek során. Az autonómia ügye olyan kovásznak tűnik, amely hihetővé teszi a körvonalazódó összefogást. Bár a megvalósítás módozatai tekintetében még koránt sincsenek testreszabott megoldások, a kísérletek összehangolását célzó törekvés képes megteremteni azt a fajta bizonyosságot, amely újra hittel tölti el a nélkülözhetetlen hátországot képező egyént.

Az egység hitelesnek tűnő ígérete olyan mákony, amelyet egyenesen igényel a közélet iránt amúgy váltakozó érdeklődést tanúsító ember. Ezért kell csínján bánniuk a bimbózó lehetőséggel az ígéreteket megfogalmazó vagy csak sugalló közéleti személyiségeknek. A hazai politikai-közéleti alternatívák meglehetősen tétova megfogalmazásának korszaka után letisztulni látszik a képlet, egyre több emberi kicsinyesség és hatalmi nagyolás marad a tárgyalótermek ajtaja mögött.

Mert a lényeg természetesen a párlat, az esszencia, amely az asztalra kerül, s amelynek fogyaszthatósága elsősorban azon múlik, hogy mennyi mérgező elemet sikerült kiszűrni belőle. Még idejében.

Krónika, 2006. november 13.

AZ RMDSZ MEGJELÖLTE A NEMZETI MINIMUMBIZOTTSÁGI TAGOKAT

Kelemen Hunor képviselő, a Szövetségi Egyeztető Tanács elnöke, Varga Attila képviselő, valamint Lakatos András, az RMDSZ oktatási ügyekért felelős ügyvezető alelnöke képviseli az RMDSZ-t abban a bizottságban, amelyet a szövetség és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) közösen alakít a nemzeti minimumprogram kidolgozására. Az erdélyi magyar közösség minimális elvárásainak a rögzítését Tókécs László kezdeményezte, és javaslatát november 4-i találkozójukon Markó Béla is elfogadta. „A hosszú távú célokban azt hiszem nincsen lényeges nézetkülönbség az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és az RMDSZ között. Talán inkább a célok eléréséhez vezető utat, az eszközöket látjuk másképpen” – nyilatkozta a Krónikának Varga Attila képviselő. Hozzátette, nem tartaná ildomosnak, hogy néhány órával a megbízatása után arról beszéljen, hogy álláspontja szerint melyek azok az elemek, amelyek nem maradhatnak ki a minimumprogramból. Mint elmondta, egyelőre még azt sem tudja, kik vesznek részt az EMNT részéről a munkában. A politikus elmondta, a programban rögzítendő pontoknak mindenképpen az erdélyi magyar közösség megmaradásának, fejlődésének a feltételeit kell rögzítenie. Emellett a célok eléréséhez vezető utat is fel kell vázolnia. Az EMNT az elkövetkező napokban jelöli meg a bizottságban részt vevő tagjait. Erről Szilágyi Zsolt alelnök tájékoztatta lapunkat. Mint hozzátette, az elmúlt napokban arra összpontosítottak, hogy a Székely Nemzeti Tanáccsal rendezzék kapcsolataikat.

GAZDA ÁRPÁD

Szabadság, 2006. november 13.

AZ IGAZSÁGOK MENTI MEGBÉKÉLÉS

Túlzás erdélyi magyar nagy megbékélésről beszélni? Talán nem, még akkor sem, ha Tőkés László és Markó Béla egyértelművé tette, hogy ezentúl sem fognak mindenben egyetérteni. A református püspök ezt azzal fejezte ki, hogy kijelentette: a múlt heti találkozó nem „a szeressük egymást, gyerekek”-ről szólt, Markó pedig egy román újságíró kolléga által megfogalmazott szimpatikus kérdésre válaszolva sietett leszögezni mosolyogva, hogy „nem törölhetők el az eddigi bűnök”. A kölcsönös nyitás azonban a korábbi steril állóháborúhoz és haragos állapothoz képest előrelépést jelent.

Az EMNT és az SZNT összebarátkozása már más súlycsoportba és értéktartományba tartozik. A két szervezet olyan mesterségesen gerjesztett abszurd konfliktust zárt le, amely az RMDSZ és az EMNT szembenállását kiegészítve hű képet nyújtott az erdélyi magyar sorsmeghatározó viták elsekélyesedésének okairól. A tespedés, az üres szólamok cséplésében megnyilvánuló képmutató politizálás jelenségét azonban nem fogja megszüntetni egy-két kollegiális kéznyújtás. Ehhez a közszereplőknek jobban igyekezniük kell, hogy kitörjenek a maguk által teremtett diskurzusstílusból.

Magyarországon komoly válságba került a politikai elit. Kétlem, hogy a következő választásokon a pártcsatározások doktrínájával be nem oltott polgár elmegy szavazni. Vagy ha mégis fontosnak tartja majd, hogy éljen alkotmányos jogával, csak dühös tiltakozó vokstra futja lelkiismeretéből. A parlamenti demokráciába vetett hit megrendülése jó ideje nálunk is napirenden van. A romániai magyarság érdekvédelmi szervezetét fenntartó szavazótábort egyelőre elkerülte a nagyobb lemorzsolódás veszélye, de tény, hogy négyévenként egyre élesebben vetődik fel ez a probléma.

A csőd elkerüléséhez szerintem most már a nagy megbékélés lehetősége sem lesz elegendő. Ehhez gyökeres diskurzusváltás szükséges, amely nagyobb és őszintébb problémaérzékenységben nyilvánul meg. Sem az RMDSZ, sem a rajta kívül rekedt civil szervezetek nem mertek eddig nyíltan beszélni saját hibáikról. Ezek miatt pedig közösségünk ezer sebből

vérzik. Időnként kapunk egy kis anyagi vérátömlesztést Magyarországról, szerencsénkre még hajlandó itthon is munkát vállalni egy-két tehetséges fiatal, de mindez édeskevés ahhoz, hogy hosszú távon túléljük a folyamatos vérvesztéséget.

Sokat beszélünk európaiságunkról, még többet tömjénezünk önmagunkat az elmúlt tizenhat évben, ezért most már nem vesszük észre azt, hogy hegyeink egeret szülnek, hogy szinte egyáltalán nem gazdagítjuk az európai tudományosságot és művészeteket, hogy a románok jobban állnak elég sok területen a professzionalizálódás szempontjából. És nem az a leginkább kétségbe ejtőbb, hogy keveset tudunk, hanem az, hogy erről – tisztelet a kivételnek – nem beszélünk nyíltan. A fiatalok is megelégednek általánosságok szaporításával, ami cseppet sem használ az ügynek. És a legvészjóslóbb tünet pedig az, hogy a fiatalabb generációkban is újratermelődnek a rossz beidegződések, mert ha némelyeknél mutatkozik is hajlandóság a váltásra, idejekorán belefáradnak, felőrli őket a rendszer.

Hiszem, hogy nyílt beszédet igényel a hatékony politizálás. Az autonómiát és egyéb fontos célkitűzéseket csak akkor lehet elérni, ha kibeszéléssel tudatosítjuk, melyek az ügy előtt tornyosuló akadályok. Nem szerencsés például néhány félszeg dadogással szólni arról a felvetésről, hogy Székelyföld képtelen önmagát eltartani. Nem szabad ódzkodni a költségvetés-készítéstől, és kiszámolni, mennyit termel Hargita, Kovászna és Maros megye, és mennyi pénz kell az eltartásukhoz. Nem lehet titokban tartani a markáns politikai célkitűzések buktatóit, mint ahogy a hatalmi politizálás alapvető kompromisszumait is jobb egyértelművé tenni, hogy későbbi leleplezések ne döntsenek mindent romba.

Az RMDSZ–EMNT–SZNT formálódó csapat csak akkor lehet hatékony, ha vállalja a kényelmetlen igazságok kimondását. Nem egyébért, de az erdélyi magyarok közül már nagyon sokan sejtik ezeket. Az álságos politikai kommunikáció csődöt mondott. Politikusok és választók között csak akkor lehet megerősíteni a bizalmat, ha a józanság felülkerekedik a szemfényvesztés hajlama fölött. Nem beszélve arról, hogy az új magatartás elsajátítása potenciálisan magában rejti a romániai magyarság modernizációjának felgyorsítását is.

BORBÉLY TAMÁS

Háromszék, 2006. november 14.

NEMZETI MINIMUMBIZOTTSÁG

Markó Béla szövetségi elnök tegnap kinevezte azt a bizottságot, amely az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanáccsal (EMNT) közös programot, úgynevezett nemzeti minimumot dolgoz majd ki. A bizottság tagjai: Kelemen Hunor képviselő, a Szövetségi Egyeztető Tanács (SZET) elnöke, Varga Attila képviselő, valamint Lakatos András, az RMDSZ oktatási ügyekért felelős ügyvezető alelnöke.

Lakájok ne menjenek Brüsszelbe

A Magyar Polgári Szövetség elnöksége tegnap közleményben fejezte ki rosszallását, hogy az utóbbi időben egyre gyakrabban esik szó a fél év múlva esedékes EP-választásokról. „Ez jól mutatja azt, hogy számos hazai magyar politikust elsősorban az itt vagy ott megszerezhető mandátumok (s implicite az azokkal járó személyes előnyök) érdeklik? – áll a közleményben. Az MPSZ vezetői úgy gondolják, hogy minden helyzetet a romániai magyar közösség számára a potenciális hasznosság szempontjából kell megvizsgálni. Az elmúlt évek tapasztalatainak fényében azonban – vélik az aláírók – az EP-választásra nem érdemes energiát pazarolni, mert az RMDSZ eddig sem tudott semmit elérni az európai fórumokon. Az MPSZ ugyanakkor úgy véli, „az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsnak nem képezheti küldetését az RMDSZ-szel való kiegyezés, cserébe az EMNT képviselőjének egy, az EP-listán biztosítandó helyért. Következtetesként a polgári oldal vezetői értelmetlennek tartják a román érdekeket szolgáló, „lakáj magatartású” magyar politikusokat az EP-ben. „Ezek között pedig első helyen áll Markó Béla, az RMDSZ elnöke” – áll az MPSZ közleményében.

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS ELNÖKI HIVATAL – NAGYVÁRAD

KÖZLEMÉNY

2006. november 11-én tartott együttes ülésükön, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Állandó Bizottsága és a Székely Nemzeti Tanács Állandó Bizottsága, egyhangúlag meghozott határozatában, a következőkben állapodtak meg, illetve foglaltak állást.

1. Szorosan együttműködnek az erdélyi magyar autonómia kinyilvánításának, képviselésének és létrehozásának folyamatában, mely a romániai magyar nemzeti közösség személyi elvű és Székelyföld területi autonómiája megvalósítására, valamint különleges jogállású helyi önkormányzatok alakítására irányul.

2. Ennek keretében kezdeményezik és elősegítik a székelyföldi helyi és megyei önkormányzatok határozatai alapján kiírandó helyi és területi népszavazások hivatalos formában való megrendezését. Ezek elmaradása esetén előirányozzák belkörüleg megszervezendő akaratnyilvánító népszavazások megtartását. Ezzel együtt felkéréssel fordulnak az RMDSZ országos, területi és helyi szervezeteihez, valamint önkormányzati vezetőihez, hogy részesítsék erkölcsi, politikai és tényleges támogatásukban az SZNT népszavazási kezdeményezését – beleértve a szervezőmunkát, az anyagiak előteremtését és az infrastrukturális háttér biztosítását.

3. Köszönettel üdvözlük a romániai magyar történelmi egyházak elöljáróinak Támogató Nyilatkozatát, melyben hívő népünk lelki vezetői aláírásukkal támogatják közösségi önrendelkezésünk ügyét, Székelyföld területi autonómiáját, és – a törvényes lehetőségeknek megfelelően – szorgalmazzák akaratnyilvánító népszavazások kiírását.

Egyúttal tisztelettel kérik az aláíró egyházfőket, hogy a minél hatékonyabb helyi együttműködés érdekében közös állásfoglalásukat körlevél formájában juttassák el gyülekezeteikhez, illetve egyházaik híveihez.

4. Hasonlóképpen üdvözlük az EMNT és a Bolyai Kezdeményező Bizottság által szervezett II. Európai Kisebbségi Felsőoktatási Konferenciát

(2006. november 3–5.), és egyetértésüket fejezik ki annak Zárónyilatkozatával, valamint a kisebbségi felsőoktatás európai szintű szabályozását előirányzó Kolozsvári Chartában foglalt elvekkel, érvekkel és célkitűzésekkel.

5. Szintén egyetértéssel fogadják azt a kétoldalú párbeszédet, mely az EMNT és az RMDSZ képviselői között, 2006. november 3-án, Kolozsváron kezdődött el.

a. Jóváhagyólag támogatják az ennek nyomán felállítandó vegyesbizottságok munkáját.

b. Az Erdélyi magyar politikai élet, a szakmai és civil szervezetek teljes körű részvételével elengedhetetlenül fontosnak tartják egy erdélyi magyar kerekasztal összehívását, illetve állandó egyeztető fórumként való intézményesítését.

c. Az egyeztető kerekasztal elsőrendű feladatákként, ezúton is szorgalmazzák egy széles körű egyetértéssel kialakítandó nemzeti minimumprogram megfogalmazását és annak közös képviselétét.

6. Románia európai csatlakozása összefüggésében, sürgősséggel előirányozzák egy olyan mértékadó dokumentum megszerkesztését, mely – az 1992-es Kolozsvári Nyilatkozat szellemében – erdélyi magyarságunk közösségi önrendelkezés iránti igényét hivatott kinyilvánítani. Ezt az erdélyi memorandumot a politikai élet és az önkormányzati, valamint a civil társadalmi szféra képviselői közösen terjesszék a hazai és a nemzetközi fórumok elébe.

Az EMNT és az SZNT kapcsolatainak rendezése, illetve az EMNT ezzel kapcsolatos szervezeti problémáinak megoldása érdekében – az autonómia egységes képviselétének fontosságát szem előtt tartva – az EMNT és az SZNT Állandó Bizottságai egyetértettek abban, hogy mihamarabb kerüljön sor az EMNT Állandó Bizottságának ülésére, mely – egyebek mellett – az EMNT plenáris ülésének az összehívásáról határoz.

Nagyvárad, 2006. november 15.

TÓKÉS LÁSZLÓ
elnök

SZILÁGYI ZSOLT
alelnök

Krónika, 2006. november 16.

AZ EMNT IS KIJELÖLTE A NEMZETIMINIMUM-BIZOTTSÁGOKBAN DOLGOZÓKAT

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) vezetői tegnap Nagyváradon ismertették az RMDSZ-szel közösen létrehozandó bizottságokba általuk jelölt személyek névsorát.

A nemzeti minimum-program megfogalmazását és annak közös képviselőtét kidolgozó bizottságban az EMNT-t Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács állandó bizottságának tagja, Bakk Miklós független szakértő, és Szilágyi Zsolt, az EMNT alelnöke képviseli majd. Ebbe a munkacsoportba az RMDSZ Varga Attila és Kelemen Hunor parlamenti képviselőt, illetve Lakatos András ügyvezető alelnököt jelölte. Az erdélyi magyar kerekasztal összehívását, illetve állandó egyeztető fórumként való intézményesítését kidolgozó másik munkacsoportba Toró T. Tibort, az EMNT alelnökét, Hantz Pétert, a Bolyai Kezdeményező Bizottság alelnökét, valamint Bodó Barnát, az Erdélyi Magyar Civil Szervezetek Szövetségének elnökét delegálták, jelentette be Szilágyi Zsolt.

Az EMNT Románia európai uniós csatlakozása összefüggésében, sürgősséggel előirányozza – az 1992-es Kolozsvári Nyilatkozat szellemében – egy erdélyi memorandum kidolgozását is. „Két út áll előttünk: egyik, hogy népszavazás útján küzdjünk az autonómiáért, a másik pedig, hogy a háromszintű autonómia iránti igényünket egy memorandumban fogalmazzuk meg, és ezt az okmányt a hazai fórumok mellett az Európai Unió minden illetékeséhez eljuttassuk” – fogalmazott Tőkés László. Az EMNT elnöke, szerint fontos volna, hogy a bizottságok a jövő hét folyamán elkezdjék a munkát.

GERGELY GIZELLA

NYILATKOZAT

AZ ERDÉLYI MAGYAR PÁRBESZÉD ÉS ÖSSZEFOGÁS TÁRGYÁBAN

November 3-án, Kolozsváron, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által régóta szorgalmazott párbeszéd – remélt – kezdetét jelentő EMNT–RMDSZ találkozón a Tőkés László és Markó Béla elnökök által vezetett küldöttségek két munkacsoport felállításában egyeztek meg, melyeknek feladata egyfelől egy erdélyi egyeztető kerekasztal létrehozása (a), másfelől pedig az erdélyi magyarság nemzeti minimum-programjának a megfogalmazása (b).

Rövid időn belül meg is alakult a második munkacsoport (b) – a következő tagokból: Szilágyi Zsolt EMNT-alelnök, Izsák Balázs EMNT-alelnök és SZNT ÁB-tag és Bakk Miklós politológus – az EMNT részéről; valamint Kelemen Hunor képviselő, Varga Attila parlamenti képviselő és Lakatos András RMDSZ-alelnök – az RMDSZ részéről.

Az első munkacsoport (a) EMNT által kijelölt tagjai a következők: Toró T. Tibor parlamenti képviselő, Bodó Barna, a MACISZESZ elnöke és Hantz Péter BKB-alelnök. Ismételt unszolásunk ellenére az RMDSZ ebbe a munkacsoportba mind a mai napig nem jelölte ki képviselőit.

A megegyezés óta eltelt negyven nap alatt ennek következtében az erdélyi egyeztető kerekasztal létrehozása ügyében semmi előrelépés nem történt. A másik munkacsoport szintén lemaradásban van, mivel ez ideig egyetlen teljes körű ülést sem tartott, hanem csak levelezés útján kezdte el egy ún. Egyetértési nyilatkozat megfogalmazását. Közös megállapodás szerint ezen munkacsoport első találkozására 2006. december 16-án fog sor kerülni, Marosvásárhelyen.

Mindezeket figyelembe véve, sajnálattal állapítható meg, hogy a 2006. november 3-án előírányzott december eleji határidő betartása – elsőrenden az RMDSZ mulasztása miatt – meghiúsult. Ennek következtében lehetetlenné vált azon célkitűzés megvalósítása, hogy „Románia közeli európai integrációjára való tekintettel sürgősséggel, még ebben az évben teremtsék meg az összefogás és az együttműködés szükséges előfeltételeit és kereteit”. Az EMNT ismételt sürgetései ellenére Markó Béla RMDSZ-

elnök a december első felére kitűzött, újabb EMNT–RMDSZ találkozóra nem adott módot.

Mindezek következtében a november elején indítványozott autonómia-memorandum ügye is elakadt. Az RMDSZ-hez 2006. december 1-én eljuttatott szövegtervezetre azóta sem érkezett semmi válasz.

Mindent egybevetve, sajnálattal állapítható meg, hogy az alig beindulni látszó erdélyi magyar párbeszéd már az első száz méteren elakadt. A jelek szerint az RMDSZ ez esetben sem tudott szakítani megelőző halogató és félrevezető gyakorlatával. Még ha enyhítő körülménynek is számíthat az időközben kialakult romániai kormányválság – vagy talán éppen ezért –, az összefogás és az együttműködés halaszthatatlanul fontosnak mutatkozik. Ennek szükségét támasztják alá – egyebek mellett –: a novemberben kirobbant kolozsvári egyetemháború (1), a kormányválság miatti előrehozott választások eshetősége (2), valamint a küszöbön álló európai parlamenti választások (3).

Az a körülmény, hogy időközben az Európai Parlament az erdélyi magyarságra nézve a várhatónál kedvezőbb országjelentést fogadott el Romániáról – egy okkal több a közös érdekérvényesítés megvalósítására. Tókécs László és Markó Béla elnököknek az EP Nemzeti Kisebbségügyi Intergroup 2007. január 18-i ülésére való együttes meghívása szintén a „kötelező” belső összefogásra jelenthetne indítást.

Az EMNT meggyőződéssel vallja, hogy olyan tartósan válságos ügyek, mint a székelyföldi helyi népszavazás (1) vagy a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen kialakult válság (2) – kizárólag teljes nemzeti összefogással oldhatók meg és rendezhetők.

Éppen ezért összefogást sürgető felhívásunkkal újólág az erdélyi magyar közvéleményhez, a politikai, az önkormányzati és a civil közképviseltekhez fordulunk. Felhívásunkat az RMDSZ 2006. december 16-án, Marosvásárhelyen ülésező Szövetségi Képviselők Tanácsához is – hivatalos formában – eljuttatjuk.

2006. december 15.

TÓKÉCS LÁSZLÓ
elnök

Krónika, 2006. december 29.

RMDSZ–EMNT: KÖZELEDŐ ÁLLÁSPONT

MAROSVÁSÁRHELYEN TALÁLKOZOTT MARKÓ BÉLA ÉS TÓKÉS LÁSZLÓ

Toró T. Tibor személye is jelzi, hogy nem választanak el bennünket óriási szakadékok, jegyezte meg Markó Béla az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) vezetőivel folytatott csütörtöki tárgyalásokról kilépve. Az RMDSZ elnöke annak kapcsán mondta ezt, hogy a szövetség Temes megyei parlamenti képviselője ezúttal EMNT-alelnöki minőségében volt jelen.

A marosvásárhelyi Bernády-házban megtartott, mintegy másfél órás megbeszélésen az EMNT-t Toró T. Tibor mellett Tókés László elnök, királyhágómelléki református püspök és Szilágyi Zsolt alelnök képviselte.

A tanácskozás után Markó Béla elmondta, a találkozón áttekintették mindazon kérdésköröket, amelyekről még az első, novemberi tárgyalásokon egyeztek meg. A politikus közölte, már alakul az Erdélyi Magyar Kerekasztal szabályrendszere, amely várhatóan január 12-éig véglegesül, majd a következő két-három hónapban össze is hívják a testületet. Emellett a nemzeti minimum programján is dolgoznak, várhatóan ez is január 12-én készül el végleges formában. Ezeken túlmenően az RMDSZ és az EMNT egy közös politikai szándéknyilatkozatot is megfogalmaz a közeljövőben. „Abban is egyetértettünk, hogy összefogást kell felmutatni az európai parlamenti választási lista összeállításakor is” – tette hozzá Markó. A szövetségi elnök egyébként a találkozó előtt kijelentette, az RMDSZ saját listát állít az európai parlamenti választásokra, ezért arra elvileg bárki fölkerülhet, ám ehhez RMDSZ-tagnak kell lennie, és teljesítenie kell a szövetség által megfogalmazott feltételeket. Mint arról már beszámoltunk, az EMNT azt szeretné, ha a listán nem csupán az RMDSZ jelöltjei szerepelnének.

Markó Béla egyúttal tájékoztatta az EMNT vezetőit az RMDSZ kormányzati helyzetéről is, a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen kialakult konfliktus kapcsán pedig leszögezték, elfogadhatatlan, ami a felsőoktatási intézményben történt a kétnyelvű feliratok kapcsán, és megfelelő megoldást kell találni ebben a kérdésben.

„Az ország európai uniós csatlakozása nyomán Románia életében új fejezet kezdődik. Azt szeretnénk, ha a romániai magyar közösség életében is új fejezet kezdődne, ha nem vinnénk át az Unióba azokat a negatívumokat, amelyek eddig hátráltatták az erdélyi magyar társadalmat” – állapította meg Tőkés László. Az EMNT elnöke szerint az EU-ban új módszerek, új stratégiák szükségesek a közös célok elérésére. „Érzékeljük, milyen nehéz kormányon lenni, milyen nehéz megtalálni a megfelelő eszközöket. Ezért szükséges egy olyan, plurális alapon összehívott kerekasztal, amely a magyar társadalom egészét tükrözi” – mutatott rá Tőkés. Álláspontja szerint az Erdélyi Magyar Kerekasztal jelentős módon erősítheti az együttműködést és az erdélyi magyarság egységét. Mint mondta, egyháza, de ő maga is felkérést kapott arra, hogy javaslatokat fogalmazzon meg az RMDSZ program-, illetve szabályzat-módosítása kapcsán.

Az EMNT elnöke közölte: azt szorgalmazták, hogy a szükséges dokumentumokról, a kerekasztal összehívásáról, valamint az EP-választásokra összeállítandó lista ügyében még az RMDSZ márciusi kongresszusa előtt döntés szülessen. „Úgy éreztük, a lista összeállítása ügyében az RMDSZ csak konzultációs szerepet szánt az EMNT-nek, ám a mostani találkozó reménnyel tölt el, hogy érdemi együttműködés is várható” – közölte Tőkés. Az EMNT-elnök egyúttal felkérte az RMDSZ-t, ha – lévén kormánytag – támogatni nem is tudja, legalább ne gátolja a székelyföldi autonómia ügyében kiírt belső referendumot.

Az RMDSZ-elnökkel folytatott találkozó után az EMNT képviselői a Székely Nemzeti Tanács vezetőivel is egyeztettek az aktuális témákról.

BALOGH LEVENTE

Készült
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
Szenci Kertész Ábrahám nyomdájában

Felelős vezető: Sándor Lajos